

KONSOLIDIRANI GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2018.

BRODOGRADILIŠTE

VIKTOR LENAC

član Palumbo grupe

Travanj 2019

SADRŽAJ

Izjava o odgovornosti Uprave za konsolidirane financijske izvještaje	3
Izvešće neovisnog revizora	4
Konsolidirani financijski izvještaji	
Konsolidirani izvještaj financijskog položaja	9
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku	11
Konsolidirani Izvještaj o promjenama kapitala	12
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	13
Godišnje izvješće	44

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava Društva je dužna osigurati da konsolidirani financijski izvještaji za 2018. godinu budu sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije i u skladu sa Zakonom o računovodstvu, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja BRODOGRADILIŠTA VIKTOR LENAC d.d. i ovisnog društva (Grupe) za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava opravdano očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava je izradila konsolidirane financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Grupe.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i opreznih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjavanje svakog značajnog odstupanja u financijskim izvještajima; te
- za izradu financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu.

Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nezakonitosti.

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D.

Martinšćica bb

Rijeka, 19. travnja 2019. godine

Sandra Uzelac, član Uprave

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima Grupe Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja grupe Brodogradilište Viktor Lenac d.d. koju čine društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d. („Društvo“) i njegova ovisna društva (zajedno: „Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika (u nastavku: „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2018. i njegovu financijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; članovi uprave: Branislav Vrtačnik, Marina Tonžetić, Juraj Moravek, Dražen Nimčević; poslovna banka: Zagrebačka banka d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2360000-1101896313; SWIFT Code: ZABHR2X IBAN: HR2723600001101896313; Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294; Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2484008-1100240905; SWIFT Code: RZBHR2X IBAN: HR1024840081100240905.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (izvorno „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Prihodi od prodaje

Za računovodstvene politike vidjeti Osnovne računovodstvene politike, bilješka 2.2.a i 28. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješku 3 financijskih izvještaja.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
<p>Grupa iskazuje prihode od prodaje u iznosu od 228.539.674 kuna. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe. Kod priznavanja se uzimaju u obzir zahtjevi Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 15: <i>Prihodi po ugovorima s kupcima</i>.</p> <p>Ovo područje smatramo ključnim revizorskim pitanjem zbog mogućih značajnih učinaka na financijske izvještaje ukoliko prihodi budu iskazani u iznosu nepravilnom ili netočnom iznosu od stvarno zarađenih.</p>	<p>Kako bismo odgovorili na rizike povezane s prihodima od prodaje, identificiranim kao ključno revizijsko pitanje, dizajnirali smo revizijske postupke koji su nam omogućili pribavljanje dostatnih primjerenih revizijskih dokaza za naš zaključak o tom pitanju.</p> <p>Proveli smo sljedeće revizijske postupke s obzirom na područje prihoda od prodaje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Testiranje ustroja i učinkovitosti djelovanja glavnih internih kontrola nad procesom prodaje;• Temeljem rezultata testiranja ustroja i učinkovitosti djelovanja glavnih internih kontrola nad procesom prodaje, provedeno je određivanje opsega i vrste testova radi provjere točnosti i pravilnosti obračunavanja i priznavanja prihoda od prodaje;• Testiranje prihoda od prodaje testovima detalja, kojima se revidiraju ugovoreni poslovi temeljem kojih su izdani računi kao podloga za priznavanje prihoda.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostala pitanja

Financijske izvještaje Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine revidirao je drugi revizor koji je 20. travnja 2018. godine izrazio pozitivno mišljenje o tim financijskim izvještajima.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća Uprave o stanju i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće Uprave o stanju i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u člancima 21. i 22. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima Grupe.
- 2) Izvješće Uprave o stanju za 2018. godinu pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu sa člankom 21. Zakona o računovodstvu.
- 3) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22., stavkom 1., točkama 3. i 4. i člankom 24. Zakona o računovodstvu te uključuje informacije iz članka 22., stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7., i članka 24., stavka 2.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih zaduženih za upravljanje za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja Grupe u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima Grupe ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja Grupe, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji Grupe transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja Grupe i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Glavna skupština imenovala nas je revizorom Društva i Grupe 19. rujna 2018. godine za potrebe revizije priloženih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 1 godinu te se odnosi na razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskom odboru Društva i Grupe 19. travnja 2019. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njenom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvješćem neovisnog revizora je Vanja Vlak.

Branislav Vrtačnik
Predsjednik Uprave

Vanja Vlak
Ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

19. travnja 2019.
Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb,
Republika Hrvatska

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ FINANCIJSKOG POLOŽAJA NA DAN 31.12.2018.

Opis	Bilješka	u kunama	
		2017	2018
Imovina			
Dugotrajna imovina	15,16,17	294.563.352	293.093.377
Nematerijalna imovina	15	8.579.731	5.597.518
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	276.446.269	278.220.713
Ulaganja u vrijednosne papire	16	535.812	429.260
Financijska imovina	17	8.487.114	8.381.042
Odgođena porezna imovina		514.426	464.844
Kratkotrajna imovina		109.986.527	68.886.107
Zalihe	18	19.077.041	17.960.373
Financijska imovina	17	57.640	170.211
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	19	57.858.455	38.909.541
Novac u banci i blagajni	20	32.993.391	11.845.982
Ukupna imovina		404.549.879	361.979.484
Izvanbilančni zapisi, glavnica i obveze		-	-
Glavnica i rezerve	21	247.196.972	224.996.413
Dionički kapital	21	168.132.470	168.132.470
Rezerve		39.879.583	75.589.962
Zadržana dobit/gubitak	21	39.184.919	(18.726.019)
Manjinski interes		(32.131)	(60.137)
Dugoročne obveze		65.400.530	54.275.400
Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	22	46.877.286	38.137.709
Rezerviranja	25	1.533.909	1.518.259
Odgođena porezna obveza		25.564	20.844
Ostale dugoročne obveze	26	16.963.771	14.598.588
Kratkoročne obveze		91.984.508	82.767.808
Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	22	15.551.811	18.562.903
Tekuće obveze poreza na dobit	23	8.360.609	30.435
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	23	65.633.236	63.400.493
Financijske obveze		-	-
Rezerviranja	25	2.438.852	773.977
Ukupno obveze		157.385.038	137.043.208
Ukupno glavnica i obveze		404.549.879	361.979.484

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2018.)

Opis	Bilješke	u kunama	
		2017	2018
PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		514.560.205	253.994.406
Prihodi od prodaje	4	481.247.495	228.539.674
Ostali prihodi	5	33.312.710	25.454.732
TROŠKOVI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		461.249.052	272.152.094
(Povećanje)/smanjenje vrijednosti nedovršene proizvodnje		3.367.976	110.546
Materijalni troškovi	6	335.134.221	162.932.226
Troškovi osoblja	7	73.273.443	74.545.490
Amortizacija	8	26.652.135	23.012.964
Vrijednosno usklađenje	9	4.525.953	864.613
Rezerviranja	10	3.461.973	907.365
Ostali troškovi	11	13.153.300	9.199.827
Ostali poslovni rashodi	11	1.680.051	579.061
REZULTAT IZ POSLOVANJA		53.311.153	(18.157.688)
NETO FINANCIJSKI (TROŠKOVI/PRIHODI)		(8.013.338)	(2.872.486)
Financijski prihodi	12	243.176	260.790
Financijski troškovi	12	8.256.514	3.133.276
DOBIT / (GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE POREZA		45.297.815	(21.030.174)
POREZ NA DOBIT	13	8.569.211	30.435
DOBIT / (GUBITAK) RAZDOBLJA	14	36.765.735	(20.995.472)
Dobit/(gubitak) razdoblja pripisana manjinskom interesu		(37.131)	(65.137)
Zarada (gubitak) po dionici		2,30	(1,32)
Neto dobit/(gubitak) razdoblja		36.728.605	(21.060.609)
Dobit/(gubitak) s osnova ponovnog vrednovanja financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(309.793)	(106.552)
Odgođena porezna imovina		55.762	19.180
SVEOBUHVAATNA DOBIT/(GUBITAK) RAZDOBLJA		36.474.574	(21.147.981)
Pripisana imateljima kapitala Matice		36.511.705	(21.082.844)
Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu		(37.131)	(65.137)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2018)

Opis	Bilješka	2017	2018
POSLOVNE AKTIVNOSTI			
Dobit /gubitak prije poreza	13,14	45.297.815	(21.030.174)
Usklađenje za:			
Amortizacija nekretnina, postrojenja, opreme		26.652.135	23.012.964
Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		2.918.151	12.794
Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobici i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine		2.476.301	808.921
Vrijednosno usklađenje zaliha		535.358	-
Prihodi od kamata i dividendi		(243.176)	(258.403)
Rashodi od kamata		3.300.708	2.426.813
Rezerviranja		2.156.188	(1.680.525)
Tečajne razlike (nerealizirane)		216.377	535.101
Trošak poreza na dobit		(8.995.118)	(30.435)
Povećanje / smanjenje obračunatih prihoda i troškova		12.561.186	(11.477.981)
Dobit od poslovanja prije promjena radnog kapitala		86.875.925	(7.680.925)
Povećanje / smanjenje zaliha		8.092.578	1.114.138
Povećanje / smanjenje kratkotrajnih potraživanja		20.825.850	27.840.865
Povećanje / smanjenje obveza		(15.626.670)	(672.138)
Plaćeni porez na dobit		(664.166)	(9.394.170)
Plaćene kamate		(2.983.593)	(2.506.570)
NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		96.519.924	8.701.200
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI			
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(36.883.930)	(21.855.740)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		1.650	40.280
Ulaganje u financijsku imovinu		-	173.774
Primljene kamate		226.436	14.637
Primljene dividende		12.821	7.040
Dani zajmovi		-	(170.000)
Naplata danih zajmova		140.445	39.789
NOVČANI TOK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		(36.502.578)	(21.520.220)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI			
Primici od zaduženja na koju se obračunavaju kamate		11.826.440	4.041.040
Otplate zaduženja na koja se obračunavaju kamate		(48.213.451)	(12.139.428)
Isplata dividendi		(1.438.925)	-
NOVČANI TOK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		(37.825.936)	(8.098.388)
UKUPNO SMANJENJE / POVEĆANJE NOVCA		22.191.410	(21.147.409)
STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 01.SIJEČNJA		10.801.981	32.993.391
STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 31.PROSINCA	20	32.993.391	11.845.982

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

u kunama

	Temeljni kapital	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice	Ostale rezerve	Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	Zadržani dobitak	Dobit poslovne godine	Ukupno	Manjinski (nekontr olirajući) interes	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	27.257.339	(28.768)	2.399.477	1.472.822	212.124.191	-	212.124.191
Dobit/gubitak razdoblja	-	-	-	-	-	-	-	36.765.735	36.765.735	(37.131)	36.728.604
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(254.030)	-	-	(254.030)	-	(254.030)
Isplata udjela u dobiti/dividende	-	-	-	-	(1.438.924)	-	-	-	(1.438.924)	-	(1.438.924)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2016.g.	-	-	-	-	1.453.116	-	19.707	(1.472.823)	-	-	-
Pripisano manjinskom interesu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000	5.000
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	27.271.531	(282.798)	2.419.184	36.765.733	247.196.971	(32.131)	247.164.841
Dobit/gubitak razdoblja	-	-	-	-	-	-	-	(20.995.472)	(20.995.472)	(65.137)	(21.060.609)
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(87.373)	-	-	(87.373)	-	(87.373)
Ukupno sveobuhvatna dobit/ gubitak za 2018.	-	-	-	-	-	(87.373)	-	(20.995.472)	(21.082.845)	(65.137)	(21.147.982)
Utjecaj prve primjene MSFI-9	-	-	-	-	(1.080.583)	-	-	-	(1.080.583)	-	(1.080.583)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2017.g.	-	-	-	-	36.878.334	-	(149.731)	(36.765.733)	(37.131)	37.131	-
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	63.069.282	(370.171)	2.269.453	(20.995.472)	224.996.413	(60.137)	224.936.276

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OPĆI PODACI

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC dioničko društvo Rijeka, Martinšćica bb, Rijeka (dalje „Matica“) upisano je u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 040000358 kod Trgovačkog suda Republike Hrvatske u Rijeci.

Temeljni kapital Matice iznosi 168.132.470 kuna i podijeljen je na:

- 15.988.060 nematerijaliziranih, redovnih dionica na ime, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna
- 825.187 vlastitih dionica, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku Zagreb, Matica ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 – gradnja brodova i plutajućih objekata, matični broj poslovnog subjekta je 03333710, a OIB 27531244647.

Osnovna djelatnost Matice su remont, popravci, preinake i ostale usluge vezane uz brodove i ostale plovne objekte. Matica je registrirana i za ostale djelatnosti: izradu čeličnih konstrukcija, organizaciju građenja brodova, trgovina, inženjering, te za razne ostale usluge.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Grupa je imala 495 zaposlenika.

Dioničko društvo BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC Rijeka imatelj je 100% temeljnog uloga u društvu VIKTOR SERVISI d.o.o. Rijeka, Martinšćica bb i 75% udjela u društvu VL STEEL d.o.o. Rijeka, Radnička 39 pa se stoga navedena Društva uključuju u konsolidaciju.

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku, ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. ima brojčanu oznaku podrazreda 2811– proizvodnja motora i turbina osim motora za zrakoplove i motorna vozila, matični broj poslovnog subjekta je 03767248, a OIB je 06081251984. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 - gradnja brodova i plutajućih objekata, upisano u registarski uložak s matičnim brojem poslovnog subjekta 04798759, a OIB je 61711943141.

Osnovna djelatnost povezanog društva VIKTOR SERVISI d.o.o. je popravak i održavanje strojeva i uređaja, dok je djelatnost društva VL STEEL d.o.o. obavljanje radova i pružanje usluga u brodogradnji i industriji. Temeljni kapital ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o. iznosi 903.200 kuna, dok temeljni kapital ovisnog Društva VL Steel d.o.o. iznosi 20.000 kuna.

Dionice Matice kotiraju na Redovitom tržištu Zagrebačke burze.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Viktor Servisi d.o.o. imalo je 15 zaposlenika, a VL Steel d.o.o. 39 zaposlenika.

Ovisno društvo VIKTOR – SERVISI d.o.o. Rijeka vlasnik je dionica u drugom društvu kapitala, ali s manjinskim udjelom pa se s tog osnova isti ne uključuje u konsolidaciju.

Nadzorni odbor Matice do 5.12.2018. godine činili su: Predsjednik Nadzornog odbora gosp. John Karavanić, dopredsjednik Nadzornog odbora gosp. Elvis Pahljina i članovi gospoda Hrvoje Markulinčić, Luka Kolanović te Zoran Košuta kao predstavnik radnika.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 5.prosinca 2018. godine izabrani su novi članovi Nadzornog odbora a čine ga: Predsjednik Nadzornog odbora gosp. Antonio Palumbo, zamjenik predsjednika gosp. Raffaele Palumbo

te članovi gospoda Francesco Ciaramella i Giorgio Filippi. Funkciju petog člana Nadzornog odbora, odnosno predstavnika radnika u Nadzornom odboru nastavlja obnašati gosp. Zoran Košuta.

U Matici je tijekom 2018. godine djelovao Revizorski odbor u sastavu Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković, imenovani od strane Nadzornog odbora.

Upravu Matice na dan 31.12.2018. godine čine dva člana: predsjednik Uprave Aljoša Pavelin i član Uprave Sandra Uzelac.

Vlasnička struktura Matice na dan 31. prosinca 2018. godine bila je :

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	PALUMBO GROUP S.P.A. (1/1)	10.035.888	59,69
2	INTERKAPITAL VRIJEDNOSNI PAPIRI D.O.O./ZBIRNI SKRBNIČKI RACUN ZA SP	3.745.572	22,28
3	BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D. (1/1)	825.187	4,91
4	JADROAGENT D.D. (1/1)	324.766	1,93
5	CERP (0/1) / REPUBLIKA HRVATSKA (1/1)	122.669	0,73
6	R.L.E., T.P. (1/1)	105.211	0,63
7	WEISS MARIJA BRANKA (1/1)	77.308	0,46
8	KERA IVANA (1/1)	58.321	0,35
9	HPB D.D./HPBS-6	48.186	0,29
10	Ostali	1.440.031	8,74
	Ukupno:	16.813.247	100,00

Do lipnja 2018. godine najveći pojedinačni vlasnici Matice bili su Tankerska plovidba d.d. s udjelom 36,95% te Uljanik d.d. s udjelom 34,67%. U lipnju 2018. godine, talijanska brodograđevna grupa Palumbo Group S.p.A. je djelujući zajednički s malteškim društvom P&L Shiprepair Holding S.p.A. stekla preko 25% udjela u temeljnom kapitalu Društva, slijedom čega je, sukladno Zakonu o preuzimanju dioničkih društava, u kolovozu 2018. godine objavila ponudu za preuzimanje. Ponudu je prihvatio značajan broj dioničara Društva, pa je Palumbo Group S.p.A. postao pojedinačno najveći vlasnik Matice.

Konsolidirane financijske izvještaje odobrila je Uprava Matice dana 19. travnja 2019. godine za izdavanje Nadzornom odboru.

2. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene na sastavljanje financijskih izvještaja obrazložene su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje, osim ako nije drugačije navedeno.

2.1. IZJAVA O USKLAĐENOSTI I OSNOVE IZVJEŠĆIVANJA

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe za 2018. godinu sastavljeni su u skladu s zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Primijenjene računovodstvene politike su nepromijenjene u odnosu na prethodnu godinu. Konsolidirani financijski izvještaji su pripremljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određenih financijskih instrumenata koji su iskazani po fer vrijednosti.

Nema značajnijih informacija o mogućim rizicima niti neizvjesnosti koje bi mogle imati veći utjecaj na buduće poslovanje Grupe.

Financijski izvještaji Grupe sastavljeni su u hrvatskim kunama (HRK) kao mjernoj odnosno izvještajnoj valuti Grupe.

Grupa je sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja sva devizna potraživanja i obveze, kao i potraživanja i obveze s valutnom klauzulom uskladilo na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2018. godine i to:

1 EUR = HRK 7,417575	(31.12.2017. godine 1 EUR = 7,513648 HRK)
1 USD = HRK 6,469192	(31.12.2017. godine 1 USD = 6,269733 HRK)
1 NOK = HRK 0,742716	(31.12.2017. godine 1 NOK = 0,765589 HRK)
1 GBP = HRK 8,205282	(31.12.2017. godine 1 GBP = 8,467991 HRK)

2.2. STANDARDI I TUMAČENJA KOJI SU NA SNAZI ZA TEKUĆE RAZDOBLJE

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućem razdoblju na snazi su sljedeći standardi, izmjene i dopune postojećih standarda te tumačenja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 9 „Financijski instrumenti“**, usvojen u Europskoj uniji 22. studenoga 2016. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)
- **MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** te izmjene MSFI-ja 15 „Datum stupanja MSFI-ja 15 na snagu“, usvojeni u Europskoj uniji 22. rujna 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)
- **Izmjene MSFI-ja 2 „Plaćanja temeljena na dionicama“** - Klasifikacija i mjerenje platnih transakcija temeljenih na dionicama, usvojen u Europskoj uniji 27. veljače 2018. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)
- **Izmjene MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“** - Primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti u sprezi s MSFI-jem 4 Ugovori i osiguranju, usvojene u Europskoj uniji 3. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. ili ona u kojima se MSFI 9 „Financijski instrumenti“ prvi put primjenjuje),
- **Izmjene MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** - Pojašnjenje MSFI-ja 15 Prihodi od ugovora s kupcima, usvojene u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)
- **Izmjene MRS-a 40 „Ulaganja u nekretnine“** - Prijenos ulaganja u nekretnine, usvojene u Europskoj uniji 14. ožujka 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)
- **Izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“** proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 7. veljače 2018. godine (izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **MSFI 22 „Transakcije i predjumovi u stranim valutama“**, usvojen u Europskoj uniji 28. ožujka 2018. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe.

Izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja financijskih izvještaja bili su objavljeni, ali ne i na snazi sljedeći novi standardi te izmjene postojećih standarda, koje je objavio OMRS i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 16 „Najmovi”**, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.)
- **Izmjene MSFI-ja 9 “Financijski instrumenti”** – Predujmovi sa značajkama negativne kompenzacije – usvojen u Europskoj Uniji 22. ožujka 2018 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **OTMFI 23 „Nesigurnost u vezi s primjenom poreznih pravila na porez na dobit”** – usvojeno u Europskoj Uniji 23. listopada 2018 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.).

Grupa je odabralo ne primjenjivati nove standarde, izmjene postojećih standarda i interpretacije prije datuma njihova stupanja na snagu. Grupa očekuje da primjene ovih standarda i izmjena postojećih standarda ne dovode do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju Prve primjene standarda.

Novi standardi te izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS, još neusvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, koji još nisu usvojeni od strane Europske Unije do datuma izdavanja ovih konsolidiranih Financijskih izvještaja (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- **MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) - Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 3 “Poslovne kombinacije”** - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum stjecanja na ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine i na stjecanje sredstava do kojih dolazi na ili nakon početka tog razdoblja).
- **Izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji” i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima”** - Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela),
- **Izmjene MRS-a 1 “Prezentacija financijskih izvještaja” i MRS-a 8 “Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama greškama”** – definicija značajnosti (efektivno za godišnja razdoblja počevši na ili nakon 1. Siječnja 2020. godine),
- **Izmjene MRS-a 19 „Primanja zaposlenih”** – Izmjene, suženje prava, odnosno isplata iz planova primanja (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),

- **Izmjene MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima”** - Dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **Izmjene raznih standarda zbog „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2015.-2017.”**, proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **Izmjene Uputa na konceptualni okvir u MSFI standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).**

Prema procjenama Grupe, primjena navedenih novih standarda i izmjena postojećih standarda ne bi imala značajan materijalni utjecaj na financijske izvještaje.

Računovodstvo zaštite u portfelju financijske imovine i obveza čija načela nisu usvojena u EU i dalje je neregulirano.

Prema procjenama Grupe, primjena računovodstva zaštite portfelja financijske imovine ili obveza u skladu s MRS-om 39: “Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje” ne bi značajno utjecalo na financijske izvještaje, ako se primjenjuje na datum bilance.

Početak primjene novih standarda

Sva društva Grupe su počev od 01.01.2018. godine prvi puta primijenila MSFI 9 – Financijski instrumenti, slijedom kojeg je izvršena procjena očekivanog kreditnog gubitka financijske imovine u opsegu navedenog standarda na stanja 01.01.2018. Primjenom prosječne stope umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca koje su društva Grupe utvrdila za prethodna razdoblja, efekt priznavanja očekivanog kreditnog gubitka na dan 01.01.2018. godine iznosio je 1.080.583 kune.

Osim efekata primjene standarda temeljem procjene očekivanog kreditnog gubitka financijske imovine - potraživanja od kupaca, društva Grupe nisu iskazala druge efekte odnosno efekte koji bi se odnosili na ostalu financijsku imovinu, s obzirom na njen manji značaj.

	MRS 39		MSFI 9		
	mjerenje	knjigovodstveni iznos u tisućama kn	mjerenje	knjigovodstveni iznos u tisućama kn	poslovni model
Financijska imovina					
Novac i sredstva kod HNB	Amortizirani trošak (zajmovi i potraživanja)	11.846	Amortizirani trošak	11.846	Držanje radi naplate
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Amortizirani trošak (zajmovi i potraživanja)	39.443	Amortizirani trošak	38.910	Držanje radi naplate
Dugotrajna financijska imovina	Amortizirani trošak (zajmovi i potraživanja)	8.810	Amortizirani trošak	8.810	Držanje radi naplate

Početak primjene MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima nije doveo do značajnih promjena u financijskim izvještajima Grupe.

Početak primjene MSFI 16 od 01.01.2019. godine neće imati materijalno značajne efekte na konsolidirane financijske izvještaje Grupe jer Grupa na dan 31.12.2018. godine nema najmove na koje se standard primjenjuje.

2.3. KLJUČNE PROCJENE I PRETPOSTAVKE TE NEIZVJESNOSTI U PRIPREMI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja Uprava je koristila određene prosudbe i procjene koje utječu na knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza Grupe, objavljivanje potencijalnih stavaka na datum bilance te objavljene prihode i rashode tada završenog razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na: obračun i razdoblje amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, procjene umanjena vrijednosti, ispravke vrijednosti zaliha i sumnjivih i spornih potraživanja, rezerviranja za primanja zaposlenih, sudske sporove i garantne rokove. Više detalja o računovodstvenim politikama za ove procjene nalazi se u ostalim dijelovima ove bilješke, kao i ostalim bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje. Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Zato računovodstvene procjene zahtijevaju prosudbu, a one korištene pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja su podložne promjenama nastankom novih događaja, stjecanjem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i promjenom okruženja u kojemu Grupa posluje. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja za 2018. godinu bile su sljedeće:

a) Prihodi

Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe.

Prihodi s naslova prodaje proizvoda i usluga priznaju se ukoliko su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- Grupa posjeduje ugovor s kupcem, u pismenom ili usmenom obliku, kojim su definirana prava i obveze ugovornih strana te uvjeti i rokovi plaćanja, te postoji pouzdana vjerojatnost da će Grupa naplatiti naknadu na koju ima pravo u zamjenu za činidbu iz ugovora
- Grupa može utvrditi svoje obveze temeljem ugovora s kupcem, odnosno obveze za prijenos dobara ili usluga kupcima, bilo da su prijenosi dobara ili usluga razgraničeni ili povezani, odnosno povezani s drugim resursima potrebnim za izvršenje usluga
- Grupa temeljem ugovora s kupcem može utvrditi ili procijeniti cijenu transakcije na koju ima pravo u zamjenu za prijenos dobara ili usluga kupcima, a koja cijena može biti određena samim ugovorom, cjenikom, prošlim događajima ili uobičajenom poslovnom praksom
- Cijena transakcije može se razdijeliti na pojedine ugovorne obveze odnosno na pojedinačne činidbe, a koja može biti utvrđena ugovorom ili pouzdano procijenjena temeljem cjenika, prošlih događaja ili uobičajenom poslovnom praksom.
- Grupa je izvršilo obvezu iz ugovora u cijelosti u određenom trenutku ili izvršava djelomično (tijekom vremena) za ugovore kod kojih Grupa svoje obveze sukladno ugovornim rokovima ispunjava tijekom dužeg razdoblja.

Za obveze iz ugovora koje Grupa izvršava tijekom vremena, Grupa prihode priznaje u mjeri u kojoj su izvršeni pod sljedećim uvjetima:

- da se cijena djelomičnih isporuka može odrediti ili pouzdano procijeniti,
- da je kupac preuzeo dobra ili usluge i/ili ima kontrolu nad isporučenim dobrom ili uslugom ili Grupa poboljšava imovinu kupca koju kupac kontrolira tijekom izvršenja ugovora, odnosno
- da je Grupa za isporučena dobra ili usluge ostvarilo utrošak resursa ili inputa

Za mjerenje napretka Grupa prema potpunom ispunjenju obveze izvršenja koja se ispunjava tijekom vremena, Grupa može koristiti:

- izlazne metode na osnovu izravnog mjerenja vrijednosti roba ili usluga ispunjenih i prenesenih na kupca do određenog datuma, a sukladno mogućnosti razdiobe cijene transakcije na pojedine obveze iz ugovora,

- ulazne metode, kojima se prihodi priznaju na osnovu inputa (nastalih troškova) koje je Grupa uložila radi ispunjenja obveze i to u odnosu na ukupni očekivani input za ispunjenje ukupne obveze po ugovoru, pri čemu se prihod priznaje na linearnoj osnovi,
- kombinaciju izlaznih i ulaznih metoda kojima se preispituju i ocjenjuju vjerodostojnim i izlazne i ulazne metode u cilju fer vrednovanja iskazanih prihoda.

Prihodi s osnova državnih potpora priznaju se u prihode onog razdoblja u kojem će nastati s njima povezani troškovi, pod uvjetom da:

- su zadovoljeni uvjeti uz koje se potpore daju
- je vjerojatno da će potpore biti primljene.

Financijski prihodi uključuju prihode od kamata na uložena sredstva, pozitivne tečajne razlike, prihode od dividendi i druge prihode od financiranja.

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, uzimajući u obzir stvarni prinos na ustupljena sredstva, sukladno potpisanim ugovorima.

b) Rashodi

Politika rashoda vodi se na način da se obračunskim sustavom računovodstva utvrđuju rashodi koji su primjenjivi za priznavanje u obračunu financijskog rezultata tekuće godine.

U politici priznavanja rashoda potrebno je pridržavati se sljedećih kriterija:

- rashodi imaju za posljedicu smanjenje sredstava ili povećanje obveza što je moguće pouzdano izmjeriti;
- rashodi imaju izravnu povezanost između nastalih troškova i pozicija prihoda;
- kada se očekuje postizanje prihoda u više slijedećih obračunskih razdoblja, priznavanje rashoda obavlja se postupkom razumne alokacije na obračunska razdoblja;
- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduću ekonomsku korist, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci;
- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju i onda kada je nastala obveza, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija.

Gubici koji udovoljavaju pojmu rashoda u obračunu se izjednačuju s rashodima. U tom slučaju gubici se ne moraju povezivati s nastalim приходima. Gubici se pokrivaju приходima obračunskog razdoblja.

Financijski troškovi uključuju rashode za kamate po kreditima i zajmovima, diskonte pri prodaji vrijednosnih papira i potraživanja prije njihovog dospijea, kamate zbog odgode plaćanja obveza, negativne tečajne razlike, gubitke od prodaje dionica i poslovnih udjela i druge troškove financiranja.

Troškovi financiranja priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, tj. u razdoblju u kojem su nastali. Negativne tečajne razlike se ne kapitaliziraju, već se uključuju u rashode razdoblja.

c) Financijski rezultat i porez na dobit

Dobit/gubitak prije oporezivanja utvrđuje se na način da se od ukupno ostvarenih računovodstvenih prihoda oduzmu računovodstveni rashodi.

Obveza poreza na dobit (tekući porez) utvrđuje se u skladu s važećim odredbama Zakona o porezu na dobit.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze priznaju se u slučaju promjena u vrednovanju financijske i druge imovine Grupe, koji nisu rezultirale realiziranim dobitima ili gubicima, radi kojih nastaje privremena razlika između računovodstvenog i oporezivog dobitka. Odgođena porezna imovina nadoknađuje se u slijedećim poreznim razdobljima kada se za to ispune uvjeti priznavanja privremeno nepriznatih nerealiziranih gubitaka, odnosno predstavlja ranije plaćeni porez na dobit za povrat u idućim razdobljima, a odnosi se na prenesene porezne gubitke i neiskorištene porezne olakšice te odbitne privremene razlike. Odgođene porezne obveze predstavljaju buduću obvezu plaćanja poreza na dobit slijedom postojećih nerealiziranih dobitaka.

Grupa ponovno ocjenjuje odgođenu poreznu imovinu za svako izvještajno razdoblje u visini u kojoj postaje vjerojatno da će buduća oporeziva dobit omogućiti odgodu poreznog sredstva koje treba nadoknaditi.

Odgođena porezna imovina mjeri se poreznom stopom koju se očekuje primjenjivati na razdoblje kada se sredstvo realizira ili obveza podmiri, na temelju poreznih stopa (i poreznih zakona) koje se primjenjuju ili uglavnom primjenjuju za izvještajno razdoblje.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje bi mogle nastati iz načina na koji Grupa očekuje, za izvještajno razdoblje, nadoknaditi ili podmiriti knjigovodstveni iznos imovine ili obveza.

Grupa vrši prijeboj odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza samo ako ima zakonsko pravo obaviti prijeboj tekuće imovine s tekućim obvezama i ako se odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze odnose se na porez na dobit postavljen od iste porezne vlasti za Grupu ili drugog poreznog obveznika koji namjerava podmiriti tekuću poreznu obvezu i imovinu na neto osnovi.

d) Dobit/gubitak s osnova ponovnog vrednovanja financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Prilikom prodaje dugotrajne financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, efekti se priznaju u računu dobiti i gubitka.

e) Dugotrajna nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina obuhvaća nenovčana sredstva koja se mogu identificirati i bez fizičkog obilježja. Sredstva dugotrajne nematerijalne imovine priznaju se ukoliko:

- je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritijecati u Grupu,
- trošak nabave te imovine može se pouzdano utvrditi, te
- pojedinačna nabavna vrijednost sredstva je veća od 3.500 kuna.

U suprotnom se izdaci evidentiraju kao rashodi tekućeg razdoblja.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalno sredstvo evidentira se po njegovu trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti (akumuliranu amortizaciju) i za akumulirane gubitke od umanjenja.

Sredstva nematerijalne imovine isključuju se iz bilance u slučaju prestanka korištenja (prodaje ili rashodovanja) ili kada se od njih više ne očekuje pritijecanje budućih ekonomskih koristi. Dobitci ili gubitci od otuđenja ili povlačenja nematerijalne imovine priznaju se kao prihod ili rashod tekućeg razdoblja.

Sredstva nematerijalne imovine amortiziraju se za svako sredstvo pojedinačno primjenom linearne (ravnomjerne) metode po stopi 5-25% godišnje.

Trošak amortizacije evidentira se od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne nematerijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu nematerijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne nematerijalne imovine bila u upotrebi.

f) Nekretnine postrojenja i oprema

Dugotrajnu materijalnu imovinu čine nekretnine, postrojenja i oprema koju Grupa:

- posjeduje i s njom se koristi u obavljanju djelatnosti, obavljanju administrativnih poslova i iznajmljivanju drugima;
- nabavlja ili izgrađuje s namjerom da se neprekidno upotrebljava;
- ne prodaje u redovnom tijeku poslovanja, a očekuje se da će se ta imovina koristiti dulje od jednog razdoblja.

Sredstva dugotrajne materijalne imovine priznaju se kao imovina:

- ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom pritjecati u Grupu,
- trošak sredstva može se pouzdano izmjeriti, te
- je pojedinačna vrijednost sredstva veća od 3.500 kuna i vijek upotrebe duži od godine dana (čl.12. Zakona o porezu na dobit).

Iznimno, ako je pojedinačna vrijednost sredstva manja od 3.500 kuna, a nedvojbeno se ocijeni da je rok upotrebe sredstva duži od godine dana, smatra se dugotrajnom materijalnom imovinom i jednokratno se otpisuje na teret troška razdoblja. Sredstva dugotrajne materijalne imovine manja od 3.500 kuna i s vijekom upotrebe kraćim od godine dana evidentiraju se kao sitan inventar, te jednokratno otpisuju prilikom stavljanja sredstva u upotrebu.

Dugotrajna materijalna imovina prilikom nabave u poslovnim knjigama iskazuje se po trošku nabave.

Za predmete i usluge izrađene u vlastitoj režiji i uključene u korištenje kao predmeti materijalne imovine utvrđuju se njihovi troškovi nabave u visini cijene proizvodnje, uz uvjet sa ona ne prelazi neto tržišnu vrijednost. U ovu vrijednost ne uključuju se interni profiti, neuobičajene vrijednosti otpada materijala, rada i drugih sredstava.

Cijena proizvodnje utvrđuje se sukladno odrednicama MRS-a 2 – Zalihe. Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine, te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Nakon početnog priznavanja kao imovine, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Osnovicu za obračun amortizacije čini trošak nabave (bruto knjigovodstvena vrijednost) pojedinačnog sredstva.

Predmet postrojenja i opreme povlači se iz uporabe i rashoduje se kad se od njega više ne očekuju koristi, a nema tržišnu upotrebnu vrijednost.

Ako je u tijeku uporabe predmet stalne imovine oštećen ili povučen iz aktivne uporabe, sredstvo se amortizira do kraja mjeseca u kojem je povučeno iz aktivne uporabe.

Ako je njegova neto knjigovodstvena vrijednost veća od svote koja se može postići prodajom predmeta, u tom slučaju se s razlikom terete troškovi u trenutku prodaje imovine (evidentiranje po neto principu).

U slučaju da je ostvarena prodajna cijena veća od knjigovodstvene vrijednosti, razlika se evidentira kao prihod tekućeg razdoblja (evidentiranje po neto principu).

Obračun amortizacije provodi se za svako sredstvo pojedinačno, prema linearnoj metodi po stopama prikladnim za otpis nabavne vrijednosti kroz procijenjeni korisni vijek trajanja imovine. Zemljište i sredstva u izgradnji se ne amortiziraju.

Za obračun amortizacije Grupa koristi slijedeće stope:

• građevinski objekti	2,5 -10%
• plovni objekti	2,5-5%
• dizalice i postrojenja	6,67-10%
• proizvodna oprema	10-12%
• prijevozna sredstva	20%
• uredska, informatička i srodna oprema	10-20%

Grupa redovno procjenjuje korisni vijek upotrebe dugotrajne materijalne imovine te na temelju donesene odluke Uprave koristi i zakonsku mogućnost primjene ubrzanih stopa amortizacije.

Obveza obračuna amortizacija i priznavanje troška amortizacije započinje od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne materijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu materijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne materijalne imovine bila u upotrebi. Dugotrajna se imovina, i nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

g) Dugotrajna financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina predstavlja ulaganje novca, stvari i ustup prava s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje u razdoblju dužem od jedne godine.

Računovodstvena politika i postupci razlikuju se ovisno o tome jesu li ulaganja proizašla iz:

- ulaganja u participacije kod drugih do 20% glasačke moći;
- ulaganja u pridružena društva - društva u kojima Društvo ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa;
- ulaganja s temelja poslovnih odnosa s partnerima putem tržišta.

Početno ulaganje u pridružena društva evidentira se u visini troškova nabave uvećano za transakcijske troškove. Na dan izrade financijskih izvještaja ova se ulaganja evidentiraju zavisno od visine udjela u ovim pridruženim / povezanim društvima.

Dugotrajna financijska ulaganja u pridružena društva (udjeli 20% - 50%) iskazuju se u poslovnim knjigama metodom troška umanjenom za eventualna umanjjenja vrijednosti, dok se metoda udjela koristi u konsolidiranim financijskim izvještajima.

h) Konsolidacija

Konsolidirani financijski izvještaji uključuju financijske izvještaje Društva i društava pod kontrolom Društva te njegovih podružnica (zajedno "Grupa"), zajedno s udjelima Grupe u pridruženim društvima.

Poslovna spajanja

Grupa primjenjuje MSFI 3 „Poslovna spajanja“ za računovodstveno iskazivanje poslovnih spajanja, a računovodstvene politike primijenjene pri tim stjecanjima opisane su u nastavku.

Poslovna spajanja iskazuju se primjenom metode stjecanja na datum stjecanja, na dan kada je Grupa stekla kontrolu.

Grupa kontrolira drugi subjekt kada je izložena ili kada ima pravo na varijabilni povrat iz sudjelovanja u subjektu, te svojom moći nad subjektom ima mogućnost utjecati na prinos. Grupa ponovno procjenjuje da li ima kontrolu kada se promijeni jedan ili više elemenata kontrole. To uključuje okolnosti u kojima zaštitnička prava koje ima Grupa (na primjer, ona koja proizlaze iz kreditne aktivnosti) postanu značajna i dovode do toga da Grupa ima moć nad subjektom.

Grupa mjeri goodwill na datum stjecanja kao:

- fer vrijednost prenesene naknade; uvećano za
- priznati iznos eventualnog nekontrolirajućeg udjela u stečenom subjektu, uvećano za,
- ako se stjecanje ostvaruje u dijelovima, fer vrijednost postojećeg vlasničkog udjela u stečenom društvu; umanjeno za
- neto priznati iznos (u pravilu fer vrijednost) prepoznatljive stečene imovine i obveza.

Ako zbroj predstavlja negativnu vrijednost, dobitak proizašao iz povoljne kupnje se odmah priznaje u dobiti ili gubitku.

Prenesena naknada ne uključuje iznose koji se odnose na podmirenje prethodnih poslovnih odnosa. Takvi se iznosi u pravilu priznaju kroz dobiti ili gubitak.

Troškovi povezani sa stjecanjem, osim onih koji se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira, koje Grupa realizira u vezi s poslovnim spajanjem priznaju se kao trošak u trenutku nastanka.

Eventualna potencijalna naknada priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je potencijalna naknada klasificirana kao kapital i rezerve, ne vrednuje se ponovo, a njezino podmirenje se iskazuje unutar kapitala i rezervi. U drugim slučajevima, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se kroz dobiti ili gubitak.

Ovisna društva

Podružnice Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Grupa kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključene iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa

Promjene u vlasničkim udjelima u podružnicama bez promjene kontrole

Grupa primjenjuje politiku prema kojoj transakcije s manjinskim dioničarima koji ne rezultiraju gubitkom kontrole tretira kao transakcije s većinskim vlasnicima Grupe. Kod otkupa dionica od manjinskih dioničara razlika između plaćenih iznosa i pripadajućeg udjela u neto imovini podružnice iskazuju se u kapitalu. Dobici ili gubici vezani uz prodaju manjinskim udjelima također se iskazuju u kapitalu.

Pridružena društva

Pridružena društva su ona u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se po metodi udjela u konsolidiranim financijskim izvještajima. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuju i goodwill (umanjen za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti) utvrđen prilikom stjecanja. U odvojenim financijskim izvještajima Društva, ulaganja u pridružena društva vrednuju se po trošku stjecanja umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Udio Grupe u dobitima ili gubicima njezinih pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, a njezin udio u promjenama u rezervama nakon stjecanja priznaje se u rezervama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja korigira se za ukupna kretanja nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, uključujući bilo koja druga neosigurana potraživanja, Grupa prestaje priznavati daljnje gubitke, osim ukoliko ima daljnje obveze prema pridruženom društvu ili je izvršila plaćanja u korist pridruženog društva. Dividenda primljena od pridruženih društava priznaje se kao smanjenje ulaganja u pridružena društva u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe te kao prihod od dividendi u odvojenom izvještaju o dobiti ili gubitku Društva.

Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod zajedničkom kontrolom dioničara koji kontrolira Grupu priznaju se primjenom slijedećih načela:

- stečena imovina i obveze priznaju se po neto knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u konsolidiranim financijskim izvještajima dioničara koji kontrolira Grupu,
- razlika između plaćenog iznosa i neto knjigovodstvene vrijednosti stečenih stavki imovine i obveza iskazuje se u kapitalu i rezervama Grupe,
- stavke kapitala i rezervi stečenog društva pridodaju se stavkama kapitala i rezervi Grupe (osim izdanog kapitala stečenog društva koji se priznaje kao dio premije na izdane dionice), novčani iznosi plaćeni za stjecanje priznaju se izravno u kapitalu i rezervama.

Nekontrolirajući udjeli

Grupa pri svakoj pojedinoj transakciji procjenjuje da li će nekontrolirajuće udjele iskazati po njihovoj fer vrijednosti, ili prema njihovom razmjernom udjelu u priznatom iznosu prepoznatljive neto imovine društva koje se stječe na datum stjecanja.

Promjene ulaganja u podružnice koje ne rezultiraju gubitkom kontrole iskazuju se kao transakcije s imateljima dionica u svojstvu vlasnika te takve prilagodbe nemaju utjecaj na goodwill niti se priznaju kroz dobit ili gubitak unutar izvještaja o dobiti ili gubitku. Prilagodbe nekontrolirajućih udjela temelje se na razmjernom iznosu neto imovine podružnice.

Transakcije koje se eliminiraju prilikom konsolidacije

Unutargrupna stanja i transakcije, te nerealizirani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi tečajnih razlika), koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminiraju na isti način kao i nerealizirani dobici, ali samo pod uvjetom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti

Goodwill

Goodwill predstavlja razliku između fer vrijednosti troška stjecanja i fer vrijednosti udjela Grupe u neto prepoznatljivoj imovini stečene podružnice na dan stjecanja. Goodwill nastao stjecanjem podružnica iskazuje se u okviru nematerijalne imovine. Zasebno iskazan goodwill godišnje se provjerava zbog umanjenja vrijednosti ili kad god postoje pretpostavke za umanjenje te se iskazuje po trošku stjecanja umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla se ne ukidaju.

Goodwill se alokira na jedinice stvaranja novca za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti. Alokacija se provodi na one jedinice stvaranja novca za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja u kojem je nastao goodwill.

i) Zalihe

Zalihe sirovina i potrošnog materijala vrednuju se prema nabavnoj vrijednosti (po principu prosječne ponderirane cijene) ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tomu koja je niža.

Smanjenje vrijednosti zaliha provodi se na teret rashoda tekućeg razdoblja i to na osnovi procjene stručnih službi o oštećenosti, dotrajalosti zaliha, te u slučajevima kada je nadoknadiva vrijednost (vrijednost koja se može realizirati prodajom ili uporabom tih zaliha) manja od nabavne vrijednosti.

Ukoliko stručne službe procijene da je neizvjesna uporaba nekih zaliha u budućim ugovorima, odnosno da se neki proizvodi na zalihama neće moći utrošiti u proizvodnji, vrši se otpis zaliha na teret rashoda tekućeg razdoblja.

Kada i ukoliko više ne postoje okolnosti koje su uvjetovale ranije smanjenje vrijednosti tj. otpisivanje zaliha, vrijednost zaliha treba se povećati najviše do troška nabave, odnosno do vrijednosti koja se može realizirati i kao takva troši u redovnoj proizvodnji.

Sitan inventar i alat otpisuje se u cijelosti prilikom stavljanja u uporabu.

Zalihe koje se pri manipulaciji i skladištenju oštete, kao i zalihe koje izgube uporabnu vrijednost, utvrđuju se putem inventurnih postupaka ili posebnih povjerenstava te uz odobrenje odgovorne osobe i u skladu s poreznim propisima otpisuju na teret redovnih troškova poslovanja.

Ukoliko Grupa do konca obračunskog razdoblja ne dovrši započeti ugovor s kupcem na dan bilance, a nisu ostvareni uvjeti priznavanja prihoda sukladno MSFI 15, evidentira vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku.

Vrijednost proizvodnje u tijeku iskazuje se po stvarnim troškovima koji se mogu pripisati pojedinom ugovoru.

Stvarni troškovi obuhvaćaju direktne i indirektne troškove proizvodnje nastale do datuma bilance i to:

- varijabilne i fiksne direktne troškove proizvodnje koji se mogu izravno pripisati pojedinom ugovoru na razumnoj osnovi, kao što su troškovi izravno ugrađenog materijala, direktan rad i usluge drugih osoba izravno uključene u pružanje usluga
- varijabilne i fiksne opće troškove proizvodnje koji se prema ključu, odnosno u proporciji s direktnih troškovima raspoređuju na pojedine ugovore, odnosno pripisuju vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku na temelju normalnog kapaciteta (normalno ostvarivi kapacitet u uobičajenim uvjetima poslovanja kroz određeno razdoblje).

Ukupni iznos iskazanih troškova proizvodnje u tijeku umanjuju rashode razdoblja, odnosno priznaju se u rashode razdoblja istovremeno s priznavanjem prihoda u trenutku dovršetka radova i primopredaje ukupnog posla.

Trošak odnosno vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku ne uključuje profit ni opće troškove poslovanja i administrativne troškove koji se ne mogu pripisati pružanju usluga, već terete rashod razdoblja u kojem su nastali.

j) Potraživanja

Potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba iskazuju se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podatka o njegovoj vrijednosti.

Potraživanja od kupaca iz inozemstva izražena u ispravi u inozemnim sredstvima plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan evidentiranja potraživanja. Prilikom naplate potraživanja nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda Grupe.

Otvorena potraživanja od kupaca iz inozemstva na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode.

Potraživanja se u poslovnim knjigama Grupe početno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku.

Povećanje potraživanja za kamatu utemeljuje se na ugovoru i obračunima zatezних kamata po zakonskoj stopi. Usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se temeljem saznanja da potraživanje nije u roku naplaćeno, odnosno da je nenaplativo i da je utuženo. Odluku o usklađivanju vrijednosti potraživanja donosi Uprava.

Usklađivanje vrijednosti potraživanja iskazuju se u računu dobiti i gubitka Grupe (bilješka 29), a kako je navedeno u bilješci 2.3 k) *Umanjenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine, uključujući potraživanja*.

k) Kratkotrajna financijska imovina

Kratkotrajnu financijsku imovinu čine ulaganja novca, stvari, ustupljenih prava i odobrenih robnih kredita s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje najduže do jedne godine.

Kratkotrajna financijska ulaganja do jedne godine iskazuju se u poslovnim knjigama po trošku ulaganja. Vrijednost se utvrđuje za pojedina ulaganja. Naknadno mjerenje kratkotrajnih financijskih ulaganja priznaje se po amortiziranom trošku.

Umanjenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine, uključujući potraživanja

Procjena budućih očekivanih kreditnih gubitaka vrši se temeljem prosječne stope otpisa u prethodnim godinama i njezine primjene na neispravlvenu kratkotrajnu financijsku imovinu na datum izvještavanja (Bilješka 29).

Nakon saznanja o većem riziku vraćanja ove imovine i nakon utuženja, pri čemu postoje objektivni dokazi o umanjenu provodi se usklađenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine u iznosu koji reflektira navedene parametre. Odluku o usklađenju donose Uprave društava Grupe.

l) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju sredstva na računima banaka, novac u blagajnama, te kratkoročne depozite kod banaka s ugovorenim dospijećem do 3 mjeseca. Stanje novca na računima kod banaka i u blagajni iskazuje

se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u hrvatskoj valutnoj jedinici. Devizna sredstva na računima i u blagajni preračunavaju se na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan bilance.

Tečajne razlike proizašle s naslova uskladbe deviznih sredstava sa srednjim tečajem HNB-a evidentiraju se kao prihodi/rashodi tekućeg razdoblja.

m) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi

Izdaci kojima su plaćeni troškovi što se odnose na buduća razdoblja iskazuju se prema visini svote navedene u urednoj ispravi o nastalom poslovnom događaju.

Nepodudarnost razdoblja obračuna unaprijed plaćenih troškova na kraju godine stvara saldo koji se kao bilančna pozicija prenosi u sljedeće obračunsko razdoblje.

Ostvareni prihodi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja dokazuje nastali poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u slijedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune potraživanja kada se za to steknu uvjeti.

n) Kapital

Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine.

Upisani kapital iskazuje se u svoti koja je upisana u sudski registar prilikom osnivanja, odnosno promjene upisa vrijednosti kapitala u trgovačkom registru.

Politika iskazivanja pričuva ostvaruje se zavisno od temelja njihova oblikovanja i politike Grupe (zakonske, statutarne i sl.).

o) Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju samo onda ako Grupa ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, te ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Priznaju se kao rashod rezerviranja za rizike i troškove na temelju zakona ili drugog propisa i rezerviranja uvjetovana ugovorima kao što su rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima.

p) Dugoročne obveze

Dugoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom ili ugovorom o stvaranju obveza.

Pod dugoročnim se obvezama podrazumijevaju obveze s rokom podmirenja dužim od 12 mjeseci od datuma izrade financijskih izvještaja. Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

r) Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom i ugovorom o stvaranju obveza.

Kratkoročne obveze predstavljaju obveze s rokom dospijea kraćim od 12 mjeseci.

Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

Kratkoročne obveze iskazane u inozemnim sredstvima, te uz deviznu klauzulu plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju HNB na dan evidentiranja obveza.

Prilikom podmirenja ovih obveza, nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda.

Otvorene obveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode.

s) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Nastali troškovi tekućeg razdoblja za koje nisu ispostavljeni računi ili nedostaje dokumentacija za njihovo knjiženje, a moguće je utvrditi njihovu visinu (npr. zakupnina, troškovi revizije na osnovu ugovora) iskazuju se u bilanci kao odgođena plaćanja troškova, budući da će obveza njihovog plaćanja nastati u budućem obračunskom razdoblju.

Ostvareni troškovi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao obveza, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja predviđa poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u slijedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune obveza kada se za to steknu uvjeti.

Naplaćeni prihodi koji nemaju uvjete za priznavanje u tekućem razdoblju, odgađaju se za buduća razdoblja.

3. IZVJEŠĆE O SEGMENTIMA

Temeljem upravljačkog pristupa MSFI-a 8, Grupa svoje poslovanje prati samo u jednom segmentu, a sukladno specifičnostima same djelatnosti. Popravci i preinake brodova kao osnovna djelatnost Matice čini preko 98% prihoda od prodaje, odnosno preko 90% svih poslovnih prihoda. Sve aktivnosti u sklopu osnovne djelatnosti Matice međusobno su povezane matričnom organizacijom, koja povezuje funkcionalne dijelove koji predstavljaju resurse potrebne za realizaciju većeg broja istovremenih projekata. Pri tom u svim aktivnostima Matica koristi indirektno proizvodne resurse i infrastrukturu koja se podjednako koristi za sve projekte remontne djelatnosti. Resursi, i to posebno radni resursi, kombiniraju se u ovisnosti o stupnju opće zaposlenosti kapaciteta, pa profitabilnost pojedinog projekta varira ovisno o njihovoj raspoloživosti. Svaki projekt remonta ili preinake ima svoje specifičnosti, koje su često puta ovisne o načinu postavljanja upita od strane klijenata i nuđenja takvih poslova, pri čemu se različiti proizvodni zanati mogu, ali i ne moraju kombinirati u cilju izvršenja ugovorenih poslova, što uvelike otežava segmentiranje poslovanja u smislu funkcijskih cjelina.

Matica prati svoje poslovanje po projektima koji objedinjavaju različite zanate proizvodne aktivnosti u različitim omjerima ovisno o specifikacijama traženih radova po svakom projektu. Matica koristi interna menadžerska izvješća za cijeli segment poslovanja gdje pokazatelj uspješnosti poslovanja predstavlja bruto marža (odnos prihoda i izravnih troškova) te EBITDA (zarada prije poreza, kamata i amortizacije).

U osnovnoj djelatnosti Matice sudjeluju i ovisna društva Grupe i to Viktor Servisi d.o.o. i VL Steel d.o.o. čija je djelatnost usko povezana odnosno jednaka djelatnosti Matice, pa se ne može govoriti o drugim segmentima poslovanja. U poslovnom modelu Matice, ovisna društva djeluju kao podugovarači Matice u njegovim proizvodnim aktivnostima, pri čemu se usluge podugovarača koriste u fazama veće zaposlenosti ili za poslove za koje sama Matica nema ili nema dovoljan broj svojih radnika. Pri tom je za napomenuti da utjecaj ovisnih društava na ukupne konsolidirane izvještaje tek oko 1%.

4. PRIHODI OD PRODAJE

	u kunama	
	2017	2018
Prihod od pruženih usluga na domaćem tržištu	16.298.966	29.701.984
Prihod od pruženih usluga na inozemnom tržištu	463.671.861	198.219.036
Prihod od prodaje usluga – povezane strane	1.276.668	618.654
Ukupno	481.247.495	228.539.674

Po vrsti pruženih usluga prihodi od prodaje usluga sastoje se od:

	u kunama		
	Domaće tržište	Strano tržište	Ukupno
Popravci brodova	26.743.724	197.814.502	224.558.226
Popravci brodova – povezane strane	618.654	-	618.654
Offshore platforme	82.358	-	82.358
Ostale usluge	2.875.902	404.534	3.280.436
Ukupno	30.320.638	198.219.036	228.539.674

Prihod od prodaje usluga – povezane strane iskazan je na dan 30.06.2018. godine i odnosi se na grupu Uljanik, koja je i zajedno sa Tankerskom plovidbom d.d. bila većinski vlasnik Matice. Prodajom dionica većinski vlasnik Matice postaje Palumbo Grupa, koja nije imala nikakve poslovne odnose sa Grupom u 2018. godini.

5. OSTALI PRIHODI

	u kunama	
	2017	2018
Prihodi od prodaje materijala	3.750.790	1.658.372
Prihodi od najma	884.114	852.509
Prihodi od najma – povezane strane	-	1.170
Prihod od ukidanja dugoročnih rezerviranja (<i>bilješka 25</i>)	1.170.030	2.358.890
Prihodi od naplaćenih šteta	17.848	26.873
Prihodi od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja (<i>bilješka 19</i>)	6.923	689.457
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	1.650	40.280
Prihodi od otpisanih obveza	-	971.627
Naknadno utvrđeni prihodi proteklih godina	15.720	15.720
Prihodi od potpora	22.200	-
Ostali prihodi	757.560	1.479.705
Ostali prihodi – povezane strane	160	-
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	26.685.715	17.360.129
Ukupno	33.312.710	25.454.732

Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja iskazani u tekućem razdoblju odnose se na ukidanje rezerviranja za naknadu neiskorištenih godišnjih odmora radnika i Matice i ovisnog društva Viktor Servisi za 2017. godinu i rezerviranja za sudske sporove, koje su rezervacije bile iskazane na dan 31.12.2017. godine. Godišnji odmori koji su preostali na dan 31.12.2017. godine iskorišteni u 2018. godini, slijedom čega je izvršeno otpuštanje rezervacija.

Prihodi od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja odnose se najvećim dijelom na naplaćena potraživanja Matice od Grupe Uljanik, a koja su otpisana u 2017. godini. Ovisno društvo Viktor Servisi naplatilo je potraživanje od Jadranskog brodogradilišta Bijela, a koja su prijavljena u stečajnom postupku još u 2015. godini.

Prihodi od najma odnose se na prihode slijedom ustupanja poslovnih prostora i druge proizvodne opreme podugovaračima koji sudjeluju u proizvodnoj aktivnosti Grupe.

Prihod od najma – povezane strane iskazan je na dan 30.06.2018. godine i odnosi se na grupu Uljanik, koja je i zajedno sa Tankerskom plovidbom d.d. bila većinski vlasnik Matice. Prodajom dionica većinski vlasnik postaje Palumbo Grupa, koja nije imala nikakve poslovne odnose s Grupom u 2018. godini.

Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga odnose se na ulaganja koje je Matica, trošeći vlastite proizvodne resurse, izvršila u vlastitu dugotrajnu materijalnu imovinu, prvenstveno plovne objekte, a koja ulaganja imaju za cilj povećanje vrijednosti i roka uporabe predmeta dugotrajne imovine.

6. MATERIJALNI TROŠKOVI I TROŠKOVI PRODANE ROBE

	u kunama	
	2017	2018
Troškovi sirovina i materijala		
Utrošene sirovine i materijal	61.163.629	33.589.468
Utrošene sirovine i materijal - sudjelujući interes	12.948	684
Utrošena energija	14.512.735	10.742.001
Trošak sitnog inventara i rezervnih dijelova	719.369	573.847
Ukupno sirovine i materijal	76.408.681	44.906.000
Ostali vanjski troškovi		
Prijevozne usluge, tr.telefona, poštarine i slično	747.160	737.722
Usluge na izradi proizvoda	153.650.764	60.628.512
Usluge na izradi proizvoda - sudjelujući interes	206.316	496.598
Usluge subliferacije	80.865.144	42.993.527
Usluge subliferacije - sudjelujući interes	24.420	59.339
Usluge održavanja	14.472.425	8.006.149
Usluge održavanja - sudjelujući interes	26.203	6.323
Troškovi zakupnina	4.957.527	1.218.924
Intelektualne usluge	1.792.072	1.603.443
Ostale usluge	1.983.509	2.275.689
Ukupno ostali vanjski troškovi	258.725.540	118.026.226
Sveukupno materijalni troškovi	335.134.221	162.932.226

Usluge na izradi proizvoda predstavljaju troškove podugovarača u proizvodnim aktivnostima Grupe. Usluge subliferacije predstavljaju usluge trećih koje se u pravilu odvijaju izvan lokacije Grupe ili se obavljaju sredstvima pružatelja usluga.

Troškovi kratkoročnih zakupnina odnose se na varijabilne troškove najma opreme za proizvodne potrebe, u ovisnosti o specifičnosti i potrebama projekata osnovne djelatnosti te je riječ u pravilu o jednokratnim troškovima čija ukupna visina varira u ovisnosti o zaposlenosti kapaciteta i proizvodnim potrebama.

Troškovi sirovina i materijala - sudjelujući interes i ostali vanjski troškovi – povezane strane iskazani su na dan 30.06.2018. godine i odnosi se na grupu Uljanik, koja je i zajedno sa Tankerskom plovidbom d.d. bila većinski vlasnik Matice. Prodajom dionica većinski vlasnik postaje Palumbo Grupa, koja nije imala nikakve poslovne odnose sa Grupom u 2018. godini.

U 2018. godini troškovi revizije financijskih izvještaja Matice iznosili su 166.916 kuna u kojem iznosu su uključeni troškovi revizije ovisnih društava, troškovi usluga poreznog savjetovanja iznosili su 48.000 kuna, troškovi usluga savjetovanja iz područja offshore djelatnosti iznosili su 20.000 kuna, a Sve navedene usluge Matici su pružile različite domaće pravne osobe.

Troškovi pravnog zastupanja Matice u 2018. godini iznosili 254.516 kuna, od kojih se 241.914 kuna odnosi na usluge domaćih odvjetnika, a preostalih 11.602 kune na usluge stranih odvjetnika. Grupa nema u radnom odnosu odvjetnike pa stoga koristi usluge vanjskih odvjetničkih društava.

Usluge odvjetnika povezanog društva VL Steel iznosile su 3.000 kuna.

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	<i>u kunama</i>	
	2017	2018
Neto plaće i nadnice	40.828.034	41.173.282
Porezi i doprinosi iz plaća	16.239.462	16.700.822
Doprinosi na plaće	10.586.083	10.701.282
Otpremnine	152.000	314.100
Naknade zaposlenicima (putni troškovi, dnevnice, prig.nagrade)	5.467.864	5.656.004
Ukupno	73.273.443	74.545.490

8. AMORTIZACIJA

	<i>u kunama</i>	
	2017	2018
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	26.652.135	23.012.964
Ukupno	26.652.135	23.012.964

Stopa otpisanosti imovine u upotrebi na koncu 2018. godine iznosi 67% (2017.: 65%).

9. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE

Matica je u 2018. godini izvršila vrijednosno usklađivanje imovine u ukupnom iznosu od 864.613 kuna (2017.: 4.525.953 kune), koja se odnose na ispravak vrijednosti nenaplaćenih potraživanja od kupaca za koja postoji neizvjesnost u naplati ili su potraživanja prijavljena u stečajnu masu (792.826 kuna), te definitivnom otpisu potraživanja (71.786 kuna).

10. REZERVIRANJA

Grupa je za 2018. godinu izvršila rezerviranja za troškove u ukupnom iznosu od 907.365 kuna (2017.:3.461.973 kuna), od kojih se na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmone odnosi iznos od 694.015 kuna (2017.:2.292.120 kuna), te na rezerviranja za sudske sporove Matice započete u 2018. godini odnosi iznos od 213.350 kuna (2017.:1.089.891 kuna).

Iznos rezerviranja za troškove neiskorištenih godišnjih odmora značajnije je niži u odnosu na 2017. godinu zbog pada zaposlenosti u 2018. godini.

11. OSTALI TROŠKOVI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

	<i>u kunama</i>	
	2017	2018
Reprezentacija i darovanja	2.385.382	1.142.978
Premija osiguranja	4.513.888	3.600.612
Bankarske usluge	544.807	378.679
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	2.881.364	2.292.993
Ostali troškovi	2.827.859	1.784.565
Ukupno	13.153.300	9.199.827

Ostali troškovi odnose se na troškove obrazovanja, zaštitne odjeće i obuće i drugih troškova vezanih uz zaštitu na radu, te na naknade članovima Nadzornog i Revizijskog odbora Matice.

Pored iskazanih iznosa, Grupa je u 2018. godini ostvarilo i poslovne rashode u iznosu od 579.062 kune (2017.:1.680.051 kuna), a koji se odnosi na neotpisanu vrijednost rashodovane materijalne imovine, na manjkove materijala, te na ostale poslovne rashode, od čega se iznos od 148 kuna odnosi na ovisno društvo Viktor Servisi.

12. FINANCIJSKI TROŠKOVI I PRIHODI

	<i>u kunama</i>	
	2017	2018
Financijski prihodi		
Kamate	230.355	253.750
Prihodi od prodaje vrijednosnih papira i dividendi	12.821	7.040
Neto dobiti od tečajnih razlika	-	-
Ukupno financijski prihodi	243.176	260.790
Financijski rashodi		
Kamate	3.300.708	2.426.813
Neto gubici od tečajnih razlika	4.955.806	706.463
Ukupno financijski rashodi	8.256.514	3.133.276
Neto financijski (troškovi)/prihodi	(8.013.338)	(2.872.486)

13. POREZ NA DOBIT

Grupa je za razdoblje od 01.01. - 31.12.2018. godine ostvarila gubitak kao razliku prihoda i rashoda u visini od 21.030.174 kune. Porez na dobit iznosi 30.435 kuna za dobit koju je ostvarilo ovisno društvo Viktor Servisi. Gubitak nakon oporezivanja iznosi 20.995.472 kune. Ovisna društvo Viktor Servisi poslovnu je godinu završilo s dobitkom nakon oporezivanja u visini 212.538 kuna, dok je ovisno društvo VL Steel poslovalo s gubitkom u visini od 260.548 kuna.

Grupa je u 2018. godini iskazala odgođenu poreznu imovinu u iznosu 14.459 kuna koja pripada Matici te umanjenje odgođene porezne obveze u iznosu od 4.721 kune koje pripadaju ovisnom društvu Viktor Servisi.

Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu na ostvareni gubitak Matice.

	2017	2018
Računovodstveni dobitak(gubitak) prije oporezivanja	45.297.816	(21.039.050)
Porez na dobit po stopi od 18 %	8.207.292	43.735
Učinak porezno nepriznatih rashoda	926.893	167.583
Učinak neoporezivih prihoda	(568.887)	(105.739)
Ukupno	8.565.298	105.579
Učinak nepriznate odgođene porezne imovine na prenesene porezne gubitke	-	-
Iznos poreznog gubitka za koji nije priznata odgođena porezna imovina	-	(30.736)
Trošak poreza na dobit	8.569.211	30.435

14. ZARADA PO DIONICI

u kunama

	2017	2018
Dobit razdoblja	36.765.735	(20.995.472)
Ukupni broj dionica	16.813.247	16.813.247
Dionice isključujući vlastite dionice	15.988.060	15.988.060
Osnovna zarada/(gubitak) po dionici	2,30	(1,35)
<i>Razrijeđena zarada/(gubitak) po dionici</i>	2,18	(1,25)

15. DUGOTRAJNA MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

OPIS	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	Materijalna imovina u pripremi	Predumovi za materijalnu imovinu	Ukupno materijalna imovina	Nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST										
STANJE 31.12.2016.	12.504.214	70.251.516	612.800.822	74.165.737	7.347.528	1.471.486	778.541.303	13.858.740	79.464	792.479.507
Aktiviranje MI u pripremi i predumova	-	-	35.659.517	2.328.486	(35.647.744)	(2.340.259)	-	4.391.182	(4.391.182)	-
Nabavke tijekom godine	-	-	-	-	35.720.567	936.699	36.657.266	-	226.665	36.883.931
Prodaja, rashodovanje i umanjenje vrijednosti tijekom godine	-	-	(5.631.137)	(532.826)	(2.572.769)	-	(8.736.732)	-	-	(8.736.732)
Prijenos	-	-	-	-	(4.085.053)	-	(4.085.053)	-	4.085.053	-
STANJE 31.12.2017.	12.504.214	70.251.516	642.829.202	75.961.397	762.529	67.926	802.376.784	18.249.922	-	820.626.706
Aktiviranje MI u pripremi i predumova	-	-	17.529.892	1.576.818	(19.261.008)	154.298	-	36.120	(36.120)	-
Nabavke tijekom godine	-	-	-	-	21.819.619	-	21.819.619	-	36.120	21.855.739
Prodaja i rashodovanje tijekom godine	-	-	(202.290)	(717.728)	-	-	(920.018)	-	-	(920.018)
Prijenos	-	-	-	-	(115.250)	-	(115.250)	115.250	-	-
STANJE 31.12.2018.	12.504.214	70.251.516	660.156.804	76.820.487	3.205.890	222.224	823.161.135	18.401.292	-	841.562.427
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI										
STANJE 31.12.2016.	6.958.527	65.495.710	367.718.110	68.075.236	-	-	508.247.582	6.518.095	-	514.765.677
Amortizacije tijekom godine	-	257.224	21.230.461	2.012.354	-	-	23.500.039	3.152.096	-	26.652.135
Prodaja i rashodovanje tijekom godine	-	-	(5.328.563)	(486.205)	-	-	(5.814.768)	-	-	(5.814.768)
Višak, manjak, usklađenja	-	-	-	(2.338)	-	-	(2.338)	-	-	(2.338)
STANJE 31.12.2017.	6.958.527	65.752.934	383.630.551	69.588.503	-	-	525.930.515	9.670.191	-	535.600.706
Amortizacije tijekom godine	-	179.841	17.868.600	1.830.940	-	-	19.879.381	3.133.583	-	23.012.964
Prodaja i rashodovanje tijekom godine	-	-	(159.301)	(710.173)	-	-	(869.474)	-	-	(869.474)
Višak, manjak, usklađenja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
STANJE 31.12.2018.	6.958.527	65.932.775	401.339.850	70.709.270	-	-	544.940.422	12.803.774	-	557.744.196
SADAŠNJA VRIJEDNOST 31.12.2017.	5.545.687	4.498.582	259.198.651	6.372.894	762.529	67.926	276.446.269	8.579.731	-	285.026.000
SADAŠNJA VRIJEDNOST 31.12.2018.	5.545.687	4.318.741	258.816.954	6.111.217	3.205.890	222.224	278.220.713	5.597.518	-	283.818.231

Tijekom 2018. godine ulaganja društava Grupe u dugotrajnu imovinu odnosila su se na nabavku nove opreme za horizontalni transport, mjerne i kontrolne uređaje, aparate za zavarivanje i drugu proizvodnu opremu. Ulaganja su se odnosila i na nastavak obnove plovnih dokova Matice i to Doka 5 i Doka 11, kojima se obnovom čelične strukture povećava vrijednost i produžava korisni vijek upotrebe.

Grupa na dan 31.12.2018. godine bilježi imovinu neto knjigovodstvene vrijednosti u visini 9.997.281 kunu, koja je financirana financijskim najmom.

Dio dugotrajne materijalne imovine Matice služi kao osiguranje financijskih kredita (Bilješka 31). Neto knjigovodstvena vrijednost te imovine na dan 31.12.2018. godine iznosi 233.880.574 kune.

16. ULAGANJA U VRIJEDNOSNE PAPIRE

Matica posjeduje 5.000 dionica Uljanika d.d. koje su u poslovnim knjigama Matice evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 450.000 kuna. Na dan 31.12.2018. godine Matica je izvršila vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 54.000 kuna.

Matica posjeduje i 6.153 dionica društva Tankerska next generation d.d. koje su u poslovnim knjigama Matice evidentirane po nominalnoj vrijednosti od 399.945 kuna. Na dan 31.12.2018. godine Matica je izvršila vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 238.736 kuna.

Ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. posjeduje 3.720 dionica Valamar Riviera d.d. Poreč, koje su u poslovnim knjigama evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 37.200 kuna. Na dan 31.12.2018. godine ovisno društvo je izvršilo vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 136.524 kune.

17. FINANCIJSKA IMOVINA

Dugotrajna financijska imovina u iznosu od 8.381.042 kune (2017.:8.487.114 kuna) odnosi se na novčani depozit po dugoročnom kreditu za financiranje razvoja u iznosu od 8.159.333 kuna, te na jamčevinu u iznosu od 221.709 kuna, a sve se odnosi na Maticu.

Kratkotrajna financijska imovina Grupe iznosi 170.211 kuna (2017.:57.640 kuna), od kojih se 130.211 kuna odnosi na date pozajmice Matice, a 40.000 kuna na date pozajmice ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o.

18. ZALIHE

	u kunama	
	31.12.2017	31.12.2018
Materijal	16.026.391	14.907.385
Materijal na putu	486	2.946
Izrada prirubnica	-	110.424
Proizvodnja u tijeku	3.050.164	2.939.618
Sitni inventar	8.435.144	8.654.941
Ispravak vrijednosti sitnog inventara	(8.435.144)	(8.654.941)
Ukupno	19.077.041	17.960.373

Proizvodnja u tijeku odnosi se na 4 nedovršena projekta remonta brodova, koje je imala Matica koncem godine. Dovršetak i isporuka svih remontnih projekata koji na dan 31.12.2018. čine vrijednost proizvodnje u tijeku Matice, očekuje se do konca travnja 2019. godine. Matica je u vlastitoj režiji pokrenula izradu materijala odnosno prirubnica koje će po završetku procesa izrade činiti zalihe materijala.

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

u kunama

	31.12.2017	31.12.2018
Potraživanja od kupaca - bruto	80.670.665	58.907.180
Potraživanja od kupaca - umanjenje vrijednosti	32.763.138	39.987.932
Potraživanje od kupaca - neto	47.730.681	18.919.248
Potraživanje od kupaca – sudjelujući interes	176.846	-
Potraživanje od zaposlenika	12.584	241.033
Potraživanje od države	6.556.021	4.365.038
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	2.956.567	14.195.066
Dani predujmovi	406.607	1.169.488
Ostala potraživanja	19.149	19.668
Ukupno	57.858.455	38.909.541

Kretanje vrijednosnog usklađenja potraživanja od kupaca:

Stanje 31.12.2017.	32.763.138
Efekt primjene MSFI 9 na dan 01.01.2018.	1.080.583
Umanjenje vrijednosti u tekućoj godini	7.444.824
Naplata ranije otpisanih potraživanja	(689.457)
Definitivni otpis ranije ispravljenih potraživanja	(63.492)
Usklada očekivanih kreditnih gubitaka - MSFI 9 (Bilješka 4)	(547.664)
Stanje 31.12.2018	39.987.932

Matica je za razdoblje 2018. godine ostvarila gubitak iz poslovanja, pa nema obvezu plaćanja poreza na dobit, a akontacijske rate poreza na dobit koje su plaćane u 2018. godini predstavljaju potraživanje od države za više uplaćeni porez. Prema obavijesti Porezne uprave Matica ima pravo na povrat poreza u iznosu od 1.143.576 kuna. Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi i najvećim se dijelom (13.523.270 kuna) odnose na obračunate prihode po remontnom poslu za brod USNS YUMA koji posao je započeo u prosincu 2018. godine i dovršen u veljači 2019. godine.

Grupa je sukladno zahtjevu standarda MSFI 9 izvršilo vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca za 2018. godinu.

Starosna struktura dospjelih potraživanja od kupaca:

u kunama

	31.12.2017	31.12.2018
1-90 dana	47.034.256	10.981.244
91-180 dana	199.580	866.017
181-365 dana	477.810	6.003.517
Preko 365 dana	195.881	1.601.389
Vrijednosno usklađenje potraživanja	-	(532.919)
Ukupno	47.907.527	18.919.248

Struktura potraživanja od kupaca prema valuti:

	u kunama	
	31.12.2017	31.12.2018
HRK	6.075.675	11.111.914
EUR	17.503.459	5.757.227
USD	24.328.393	2.583.026
Vrijednosno usklađenje potraživanja	-	(532.919)
Ukupno	47.907.527	18.919.248

20. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	u kunama	
	31.12.2017	31.12.2018
Novac u banci	14.612.333	10.989.014
Novac u blagajni	18.968	7.365
Depoziti	18.362.090	849.604
Ukupno	32.993.391	11.845.982

21. GLAVNICA I REZERVE

- (i) Na dan 31. prosinca 2018. godine odobren, izdan i uplaćen dionički kapital Matice obuhvaćao je 16.813.247 redovnih dionica. Sve dionice imaju nominalnu vrijednost od 10 kuna, te dionički kapital iznosi 168.132.470 kuna.

Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na dividendu, te na jedan glas po dionici na Skupštini Matice. Matica nije isplatila dividendu za dobit ostvarenu u 2017. godini, nego je dobit odlukom skupštine Matice raspoređena u ostale pričuve. U 2017. godini Matica je isplatila dividendu za dobit ostvarenu za 2016. godinu u visini 0,09 kuna po dionici (u 2015. godini 0,75 kuna po dionici). U godinama prije 2015. nije bilo isplate dividende.

- (ii) Na dan 31. prosinca 2018. godine, Matica je imala u vlasništvu 825.187 vlastitih dionica (31. prosinca 2017.: 825.187). Vlastite dionice predstavljaju 4,91% dioničkog kapitala.

- (iii) Na dan 31. prosinca 2018. godine zakonske rezerve Matice iznose 8.406.624 kune (2017.: 8.406.624 kuna). Zakonska rezerva je nastala u skladu sa hrvatskim zakonima koji zahtijevaju da se 5% dobiti za godinu prenese u ovu rezervu sve dok ona ne dosegne 5% izdanog dioničkog kapitala. Odlukom skupštine Matice dobit ostvarena u 2017. godini u iznosu 37.026.858 kuna raspoređena u ostale pričuve.

Odlukom Matice koja predstavlja Skupštinu ovisnog društva Viktor Servisi, gubitak društva koju je ono ostvarilo za 2017. godini u iznosu od 149.730 kuna raspoređena je na teret zadržane dobiti. Ovisno društvo VL Steel u 2017. godini ostvarilo je gubitak u iznosu 148.523 kune i raspoređena je na teret pričuva.

Zakonske rezerve i rezerve za vlastite dionice Matice u iznosu od 20.946.624 kuna (2017.: 20.946.624 kuna) ne mogu se koristiti za raspodjelu dioničarima. Ovisna društva nemaju zakonske rezerve.

- (iv) Grupa je sukladno MSFI 9 izvršila ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 1.080.583 kuna na teret ostalih pričuva. Ispravak potraživanja od kupaca Matice iznosi 1.036.424 kuna, dok ispravak potraživanja od kupaca ovisnog društva Viktor Servisi iznosi 44.159 kuna. Ovisno društvo VL Steel nije imalo ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, obzirom da je sa radom započelo u listopadu 2017. godine, te se MSFI 9 nije mogao primijeniti.

22. ZADUŽENJA NA KOJA SE OBRAČUNAVAJU KAMATE

Zaduženja na koja se obračunavaju kamate u cijelosti se odnose na zaduženja Matice, a njihov pregled prema dinamici otplate na dan 31. prosinca 2018. godine jest kako slijedi:

31.12.2018	u kunama				
	Ukupno	1 godina ili manje	2-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno dugoročni dio
Financijski najam	8.055.836	2.702.136	5.353.700	-	5.353.700
Dugoročni kredit za financiranje razvoja	41.526.411	8.742.402	32.784.009	-	32.784.009
Kredit za obrtna sredstva	7.118.365	7.118.365	-	-	-
Ukupno	56.700.612	18.562.903	38.137.709	-	38.137.709

Financijski najam odnosi se na nabavku opreme za proizvodnju i osobnih automobila. Krediti za obrtna sredstva u iznosu od 7.118.365 kuna odnosi se na prekoračenje po žiro računu u iznosu od 5.781.953 kuna (2017.: 5.116.377 kuna) i kratkoročni kredit (1.336.412 kuna).

23. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	u kunama	
	31.12.2017	31.12.2018
Obveze prema dobavljačima	49.731.773	35.743.542
Obveze prema dobavljačima - sudjelujući interes	55.890	-
Obveze prema zaposlenicima	4.160.327	4.320.825
Doprinosi i porezi	3.546.339	3.569.626
Primljeni predujmovi	1.029.860	13.352.330
Ostale obveze	3.487.425	3.348.511
Obračunati troškovi	3.621.622	3.065.659
Ukupno	65.633.236	63.400.493

Matica je za razdoblje 2018. godine ostvarila gubitak iz poslovanja, pa nema obvezu plaćanja poreza na dobit, a akontacijske rate poreza na dobit koje su uplaćene u 2018. godini predstavljaju potraživanje od države za više uplaćeni porez. Prema obavijesti Porezne uprave Matica ima pravo na povrat poreza u iznosu od 1.143.576 kuna.

Porez na dobit iznosi 30.435 kuna, i u cijelosti se odnosi na dobit ovisnog društva Viktor Servisi koji je u 2018. godini ostvarilo dobit, a ovisno društvo je kroz akontacije poreza na dobit već uplatilo 29.196 kuna, pa obveza plaćanje poreza na dobit iznosi 1.239 kuna.

U ostalim obvezama uključena su tekuća dospjeća za obveze prema HEP-ESCO d.o.o. za robni kredit Matice, a vezan uz projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 2.562.281 kunu.

Obračunati troškovi u visini 820.482 kune odnose se na ukalkulirane troškove Matice za premije osiguranja koji se odnose na 2018. godinu te na ukalkulirane agencijske provizije i ostale troškove za koje računi nisu stigli, ali postoji ugovorna obveza. Obračunati prihodi u visini od 2.245.177 kuna odnosi se na remont broda „Korčula“ koja se nalazi u nedovršenoj proizvodnji i za koji se nisu stekli uvjeti za priznavanje prihoda.

Struktura obveza prema dobavljačima prema valuti:

	31.12.2017	31.12.2018
		u kunama
HRK	44.455.153	32.040.988
EUR	2.166.934	2.644.899
USD	2.836.662	825.952
GBP	328.914	231.703
Ukupno	49.787.663	35.743.542

24. ODNOSI S POVEZANIM STRANKAMA

Transakcije između povezanih društava obavljaju se po uobičajenim tržišnim uvjetima.

	2018	2018
		u kunama
Ovisna društva i ključni dioničari		
Prodaja povezanim društvima		
Prodaja ključnim dioničarima	1.256.119	620.184
Tankerska plovidba d.d.	321.438	-
Uljanik Grupa	934.681	620.184
Kupnja od povezanih društava		
Kupnja od ključnih dioničara	393.287	735.993
Tankerska plovidba d.d.	-	-
Uljanik Grupa	393.287	735.993
Potraživanja od povezanih društava		
Potraživanja od ključnih dioničara	176.846	-
Tankerska plovidba d.d.	-	-
Uljanik Grupa	176.846	-
Obveze prema povezanim društvima		
Obveze prema ključnim dioničarima	55.890	-
Tankerska plovidba d.d.	-	-
Uljanik Grupa	55.890	-

U odnosima među ključnim dioničarima iskazani su odnosi sa Grupom Uljanik na dan 30.06.2018. godine, a koji su do 30.06.2018. godine zajedno sa Tankerskom plovidbom d.d. bili većinski vlasnici Matice. Njihovom prodajom vlastitih dionica većinski vlasnik postaje Palumbo Grupa. Grupa u 2018. godini nije imala međusobnih odnosa sa sadašnjim vlasnikom Palumbo grupom.

Ključni menadžment

Upravu Matice na dan 31.12.2018. godine čine predsjednik Uprave i jedan član. U 2018. godini funkciju predsjednika obnašao je predsjednik Uprave Aljoša Pavelin, dok je funkciju člana Uprave obnašala Sandra Uzelac. Dana 25. ožujka 2019. godine Nadzorni odbor Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka prihvatio je prijedlog gosp. Aljoše Pavelina za sporazumnim okončanjem njegova ugovora o radu kao predsjednika Uprave Matice. Predsjednik Uprave prestaje s radom u Matici dana 25. ožujka 2019. godine. Do odabira i imenovanja novog predsjednika Uprave, funkciju vođenja Matice preuzima član Uprave Sandra Uzelac, koja zastupa Maticu samostalno i pojedinačno.

Ukupan bruto trošak naknada Upravi Grupe za 2018. godinu iznosi 2.946.802 kune.

Tijekom godine članovi Nadzornog i Revizorskog odbora ostvarili su naknade u ukupnom bruto iznosu 486.071 kune.

Matica nije odobrila kredite članovima Nadzornog odbora, niti članovima Uprave Matice.

Funkciju člana Uprave u društvu Viktor Servisi obnaša gosp. Vladimir Bruketa, a u društvu VL Steel gosp. Marko Sobotinčić.

25. REZERVIRANJA

Dugoročna rezerviranja u iznosu 1.518.259 kuna (2017.: 1.533.909 kuna) i odnose se na rezerviranja Matice za započete sudske sporove. Kratkoročna rezerviranja u iznosu od 773.977 kuna odnose se na otklanjanje nedostataka u jamstvenim rokovima Matice i na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmori radnika za 2018. godinu.

	Sudski sporovi	Godišnji odmori	Ostalo	Ukupno
Stanje 01.01.2018.	1.533.909	2.292.120	146.732	3.972.761
Ukidanje rezerviranja	-	(2.292.120)	(66.769)	(2.358.889)
Realizacija	(229.000)	-	-	(229.000)
Nova rezerviranja	213.350	694.014	-	907.364
Stanje 31.12.2018	1.518.259	694.014	79.963	2.292.236

26. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

Ostale obveze na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 14.598.588 kuna odnose se na obveze Matice prema HEP-ESCO d.o.o. za projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 10.424.808 kune i na potencijalne obveze Matice za osporene tražbine stečajnih vjerovnika i pripadajuće parnične troškove u iznosu od 4.173.780 kuna, za koje tražbine parnice još nisu okončane.

27. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Grupe je osigurati potporu poslovanju i maksimalizirati vrijednost dioničarima. Grupa upravlja kapitalom i radi prilagodbe u svjetlu promjena ekonomskih uvjeta. Da bi zadržalo ili prilagodilo

strukturu kapitala, Grupa može prilagoditi isplate dividendi dioničarima, povrat kapitala dioničarima ili izdati novu emisiju dionica. Nije bilo promjena u ciljevima, politikama i procesima tijekom godina završenih 31. prosinca 2018. godine i 31. prosinca 2017. godine.

Upravljanje rizicima

Aktivnosti kojima se Grupa bavi, izlažu ga raznim financijskim rizicima, uključujući učinke promjene tržišnih cijena, promjene deviznog tečaja, te kamatnih stopa. Grupa ne koristi derivacijske financijske instrumente kao aktivnu zaštitu od izloženosti financijskom riziku.

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Matica ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, a u ovisnosti o posebnim projektima i u USD, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. Ipak, zbog relativno brzog obrtaja potraživanja i stranog novca, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Grupa ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR, Grupa će prema potrebi koristiti instrumente zaštite. S druge strane, obveze koje Grupa ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti. Valutna struktura potraživanja od kupaca i obveza prema dobavljačima, kao stavki imovine i obveza koje su umjereno izložene valutnom riziku, iskazana je u bilješkama 19 i 23.

U odnosu na iskazano stanje na datum izvještavanja, ako bi se tečaj nacionalne valute prema valuti EUR povećao (oslabio) za 1%, uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji nepromijenjeni, prema procjeni Uprave takva promjena, kao rezultat dobitaka i gubitaka od tečajnih razlika iz odnosa s dobavljačima, kupcima, primljenim kreditima i danim depozitima, ne bi imala značajniji utjecaj na ukupnu imovinu i neto dobit za izvještajno razdoblje. U takvom slučaju negativan utjecaj na neto rezultat iznosio bi oko 600 tisuća kuna.

Kamatni rizik

Kamatni rizik vezan je za Maticu, obzirom da Viktor Servisi d.o.o. i VL Steel nisu kreditno opterećeni niti imaju značajnije kamatonosne imovine. Matica, osim dugoročnog depozita koji nije podložan utjecaju izmjene kamatnih stopa, Matica nema druge značajne kamatonosne imovine pa time niti imovine podložne utjecaju izmjene kamatnih stopa. Na strani obveza, kamata na dugoročni investicijski kredit određena je odlukom banke te nije izvjesna promjena s obzirom na način određivanja kamatne stope. Najveći dio svih drugih kreditnih zaduženja Matica je ugovorilo primjenom fiksne kamatne stope te je stoga rizik promjene preostalih kamatnih stopa materijalno bez većeg značaja na financijske izvještaje Grupe. Kratkoročni krediti i pozajmice poslovnih banaka imaju brzi obrtaj, te se plasmani dogovaraju prema konkretnoj poslovnoj potrebi, te stoga ne nose značajniji rizik promjene kamatnih stopa.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koja bi mogli proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Matica primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj Grupe je poslovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik čini niskim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Grupa nema.

Rizik likvidnost

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Viktora Lenca. Viktor Lenac upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripremnj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Viktor Lenac poseže za projektom financiranjem putem kratkoročnih kredita.

U nastavku je prikazana analiza preostalog razdoblja do očekivanog dospjeća neunovčene financijske imovine i potraživanja i ugovornog dospjeća nepodmirenih financijskih obveza Matice, a koja je omogućava bolje razumijevanje načina na koji Matica upravlja rizikom likvidnosti temeljem neto iznosa financijske imovine i obveza.

u tisućama HRK

	struktura po razdobljima dospjeća					Ukupno
	do 1 mj.	1 – 3 mj.	3 mj. - 1 god	1 – 5 god.	preko 5 god.	
Imovina, stanje na dan 31.12.2018.						
Kamatne	186	-	214	8.159	-	8.559
Beskatmatne	24.426	8.832	576	45	146	34.026
UKUPNO	24.612	8.832	790	8.205	146	42.585
Obveze, stanje na dan 31.12.2018.						
Kamatne	2.708	1.046	14.426	38.202	318	56.701
Beskatmatne	34.177	20.670	2.820	9.518	1.104	68.289
UKUPNO	36.885	21.717	17.246	47.720	1.422	124.990
Neto obveze	(12.274)	(12.885)	(16.456)	(39.515)	(1.276)	(82.405)

Fer vrijednost

Grupa vrši procjene fer vrijednosti financijske imovine i obveza, slijedom čega prema potrebi provodi vrijednosna usklađenja, te utvrđuje da fer vrijednost ne odstupa od knjigovodstvenih vrijednosti u iznosu koji bi se smatrao materijalno značajnim.

Fer vrijednost financijske imovine i obveza temelji se na kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, ukoliko je ista raspoloživa. Gdje tržišna cijena nije raspoloživa, Grupa procjenjuje fer vrijednost na osnovi javno raspoloživih informacija iz vanjskih izvora ili na osnovi metode diskontiranih novčanih tokova gdje je primjenjivo.

Za potraživanja/obveze koje imaju preostali vijek do dospjeća kraći od jedne godine smatra se da vrijednost odgovara fer vrijednosti.

28. POTENCIJALNE OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2018. godine, Matica je bilo uključeno u nekoliko sporova vezanih uz poslovanje, te radnih sporova. Matica je izvršila rezervacije novčanih sredstava za rizik od gubitka parnica (vidi bilješku 10,25)

Na dan 31. prosinca 2018. godine Matica je kao tuženik vodilo 26 spora u vrijednosti oko 1,8 milijuna kuna, a kao tužitelj 5 sporova u vrijednosti glavnice oko 11,71 milijuna kuna, sve u Republici Hrvatskoj.

Matica je u 2018. godini okončalo spor koji se vodio u Republici Panami bez posljedica na financijsku poziciju Matice.

Ovisna društva Viktor Servisi i VL steel nemaju sudskih sporova koji se vode protiv njih, nit sudskih sporova koje ovisna društva vode.

29. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

U procesu primjene računovodstvenih politika Grupe, Uprava Grupe je napravila sljedeće prosudbe, odvojeno od onih koje uključuju procjene, a koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose prikazane u financijskim izvještajima:

Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje u trenutku kada su dobra otpremljena odnosno izvršena usluga, te kada je značajni dio rizika i koristi vlasništva nad dobrima prenesen na kupca. U slučaju djelomičnog izvršenja usluge odnosno ugovora s kupcem, prihodi se priznaju sukladno stupnju dovršenosti koji se nedvojbeno može povezati s pravom na naknadu za izvršenje ugovora. Procjena očekivanih reklamacija za izvršene usluge umanjuju prihod od prodaje i evidentiraju se kao ukalkulirane obveze ili rezerviranja. Procjene ostalih popusta umanjuju prihod od prodaje. Takve procjene rađene su na bazi analize postojećih ugovornih ili zakonskih obveza, povijesnog kretanja i iskustva Društva.

Porez na dobit

Kalkulacija poreza na dobit je rađena na osnovi interpretacije Grupe trenutno važećih pravila i zakona. Matica i ovisno društvo VL Steel poslovnu godinu su završili s gubitkom, pa nemaju obvezu plaćanja poreza na dobit, dok ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. imaju obvezu plaćanja poreza na dobit (Bilješka 13).

Umanjenje vrijednosti potraživanja

Procjena nenadoknadivog iznosa od prodaje roba i usluga radi se na dan bilance (i mjesečno) prema procijenjenoj vjerojatnosti naplate sumnjivih potraživanja. Svaki klijent procjenjuje se zasebno obzirom na svoj status (npr. klijent je blokiran, pravni postupak je započet, konkurentna pozicija klijenata), potraživanja koja su dospjela na naplatu, fazu u kojoj je pravni spor, te obzirom na osiguranja plaćanja (npr. zadužnica).

Rezerviranja za potencijalne obveze

Grupa priznaje rezerviranja kao rezultat sudskih sporova pokrenutih protiv Grupe za koje je izvjesno da će dovesti do odljeva sredstava kako bi se namirila potraživanja od Grupe i ako se iznosi mogu pouzdano procijeniti. Prilikom procjene rezerviranja, Grupa uzima u obzir profesionalni pravni savjet.

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Dana 25. ožujka 2019. godine Nadzorni odbor Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka prihvatio je prijedlog gosp. Aljoše Pavelina za sporazumnim okončanjem njegova ugovora o radu kao predsjednika Uprave Matice. Predsjednik Uprave prestaje s radom u Matici dana 25. ožujka 2019. godine. Do odabira i imenovanja novog predsjednika Uprave Matice, funkciju vođenja Društva preuzima član Uprave Matice Sandra Uzelac, koja zastupa Maticu samostalno i pojedinačno.

Sve značajnije događaje društvo redovito objavljuje javnosti putem stranica Zagrebačke burze.

31. HIPOTEKE

Matica je u korist banke Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb upisalo zaloge na dugotrajnoj materijalnoj imovini sa svrhom osiguranja povrata kredita za financiranje investicijskog programa razvoja, te zaduženja po osnovi dvije okvirne linije za kratkoročno financiranje poslovanja i izdavanje jamstava. Upisani tereti odnose se na hipoteke na plovnim objektima Dok 5, Dok 11 i Dok RI38, m/b Kostrena i m/b Pećine, poslovnom prostoru u Rijeci, zemljištu koje u naravi čini parkiralište i šumu u k.o. Kostrena Lucija, te na zaloge na dijelu pokretne imovine. Stanje obveza po kreditima osiguranom navedenim teretima na dan 31.12.2018. iznosi 47.308.364 kuna, od čega se na investicijski kredit odnosi 41.526.411 kuna, a preostali dio odnosi se na prekoračenje po žiro računu Matice.

32. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 19. travnja 2019. godine.

BRODOGRADILIŠTE d.d.
VIKTOR LENAC
1896 Rijeka, Martinšćica bb 2

Sandra Uzelac, član Uprave

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2018

BRODOGRADILIŠTE
VIKTOR LENAC

član Palumbo grupe

Travanj 2019

SADRŽAJ

UVOD	3
OBRAĆANJE PREDSEDNIKA UPRAVE	4
POSLOVNO OKRUŽENJE	7
POSLOVNE AKTIVNOSTI	9
Prodaja	9
Proizvodnja	11
Tehnološki razvoj i ulaganja	18
Organizacija, sustavi kvalitete i informacijski sustav	19
Sigurnost, zaštita na radu i zaštita od požara	21
Zaštita okoliša	24
Ljudski resursi	25
Financijski rezultati poslovanja	29
GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO	33
VLASNIČKA STRUKTURA	36
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	37
NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA	38
Nadzorni odbor	38
Uprava	38
INFORMACIJE	40

PRILOZI

NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI GRUPE

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA

UVOD

Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. predstavlja svojim dioničarima, klijentima, radnicima, poslovnim partnerima i cjelokupnoj javnosti Godišnje izvješće Društva za 2018. godinu.

Izvješće obuhvaća pregled poslovanja, financijskih rezultata i stanja Društva, revidirane konsolidirane i nekonsolidirane financijske izvještaje i pripadajuće izvješće revizora, te nefinancijsko izvješće. Izvješću su priložena i pravila korporativnog upravljanja koje Društvo primjenjuje.

Jezik Godišnjeg izvješća i njegova objava

Godišnje izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. sa svim prilogima izdaje se na hrvatskom jeziku, a stranim osobama dostupan je i engleski prijevod. Godišnje izvješće se podnosi dioničarima Društva na Glavnoj skupštini te se objavljuje na stranicama Društva.

Pravni oblik

Ovim dokumentom Glavnoj skupštini se podnose godišnji financijski izvještaji i izvješće posloводства o stanju Društva, sukladno odredbi članka 250.a i 250.b Zakona o trgovačkim društvima, dok se izvješće Nadzornog odbora Glavnoj skupštini podnosi kao zaseban dokument.

Financijski izvještaji i konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja te su revidirani u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Godišnje izvješće uključuje izvješće posloводства o stanju Društva sukladno odredbama članka 21. Zakona o računovodstvu i članka 250. a i 250. b Zakona o trgovačkim društvima te obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Društva, kao i druge obavijesti i informacije od značaja za poslovanje Društva.

Godišnjem izvješću priloženo je i nefinancijsko izvješće sukladno odredbama članka 21.a Zakona o računovodstvu, a Društvo ga je izradilo sukladno novim standardima nefinancijskog izvještavanja Globalne inicijative za izvještavanje.

Ovisno društvo i konsolidacija

Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima dva ovisna društva – Viktor Servisi d.o.o. Rijeka koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta, te društvo VL Steel d.o.o. Rijeka u kojem Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima udjel od 75%.

Sastavni dio ovog Izvješća čine konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji. Razlika između konsolidiranih i nekonsolidiranih izvještaja nije od većeg materijalnog značaja, obzirom da prihodi oba ovisna društva kao i njegova imovina čine manje od 1% prihoda i imovine Grupe. Stoga je u opisu stanja i poslovnih rezultata u ovom Godišnjem izvješću naglasak stavljen na matično društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Skraćenice

U ovom Godišnjem izvješću Brodogradilište Viktor Lenac d.d. naziva se "Brodogradilište" ili "Viktor Lenac" ili „Društvo“, a zajedno s ovisnim društvima koristi se naziv „Grupa“.

Devizni tečajevi

Kod preračunavanja iznosa stanja imovine, obveza i kapitala u stranu valutu – EUR, korišten je srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca referentne godine. Kod preračunavanja iznosa iz pozicija računa dobiti i gubitka korišten je prosjek srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke zadnjih dana u mjesecu za referentne godine.

Za godinu	Tečaj na dan 31.12.	Prosječni tečaj
2018	7,4176	7,4139
2017	7,5136	7,4605
2016	7,5578	7,5271
2015	7,6350	7,6173

OBRAĆANJE UPRAVE

Poštovani dioničari, klijenti, zaposlenici, poslovni partneri i svi koji čitate ovo izvješće,

nakon vrlo dobre 2017. godine u kojoj smo ostvarili povijesni rezultat u smislu neto dobiti, 2018. godina je pokazala svu nepredvidljivost tržišta remonte brodogradnje.

Unatoč dobrom upravljanju troškovima i realizaciji iznadprosječnog broja projekata došlo je do podbačaja u realizaciji prihoda od 20% u odnosu na plan, što je u konačnici rezultiralo neto gubitkom od 21 milijun kuna. Takav podbačaj u ostvarenju prihoda je posljedica neočekivanog pada prosječne vrijednosti projekata od čak 27% u odnosu na 2017. godinu i to ne računajući projekte s Američkom ratnom mornaricom.

Dva su temeljna uzroka ovakvog pada prosječne vrijednosti projekta:

- 1) pad cijena usluga remonta uzrokovanog pojačanim pritiskom turske konkurencije,
- 2) značajno niži opseg poslova na brodovima kao posljedica mjera štednje brodovlasnika.

Uz nastavak povećavanja kapaciteta i politike niskih cijena, značajni pad turske nacionalne valute je stvorio prostor za dodatno spuštanje cijena usluga turskih

brodogradilišta. Turska je lira cijelu 2018. godinu kontinuirano klizila u odnosu na EUR, da bi u rujnu 2018. godine pad vrijednosti dosegnuo 40% u odnosu na početak godine.

Kako bi zadržao konkurentnost i dobio poslove, Viktor Lenac je morao spuštati cijene svojih usluga, no, čak i uz snižene cijene, gotovo 60% izgubljenih poslova je otišlo u Tursku. To se pogotovo manifestiralo u posljednjem tromjesečju i kroz niže cijene i kroz manju zaposlenost kapaciteta, što je za posljedicu imalo značajno povećanje gubitka u odnosu na prethodno tromjesečje. Da smo na odrađeni broj projekata uspjeli naplatiti samo 10% više cijene, godinu bismo završili pozitivnim neto rezultatom, što je jasan pokazatelj razmjera pada cijena.

Na troškovnoj smo strani naše direktne i indirektno troškove uspjeli zadržati ispod plana, unatoč činjenici da smo odradili 84 projekta uz osjetno povećane cijene sata podugovarača u odnosu na prethodne dvije godine. To znači da smo nastavili s poboljšanjima u upravljanju proizvodnim procesom i da je operativna učinkovitost proizvodnog sustava podignuta na višu razinu. Nažalost, unatoč tim, već postignutim promjenama u načinu poslovanja, očito je da dinamika tih promjena nije bila dovoljno brza pa na troškovnoj strani nismo uspjeli ostvariti takve uštede koje bi neutralizirale ovakav pad prihoda. Tržište se mijenja brže od nas.

Sasvim je izvjesno da će se ovakav trend tržišta nastaviti i to ne smatramo krizom, nego novom normalom zbog čega troškove poslovanja moramo što prije dovesti na razinu koja će nam vratiti konkurentnost. S obzirom da u našoj strukturi troška, trošak rada (vlastiti zaposlenici i kooperanti) čini najveći udio, jasno je da se samo tu mogu ostvariti prave uštede. Mehanizmi kojima namjeravamo ostvariti te uštede su povećanje produktivnosti rada i optimizacija broja zaposlenika, u skladu s našim poslovnim potrebama. Mi bismo, prema operativnim standardima vodećih svjetskih brodogradilišta, s postojećim radnim kapacitetima trebali godišnje realizirati barem 30% više prosječnih projekata, negoli ih realiziramo danas. Takav rast, uz postojeću strukturu zaposlenih i njihovu produktivnost, nažalost nije realno ostvariv pa se struktura zaposlenih mora promijeniti. U sklopu tog procesa, broj zaposlenih je početkom 2019. smanjen za 10%, od čega je dio ljudi otišao u mirovinu, a dio je zbrinut kroz institut poslovno uvjetovanih otkaza.

U pogledu daljnje optimizacije poslovnih procesa i broja zaposlenih, dinamika će ovisiti o razvoju tržišne situacije. Pri tom treba naglasiti da optimizacija ne znači samo smanjivanje broja zaposlenih, nego i povećanje produktivnosti kroz bolje planiranje i organizaciju posla te multi-skill način rada. Nakon još jedne reorganizacije Sektora tehnike i proizvodnje koju smo napravili u trećem tromjesečju, pojednostavnili smo proces upravljanja i organizaciju napravili plićom. U tom smislu očekujemo daljnji napredak u segmentima planiranja i organizacije proizvodnih aktivnosti, učinkovitosti proizvodnog procesa i radne discipline. Promjena u promišljanju o efikasnosti i fokusiranju na rast učinkovitosti kod svih zaposlenika i dalje ostaje naš ključni izazov.

Negativan razvoj događaja u Uljanik Grupi je dodatno otežao situaciju na lokalnom tržištu radne snage uslijed čega je došlo do dodatnog pada kvalitete i produktivnosti, a time i povećanja troškova kooperantskog rada. U tom se smislu osnivanje vlastite tvrtke, VL Steel d.o.o., pokazalo kao pravi potez kojim smo barem u jednom proizvodnom segmentu uspjeli amortizirati taj udarac. Naša namjera u tom smislu i dalje ostaje postupno vraćanje kvalitetnih radnika mlađe dobi iz inozemstva.

Krajnji cilj započete transformacije brodogradilišta je pretvoriti Viktor Lenac u suvremeno, dinamično brodogradilište koje će, uz već prisutnu kvalitetu i pouzdanost, klijentima nuditi kraće rokove i nove usluge.

Ključni elementi na kojima temeljimo naš plan su znanje i stručnost naših ljudi, visoka radna disciplina, učinkoviti procesi i nove tehnologije.

Edukacija zaposlenika je nastavljena na svim razinama. Osim stručnih edukacija, naglasak je stavljen na vještine rukovođenja, upravljanje troškovima i razvoj međuljudskih odnosa. Brojno stanje i dobna struktura zaposlenih stvara potrebu da se u sljedećem razdoblju od najviše godinu dana završi prilagodba novim zahtjevima tržišta. Smanjivanjem našeg fiksnog troška i povećanjem produktivnosti rada ćemo skratiti i rokove realizacije projekata i time otvoriti prostor za povećanje ukupnog proizvodnog kapaciteta.

Unatoč iznimno izazovnoj godini sva su materijalna prava radnika iz Kolektivnog ugovora u potpunosti ispunjena, uz dodatne pogodnosti i izvan Kolektivnog ugovora. Transparentno određivanje stimulativnog dijela plaće te uvođenje dodatnih nagrada koje omogućavaju vrednovanje stvarnog rada i rezultata, definirano u novom kolektivnom ugovoru potpisanom 2017. godine, se pokazalo kao pozitivna i poticajna promjena.

Interes Uprave i dalje ostaje jednak interesu sindikata i zaposlenika – motiviran i produktivan zaposlenik. Razmimoilaženja u shvaćanju pravog omjera motivacije i produktivnosti su sve manja i smatram da smo u tome postigli visoku razinu međusobnog razumijevanja. Uvjeren sam da će promjene koje provodimo u dogledno vrijeme omogućiti daljnje povećanje materijalnih prava i beneficija zaposlenih.

Kako bismo bili u stanju učinkovito upravljati ukupnim poslovnim sustavom Viktora Lenca, nastavljen je i proces ISO certificiranja. Nakon obnavljanja certifikata ISO 9001 i stjecanja ISO 50001 nastavljen je proces pripreme za stjecanje ISO 14001 i ISO 27001. Stečeni certifikati su nedvosmislen i međunarodno razumljiv pokazatelj da njeđujemo sustavan i strukturiran pristup poslu, što je za sve inozemne klijente preduvjet za bilo kakvo razmatranje ulaska u poslovni odnos.

Poslovanje u 2018. godini je uzrokovalo smanjenje novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti, ali je Uprava, predviđajući izazovnu godinu, predložila raspoređivanje dobiti iz 2017. u zadržanu dobit, čime smo osigurali zalihu finansijskih sredstava koja je omogućila uredno podmirenje svih obveza Društva iz poslovanja, obveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima, kao i financiranje ulaganja u dugotrajnu imovinu. Nastavljeni su i projekti obnove postojeće mehanizacije i dokova.

U posljednjem tromjesečju je dovršen proces promjene vlasničke strukture Društva, ulaskom novog većinskog vlasnika, talijanske Palumbo grupe. Koncem godine su započeti procesi usklađivanja i stvaranja sinergije proizvodnih i prodajnih aktivnosti na razini grupe, sa ciljem postizanja dodatnih ušteda u operativnom poslovanju te boljeg pokrivanja tržišta u prodajnom smislu.

Očekujemo da će 2019. godina biti ponovo jedna vrlo izazovna godina u smislu žestoke borbe za svaki posao i pronalaženja prostora za snižavanje troškova, uz istovremeno zadržavanje operativne sposobnosti i kvalitete. Prilika na tržištu će uvijek biti pa očekujemo da ćemo ih, zajedno s našim novim vlasnicima, uspjati iskoristiti. Poslovni odnos s Američkom ratnom mornaricom se razvija pozitivno i primjetno raste u smislu opsega i vrijednosti poslova što nam daje određenu razinu sigurnosti i stabilnosti u poslovanju. Nastavkom podizanja produktivnosti proizvodnje ćemo dodatno skratiti rokove realizacije projekata i tako povećati postojeći kapacitet, kako bismo većim brojem odrađenih projekata mogli nadomjestiti pad prosječne vrijednosti projekta. Istovremeno, mjere poduzete na smanjenju fiksnih troškova, prvenstveno rada i rast učinkovitosti svih poslovnih procesa pomoći će da se i uz manju zaposlenost kapaciteta ostvare značajnije bolji rezultati u odnosu na proteklu godinu odnosno da 2019. godinu završimo s dobrim rezultatom. Prvo tromjesečje 2019. godine otvara prostor takvom optimizmu.

Sandra Uzelac, član Uprave

Ključni financijski pokazatelji

Konsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2018	2017	Index	2018	2017	Index
Ukupan prihod	254.246	514.803	0,49	34.079	69.004	0,49
Ukupni rashodi	275.285	469.505	0,59	36.899	62.932	0,59
Poslovni prihodi	253.986	514.560	0,49	34.044	68.972	0,49
Poslovni rashodi	272.152	461.249	0,59	36.479	61.826	0,59
Dobit (gubitak) iz poslovanja	-18.167	53.311	-0,34	-2.435	7.146	-0,34
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	-21.039	45.298	-0,48	-2.820	6.072	-0,46
Neto dobit (gubitak)	-21.068	36.766	-0,57	-2.824	4.928	-0,57
Ukupna imovina	362.015	404.550	0,89	48.805	53.842	0,91
Kapital i rezerve	224.973	247.165	0,91	30.330	32.895	0,92

Nekonsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2018	2017	Index	2018	2017	Index
Ukupan prihod	253.121	514.243	0,49	33.928	68.929	0,49
Ukupni rashodi	274.134	468.646	0,58	36.745	62.817	0,58
Poslovni prihodi	252.867	514.006	0,49	33.894	68.897	0,49
Poslovni rashodi	271.017	460.399	0,59	36.327	61.712	0,59
Dobit (gubitak) iz poslovanja	-18.149	53.607	-0,34	-2.433	7.186	-0,34
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	-21.013	45.596	-0,46	-2.817	6.112	-0,46
Neto dobit (gubitak)	-21.013	37.027	-0,57	-2.817	4.963	-0,57
Ukupna imovina	359.787	402.495	0,89	45.505	53.569	0,91
Kapital i rezerve	222.147	244.262	0,91	29.949	32.509	0,92

* Kunski iznosi stavki računa dobiti i gubitka preračunati su u EUR prema prosječnom srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za 2018. odnosno 2017. godinu. Iznosi imovine, kapitala i rezervi preračunati su u EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na posljednji dan 2018. odnosno 2017. godine. Korišteni tečajevi navedeni su na str. 3. ovog izvještaja.

U konsolidaciju računa dobiti i gubitka i financijskog rezultata uključena su ovisna društva Viktor Servisi d.o.o. Rijeka, koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. i VL Steel d.o.o. Rijeka u kojem matično društvo ima vlasnički udjel od 75%. Ovisna društva su tijekom čitave 2018. godine obavljala svoje redovne poslovne aktivnosti. Djelatnost društva Viktor Servisi d.o.o. jest pružanje specijaliziranih servisnih usluga u brodogradnji primarno povezanih s mehaničkim i motorističkim radovima, dok je osnovna djelatnost društva VL Steel d.o.o. pružanje usluga u brodogradnji i srodnim metaloprerađivačkim granama.

U 2018. godini Grupa je, nakon eliminiranja međusobnih transakcija, ostvarila ukupan prihod u iznosu od 253,7 milijuna kuna te ukupne rashode od 275,3 milijuna kuna (uz saldiranje pozitivnih i negativnih tečajnih razlika).

Uspoređujući nekonsolidirana i konsolidirana financijska izvješća, utjecaj ovisnih društava u rezultatu Grupe nije materijalno značajan. Za napomenuti je da je ovisno društvo Viktor Servisi ostvarilo neto dobitak u visini od 192 tisuće kuna, a društvo VL Steel neto gubitak od 260 tisuća kuna (koji se u visini 75% pripisuje Grupi, a 25% se odnosi na manjinski interes treće osobe) slijedom čega je gubitak Grupe za svega 0,02% veći od gubitka kojeg je ostvarila Matica. Prihodi i rashodi matičnog društva čine preko 99% prihoda odnosno rashoda Grupe. Isto tako, u odnosu na ukupnu imovinu Grupe, imovina matičnog društva čini preko 99% imovine Grupe.

Stoga se u nastavku ovog Izvješća, naglasak stavlja na financijske rezultate te stanje imovine, kapitala i obveza matičnog društva.

POSLOVNO OKRUŽENJE

Vrlo je izgledno da je ono što je u brodarskim krugovima opisivano kao recesija brodarskog tržišta u biti nova normala. Tržišni trendovi iz 2017. su u tom smislu nastavljeni i u 2018. godini, premda uz blage promjene unutar pojedinih brodarskih segmenata. Na tržištu i dalje postoji veća ponuda od potražnje brodskog prostora, uz dodatno povećanje globalne flote. S druge strane, ne događa se značajnije rezanje brodovlja, što znači da potražnja za brodskim prostorom neće nadmašiti trenutnu ponudu. Brodari, zbog jake konkurencije, nastavljaju tražiti nove načine smanjivanja troškova održavanja flota te odrađivati samo nužne remonte s ciljem zadovoljavanja zahtjeve klasifikacijskih društava. Stoga je izvjesno da se globalni trendovi brodarskog tržišta neće značajnije mijenjati u 2019. godini.

Smanjivanje operativnih troškova i troškova održavanja flota će i dalje će imati kritičnu važnost za brodare, što znači nastavak pritiska na cijene usluga remontnih brodogradilišta. Konkurencija među remontnim brodogradilištima na prostoru Sredozemlja i Crnog mora se i dalje zaoštrava i snažno pritišće na cijene usluga. Brodogradilišta u tom smislu moraju kontinuirano tražiti nove načine postizanja operativne izvrsnosti, kroz podizanje produktivnosti rada i učinkovitosti poslovnih procesa, kako bi uopće došla u situaciju da primjenom inovacija zadrže konkurentnost.

Izazov s nedostatkom kvalitetnih radnika u svim brodograđevnim zanimanjima se dodatno pojačao uslijed negativnog razvoja događaja u Uljanik grupi. Negativni trend se nastavlja i nedostatak kvalitetnih i produktivnih radnika će se moći nadomjestiti isključivo kroz strukturnu reformu društva u smislu jačeg poticanja proizvodne industrije. Viktor Lenac taj nedostatak i dalje nadomješta povremenim ciljanim angažiranjem strane radne snage, maksimalno vodeći računa o učinkovitom upravljanju troškovima. Ostaje konstatacija da problem nije u broju radnika, već u njihovoj kvaliteti, odnosno produktivnosti. To je ujedno i ključni prostor za povećanje ukupnog proizvodnog kapaciteta jer, zbog navedenog pada prosječne vrijednosti projekta, treba skraćivati rokove i odrađivati veći broj projekata godišnje.

Očekivani val projekata instalacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (Ballast Water Treatment System) se nije dogodio ni u 2018. godini jer brodari koriste prostor u regulativi kako bi odgodili tu obavezu za pet godina pa se značajniji broj takvih instalacija očekuje tek od 2019. godine. Do tada će BWTS projekti biti sporadični, a Viktor Lenac ih je u 2018. godini odradilo pet.

Novi moment je IMO direktiva o smanjenju emisija štetnih plinova do 2020 (2020 Low-Sulphur Cap) koja će pokrenuti određeni broj projekata ugradnje pročištača ispušnih plinova (*scrubbera*). Viktor Lenac u 2019. godini očekuje 4-5 projekta ugradnje BWTS rješenja te 3-4 projekta ugradnje *scrubbera*.

Suradnja s Američkom ratnom mornaricom se dodatno intenzivirala pa je tijekom 2018. godine odrađeno deset projekata na američkim ratnim brodovima što u brodogradilištu, što na lokacijama izvan Viktora Lenca. Premda je ukupna vrijednost tih projekata bila daleko niža od vrijednosti projekta USS Mount Whitney iz 2017. godine primjetno je da se intenzivitet suradnje pojačava. Nastavak dobre suradnje se očekuje i u 2019. godini kroz nekoliko projekata standardnih remonta.

Offshore industrija ne pokazuje znakove oporavka ni u 2019. godini pa stoga u tom segmentu poslovanja ne očekujemo značajniji prihod.

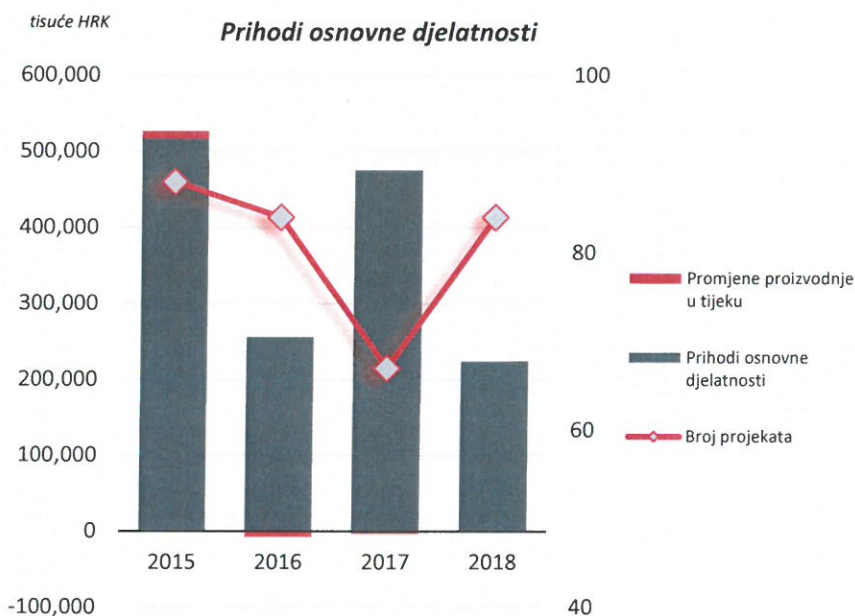

POSLOVNE AKTIVNOSTI

PRODAJA

Ostvareni prihodi

Tijekom 2018. godini Viktor Lenac je realizirao 224,3 milijuna kuna ili oko 30,3 milijuna EUR-a prihoda iz svojih osnovnih djelatnosti, što je dvostuko manje u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na strukturu poslova usporedivu 2016. godinu, prihodi ostvareni u 2018. godinu niži su za 12%, iako je u obje godine ostvaren jednak broj projekata. To je posljedica smanjenja prodajnih cijena i borbe s konkurencijom, ali i smanjenja opsega radova u prosječnom standardnom remontnom poslu. U prethodnoj 2017. godini, kao i usporedivo 2015. godini, prihodi Viktora Lenca bili su obilježeni opsežnim radovima na modernizaciji zapovjednog broda američke 6. Flote, USS Mount Whitney.

Od ukupno 84 različita projekta koje je Viktor Lenac realizirao tijekom 2018. godine, čak je

deset remontnih i manjih servisnih projekata odrađeno na četiri različita broda za američku 6. Flotu, od kojih je ukupno uprihodovano oko 9,4 milijuna EUR-a ili gotovo trećina prihoda prodaje od osnovnih djelatnosti ostvarenih u 2018. godini. Najznačajniji projekti bili su remont aluminijskog katamarana USNS Trenton, realiziranog u travnju u vrijednosti 3 milijuna EUR-a, te broda USNS Carson City, realiziranog u svibnju u vrijednosti 2,6 milijuna EUR-a. U studenom 2018. godine započeo je projekt na brodu USNS Yuma, na kojemu je vrijednost radova priznatih do konca godine dostigla vrijednost od 1,8 milijuna EUR-a.

Od preostalih projekata, odrađenih na trgovačkim brodovima, tri su projekta premašila pojedinačnu vrijednost od milijun EUR-a, a devet ih je imalo vrijednost između pola i milijun EUR-a.

Tijekom 2018. godine Viktor Lenac je ugovorio i realizirao pet projekata remonata brodova s ugradnjom sustava za pročišćavanje otpadnih voda, kojim poslovima nastavlja svoje pozicioniranje na tržištu za ovakav tip poslova. Iako se očekivalo da će potražnja za instalacijama sustava za pročišćavanje otpadnih voda biti značajna u proteklom godinama, brodari i dalje koriste prostor u regulativi kako bi odgađali obvezu ugradnje takvih sustava, pa bi

značajniji broj upita za takve poslove trebao tek uslijediti u razdoblju 2020.-2021. godine. Za narednu godinu Viktor Lenac očekuje ponovno četiri do pet novih takvih projekata, s kojima će nastaviti potvrđivati da svojom kvalitetom, rokovima i cijenama može zadovoljiti zahtjeve različitih klijenata.

Prihodi po tržištima

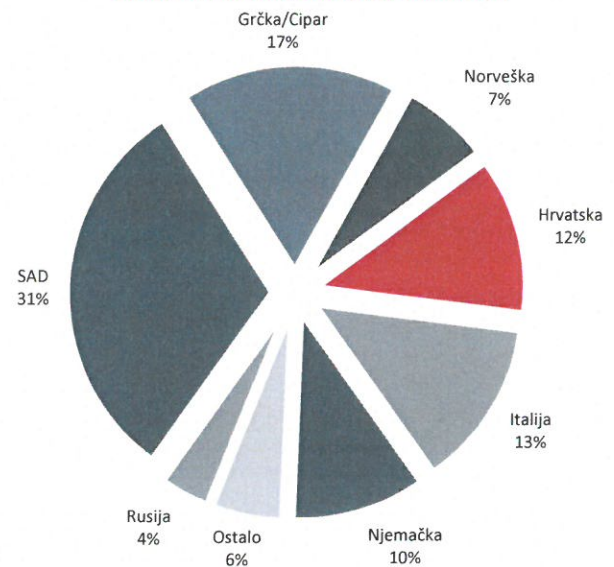
Prihodi koje je Viktor Lenac tijekom 2018. godine ostvario disperzirani su na klijente iz 12 različitih zemalja.

Za razliku od prethodne godine u kojoj je svega 3% prihoda ostvareno na domaćem tržištu, tijekom 2018. godine za domaće je naručitelje realizirano čak 23 projekata vrijednosti 3,7 milijuna EUR-a, što čini oko 12% prihoda osnovne djelatnosti. Prihodi ostvareni na domaćem tržištu veći su od prošlogodišnjih za 80%, a i broj projekata je bio veći za 35%.

Tržište s najvećim udjelom u prihodima bilo je američko, za koje je realizirano desetak projekata za američku 6. flotu, koji su ukupno donijeli 31% prihoda ostvarenog u 2018. godini.

Od ostalih inozemnih tržišta, tijekom 2018. godine značajniji udio prihoda ostvaren je na grčkom, talijanskom i njemačkom tržištu. Brojčano su bili najzastupljeniji talijanski klijenti, za koje je odrađeno 17 različitih projekata, dok je za njemačko tržište odrađeno 10 projekata.

Prihod osnovnih djelatnosti po tržištima

Prodajna aktivnost

2018. godinu karakterizira intenzivna marketinška aktivnost i naponi na ugovaranju što većeg broja remontnih poslova, kako bi se maksimalno kompenzirao pad prosječnih cijena nuđenih usluga i smanjeni prosječni opseg radova. Pored suradnje s agentima, Viktor Lenac je naglasak stavio i na izravne kontakte s brodarima i posjetu svim važnim klijentima, češće obilaskе tržišta i sudjelovanje na specijaliziranim sajmovima i izložbama.

Tijekom 2018. godine Viktor Lenac je zaprimio oko 400 upita brođara za različite remontne radove, od kojih na oko 20 upita nije odgovorio ponudama zbog zauzetosti dokova u traženim razdobljima ili nedostatka drugih remontnih kapaciteta, a za oko tridesetak upita klijentima je odgovorio slanjem cjenika.

Veliki broj primljenih upita rezultat je intenzivne tržišne utakmice i okretanja brođara novim brođogradilištima u svrhu traženja jeftinijih remontnih usluga, a to istovremeno prikazuje i jačanje konkurencije među brođogradilištima u okruženju u borbi za svaki posao.

Politika Viktora Lenca u nuđenju poslova selektivnim pristupom ima za cilj da se funkcija prodaje koncentrira na izvjesnije poslove uz istovremeno povećanje kvalitete obrađenih upita klijenata, što iz godine u godinu treba rezultirati rastom stope ugovaranja i ostvarenjem potrebne razine prihoda uz relativno manji broj projekata. Nažalost, recesija brođarskog tržišta i posljedično globalno smanjenje volumena remontnih radova, uz snižavanje prodajnih cijena radi ostvarivanja potrebnog prihoda, još onemogućuje značajniji rast stope ugovaranja odnosno ugovaranje manjeg broja projekata za istu razinu prihoda.

Od 350 poslanih ponuda za remontne poslove, njih 84 rezultiralo je zaključenjem ugovora. Unatoč velikom broju ugovora, u pojedinim razdobljima dio kapaciteta ostao je nezaposlen, što zbog oscilacija početkom i koncem godine, što zbog razloga smanjenih opsega radova pri čemu su radni kapaciteti bili različito opterećeni. Za ostale ponude koje nisu rezultirale ugovorima, a prema povratnim informacijama od klijenata, razlozi neprihvatanja su se u najvećem broju slučajeva odnosili na cjenovnu nekonkurentnost u odnosu na turska brođogradilišta i

devijaciju, odnosno udaljenost Viktora Lenca u odnosu na pomorske puteve brodova za koje se remont nudio, a koja brodarima izravno znači povećanje troškova i dodatni gubitak vremena za zaposlenost njihovih brodova.

Odnos ponuda i ugovora

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Broj upita	330	312	347	401	350	350	400
Broj ponuda	308	295	317	317	310	320	350
Broj ugovora	58	62	77	86	85	67	84
% ugovaranja	19%	21%	24%	27%	27%	20%	24%

Koncem godine, ulaskom novog većinskog vlasnika, talijanske Palumbo grupe započet je proces optimizacije i usklađenja prodajnih aktivnosti na razini Palumbo grupe, a središnji ured grupe preuzima koordinaciju prodajnih aktivnosti za sva društva. Zajedničkim nastupom na tržištu sva društva grupe proširila su bazu svojih klijenata, povećala učinkovitost kod nuđenja svojih usluga i općenito proširila bazu znanja, a pravi sinergijski učinak od ovog udruživanja snaga i potencijala tek se očekuje.

PROIZVODNJA

Broj i vrsta projekata u proizvodnoj aktivnosti

Proizvodna aktivnost u 2018. godini odvijala se na prilično velikom broju projekata, njih 83 koji su dovršeni do konca godine, te na dodatna četiri projekta na kojima su se radovi nastavili i u 2019. godini. Radovi na 76 različitih projekata odvijali su se na lokaciji samog Brodogradilišta, dok su na desetak projekata različite remonte i servisne usluge obavljane izvan Brodogradilišta odnosno na lokacijama na kojima su se plovni objekti nalazili.

Standardni remontni projekti realizirani tijekom godine u Viktoru Lencu obavljani su na 20 tankera različitih namjena, 15 trajekata, RO-RO ili putničkih brodova, 8 brodova za prijevoz rasutog tereta, 8 kontejnerskih brodova, 6 remorkera, 5 brodova za prijevoz općeg tereta i 3 barže. Po dva posla obavljena su na brodovima hladnjačama i supplierima, a po jedan posao je obavljen na brodu za prijevoz cementa i LPG brodu. Pet je projekata obavljeno na četiri vojna broda za američku ratnu mornaricu, za koju je realizirano dodatnih šest projekata na brodovima u plovidbi odnosno na njihovim lokacijama izvan Brodogradilišta.

Od značajnijih radova koji su se odvijati tijekom godine za spomenuti je radove na aluminijskim katamaranima USNS Trenton i USNS Carson City na kojima su radovi

uključivali radove u aluminiju, radove na dizalicama, postrojenjima za obradu otpadnih voda, održavanje visokotlačnih kompresora zraka, ugradnju toplinske izolacije na cjevovodima voda, termografiju razvodnih ploča te održavanje druge brodske i navigacijske opreme.

Sustavi za tretman balastnih voda ugrađeni su na pet brodova tijekom 2018. godine, pri čemu su na brodovima „Bordeira“ i „NS Point“ odrađeni prema opsegu i vrijednosti poslova i značajniji remontni radovi.

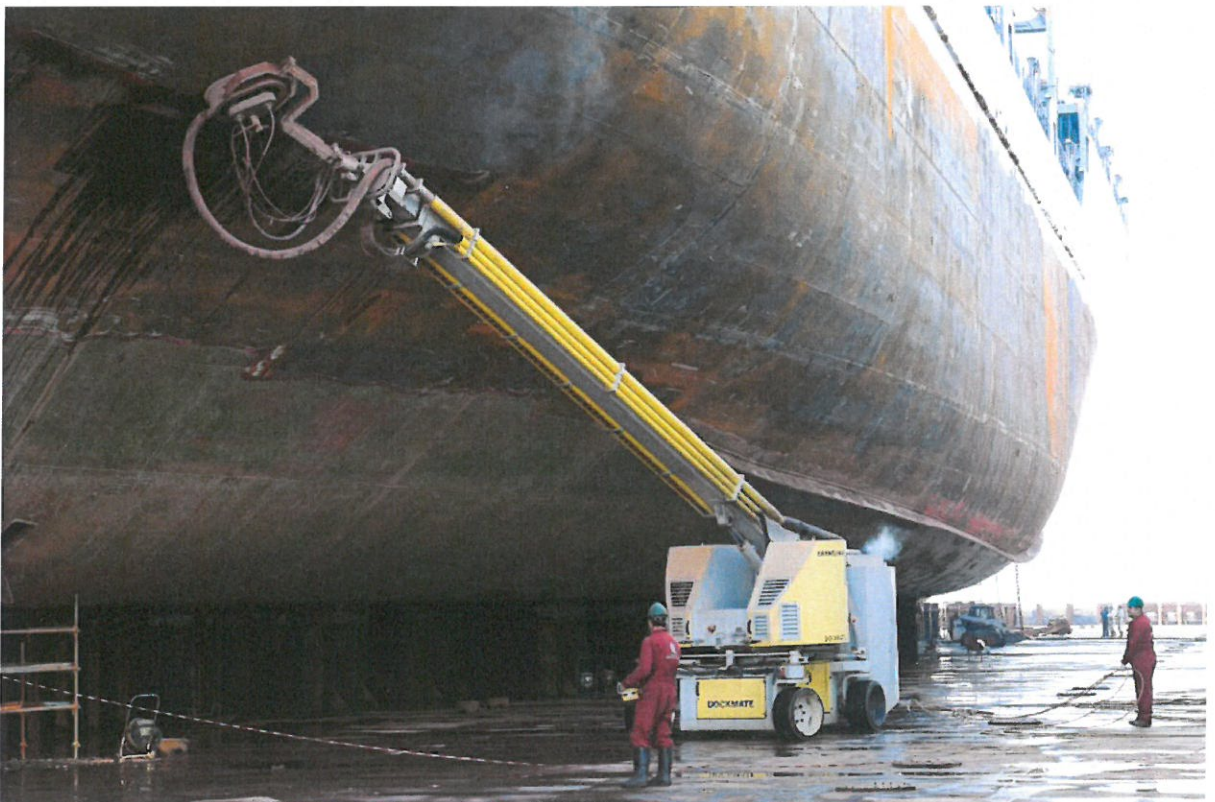
Proizvodni radovi obavljani na drugim projektima bili su pretežito standardnog tipa, s uobičajenom strukturom radova u kojoj prednjače radovi antikorozivne zaštite, izmjena čelika, mehaničko motoristički, cjevarski i elektro radovi.

Periodi slabije zaposlenosti iskorišteni su za radove na vlastitim plovnim objektima, Dokovima 5 i 11, i to prvenstveno na obnovi čelične strukture, čime im se produžava vijek uporabe.

Vrsta i struktura proizvodnih radova

Od ukupnih proizvodnih aktivnosti koje su se odvijale na lokaciji Viktora Lenca tijekom 2018. godine jedna petina odnosi se na radove antikorozivne zaštite.

Poslovi antikorozivne zaštite odnose se na razne postupke zaštite brodskih površina. Postupci se odnose na različite tehnike pranja i odmaščivanja, pjeskarenja i druge tehnike kojima se uklanja stara boja i korozija, nakon čega slijedi bojanje. Tehnika pjeskarenja se sve više, u situacijama gdje je to tehnički izvedivo, zamjenjuje suvremenom, produktivnijom i za okoliš povoljnijom tehnologijom visokotlačnog pranja vodom pod visokim tlakom. Osim veće količine opranih površina, tijekom 2018. godine Viktor Lenac je opjeskario oko 150 m² brodskih površina. Dodatnih 33 tisuće m² je tretirano vodom pod visokim tlakom suvremenom UHPWJ tehnologijom, što je gotovo sedam puta više nego u prethodnoj godini. Mjestimično bojanje aplicirano je na oko 190 tisuća m², dok je u punom premazu obojano preko 760 m² površina. Viktor Lenac je i u 2018. godini na nekoliko projekata primijenio tehniku silikonskog premaza.

Radovi u čeliku, koji su u prethodnim godinama, barem kada je riječ o standardnim remontnim poslovima imali učešće također oko 20%, u 2018. godini bilježe niži udio u strukturi radova. To je najviše posljedica smanjenog opsega takvih radova, uzrokovane smanjenom potražnjom za radovima u čeliku u regiji koja Viktoru Lencu predstavlja tzv. područje dohvata i u kojoj Viktor Lenac teško može konkurirati turskim brodogradilištima u poslovima izmjene čelika. Tako je tijekom 2018. godine ukupno izmijenjeno tek oko 400 tona čelika, od čega se više od polovine odnosi na ulaganja u vlastite dokove. Broj radnih sati utrošenih u radove u čeliku je u odnosu na prethodnu godinu prepolovljen.

	udio 2015	udio 2016	udio 2017	udio 2018
AKZ radovi	16,0%	16,5%	11,8%	19,7%
Radovi u čeliku	13,2%	24,2%	15,1%	14,9%
Mehaničko-motoristički radovi	9,3%	8,9%	7,0%	12,8%
Transportni radovi	8,3%	8,9%	7,5%	9,5%
Bravarski radovi	8,1%	6,0%	5,8%	7,9%
Cjevarski radovi	8,7%	9,0%	9,2%	7,0%
Elektro radovi	14,3%	6,8%	14,4%	6,8%
Izolaterski radovi	2,5%	1,8%	6,7%	1,9%
Ostali radovi	19,6%	17,9%	22,5%	19,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

U 2018. godini visoko učešće u strukturi proizvodnih aktivnosti bilježe mehaničko-motoristički radovi, koji su, unatoč dvostrukom smanjenju ukupne zaposlenosti, u odnosu na prethodnu godinu manji za svega 8,3%. Značajniji poslovi koje je u okviru ove skupine radova Viktor Lenac odradio tijekom 2018. godine bili su remont osam propulzora na vojnim katamaranima, radovi izmjene i obrade vanjskih promjera statvenih ležajeva na dva trgovačka broda, retifikacija uništenog konusa kormila i osovine kormila, kompletan remont osovinskih vodova s izradom pomoćnih međuosovinskih ležajeva i centražom osovinskih vodova i reduktora te brojni drugi radovi na gotovo svim brodovima koje je Viktor Lenac primio u remont tijekom godine.

Za potrebe izvođenja svih radova tijekom godine je ukupno postavljeno 126 tisuća m³ skele, od čega je oko 48 tisuća m³ bilo oskeljavanja prostora brzomontirajućom skelom.

Radni kapacitet i organizacija proizvodnog rada

Remontna proizvodna aktivnost Viktora Lenca pripada skupini radno intenzivnih djelatnosti. U strukturi standardnih remontnih poslova udio troškova materijala iznosi do 30%, dok se preostali dio odnosi na rad, vlastiti ili onaj vanjskih izvođača. Takve relacije uglavnom se zadržavaju i kada je riječ o drugim proizvodnim aktivnostima poput aktivnosti na održavanju remontnih kapaciteta, postrojenja i opreme, odnosno investicijskim ulaganjima u vlastite plovne objekte.

Kapacitet vlastitih direktnih proizvodnih radnika svih zanata i koji predstavljaju u pravilu fiksni kapacitet, u 2018. godini iznosio je oko 350 tisuća efektivnih sati rada, od kojih je za direktne radne naloge utrošeno oko 330 tisuća sati, a preostalih oko 20 tisuća sati rada utrošeno je na razna održavanja vlastite imovine.

Oscilacije u zaposlenosti u remontnoj djelatnosti, kao i struktura poslova osnovne djelatnosti, rezultiraju različitim potrebama u određenim periodima, pa se Viktor Lenac često susreće s manjkom odnosno viškom vlastitog kapaciteta, promatrano ukupno i prema pojedinim zanatima. Stoga u svim proizvodnim aktivnostima, osim vlastitih proizvodnih radnika, sudjeluju i radnici podugovarača, što je ustaljena brodograđevna praksa domaćih i svjetskih brodogradilišta. Podugovarači se angažiraju ugovorima uglavnom po pogodbi, prema normativima rada po modelu „ključ u ruke“. U manjem opsegu i na poslovima gdje je teže utvrditi normativ rada po modelu „ključ u ruke“ njihov se angažman ugovara i plaća po satu rada.

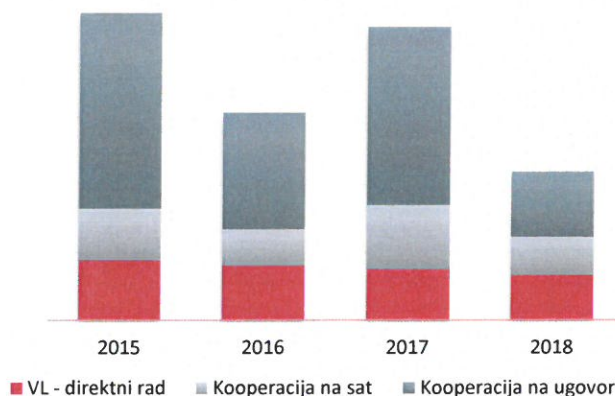
Smanjena zaposlenost u 2018. godini prepolovila je utrošak proizvodnih sati u odnosu na prethodnu, visokozaposlenu 2017. godinu. Time je udio rada vlastitih radnika u ukupnoj proizvodnoj aktivnosti gotovo dvostruko veći nego godinu ranije, i to unatoč smanjenju broja radnika i unatoč oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta koje su tijekom 2018. godine bile izrazite. Naime, u određenim periodima izrazito niske zaposlenosti Viktor Lenac nije mogao zaposliti čak niti vlastiti kapacitet, dok bi u drugim razdobljima bio prisiljen tražiti vanjsku, podugovaračku radnu snagu.

Struktura proizvodnih aktivnosti, ali i mjere na povećanju učinkovitosti proizvodnih procesa doprinijele su smanjenju utroška sati po jedinici proizvoda. Taj trend posebno se uočava u odnosu na po prihodima bolje usporedivu 2016. godinu u odnosu na koju je broj utrošenih sati imao veći pad u odnosu na smanjenje ostvarenih prihoda.

Osim izravnog proizvodnog rada koji se odvija na lokaciji samog Brodogradilišta, Viktor Lenac koristi i vanjske usluge tzv. usluge subliferacije koje se odnose na izradu proizvoda i obavljanje usluga za projekte iz osnovne djelatnosti, ali se izvršavaju uglavnom izvan lokacije samog Brodogradilišta i/ili upotrebom sredstava rada podizvođača, a često u sebi sadrže i komponentu materijala za izradu proizvoda koji se ugrađuju na brodove. Primjer takvih usluga su razne izrade po narudžbi, dorade, obrade, tegljenje i lučke usluge te odvoz i zbrinjavanje različitih vrsta otpada. Međutim, kod specifičnih vrsta radova, poput usluga servisera i elektro radova, i radovi podugovarača koji rade unutar Viktora Lenca u sebi mogu sadržavati i usluge rada vlastitom opremom podizvođača, kao i nabavku specifičnih potrebnih materijala, posebno kad je riječ o ugovorima koji se s podizvođačima zaključuju po sistemu „ključ u ruke“.

Promatrano u novcu, ukupan trošak direktnog rada ugrađenog na proizvodne izravne radne naloge (osnovne djelatnosti i vlastite investicije) u 2018. godini iznosio je 79,9 milijuna kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu više nego dvostruko manje. Izravni troškovi subliferacije su u 2018. godini iznosili 45,6 milijuna kuna ili 45% manje nego u prethodnoj godini.

Struktura proizvodnog rada po resursima

Zauzetost dokova i vezova

Viktor Lenac raspolaže s tri plutajuća doka - Dokom 5, Dokom 11 i Dokom RI 38, različitih dimenzija, kojima osigurava fleksibilnost u smislu mogućnosti prihvata plovila različitih veličina.

Uspoređujući rezultate posljednjih godina, u 2018. godini Viktor Lenac je ostvario značajno nižu zaposlenost od prošlogodišnje, ali i u odnosu na usporedivu 2016. godinu. U nedostatku većih projekata, koji bi na duže vrijeme zauzeli proizvodne kapacitete, Viktor Lenac je u 2018. godini, isto kao i u 2016. godini, realizirao značajnije veći broj pojedinačno manjih projekata. No, zbog prosječno manjeg opsega posla po pojedinom projektu, te projekata koji su odrađeni izvan same lokacije Brodogradilišta, popunjenost dokova u 2018. godini bila je niža nego u usporedivoj 2016. godini.

Dok	Zauzetost dokova u % vremena		
	2016	2017	2018
Dok 5	79,7%	63,90%	79,7%
Dok 11	87,9%	83,80%	79,2%
Dok RI 38	78,1%	62,70%	74,8%

Glavni operativni vezovi koje Viktor Lenac koristi su vezovi broj 1, 2 i 3 koji su smješteni neposredno uz radionice, pogone i skladišta. Vezovi 8 i 9 koriste se za posebne namjene i kada kapacitet glavnih vezova nije dovoljan. Na vezovima 4, 5 i 6 uglavnom su se u prethodnim godinama nalazili brodovi koji su u Viktoru Lencu bili samo privezani, no s povećanjem broja objekata u remontu tijekom posljednjih godina i potrebe za usporedno odvijanje proizvodnih aktivnosti na većem broju brodova i ti vezovi se sve više koriste za osnovnu djelatnost.

Zauzetost vezova, kao i dokova, ukazuje na stupanj zaposlenosti remontnih kapaciteta. Unatoč povećanom broju brodova u standardnim remontnim poslovima u 2018. godini u odnosu na manji broj projekata u 2017. godini,

zauzetost vezova je u 2018. godini niža, što je posljedica smanjenog opsega poslova i kraćeg zadržavanja brodova u remontu. To je vidljivo čak i u odnosu na 2016. godinu, u kojoj je odrađen podjednak broj projekata.

Utrošeni materijali i energenti

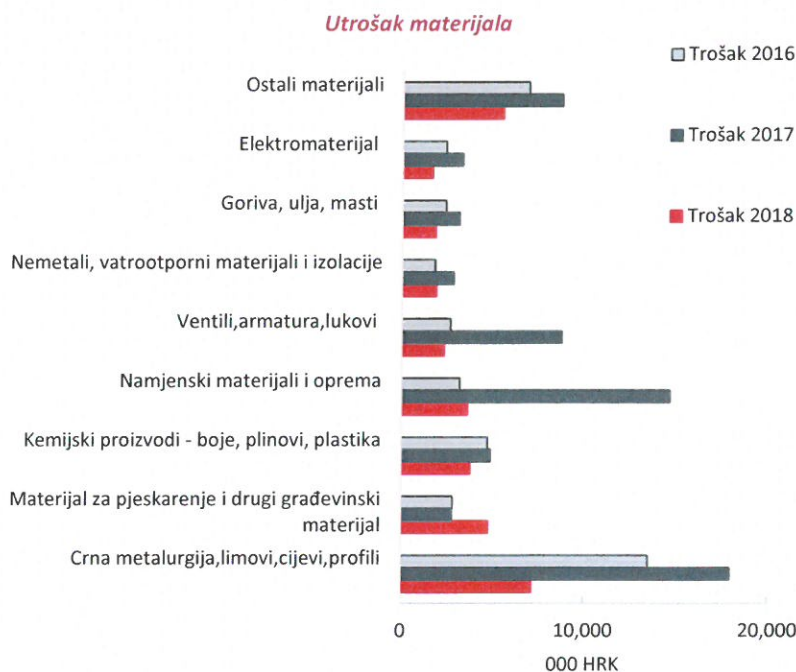
Ukupan utrošak materijala i energenata u djelatnosti Viktora Lenca u pravilu se kreće oko 20% u odnosu na ostvarene poslovne prihode. To učešće može biti i nešto veće ukoliko u strukturi projekata osnovne djelatnosti značajniju zastupljenost imaju projekti preinaka s obzirom da je kod takvih projekata veće učešće materijala i ugrađene opreme u odnosu na standardne remontne poslove. Udio materijala i opreme u strukturi prihoda također ovisi i o tome da li klijenti prepuštaju Viktoru Lencu nabavu materijala i opreme potrebne za ugradnju ili ih nabavljaju sami i dostavljaju Viktoru Lencu na ugradnju.

Samanjena zaposlenost u 2018. godini rezultirala je utroškom materijala i energenata u vrijednosti od oko 43 milijuna kuna, što u strukturi poslovnih rashoda predstavlja oko 16%.

Tijekom 2018. godine Viktor Lenac je ukupno utrošio raznog materijala i ugradio raznovrsnu opremu na proizvodne i druge radne naloge u vrijednosti oko 32 milijuna kuna, što je više nego dvostruko manje nego u prethodnoj godini, ali i 20% manje nego u 2016. godini.

Struktura utrošaka materijala ovisi o strukturi radova koje Viktor Lenac obavlja za naručitelje posla, a najznačajnije skupine materijala koji se redovito ugrađuju na objekte u radu ili se koriste u tehnološkom procesu su materijali crne metalurgije (limovi, profili i cijevi), grit ili pijesak za pjeskarenje u radovima antikorozivne zaštite, tehnički plinovi i goriva.

Tijekom 2018. godine najveći trošak materijala odnosio se na materijale crne metalurgije, iako u značajno manjem iznosu u odnosu na prethodne godine. Jedina skupina materijala čiji je trošak u 2018. godini bio veći od prošlogodišnjeg bila je skupina materijala kojoj pripada pijesak za pjeskarenje.

U proizvodnom procesu Viktor Lenac troši i značajnu količinu električne energije, vode, tehnološke vode i tehničkih plinova.

Dio električne energije i vode predstavlja fiksni trošak, a dio varijabilni trošak proizvodnje koji ovisi o opsegu proizvodne aktivnosti. Tehnološka voda koja nije za piće i tehnički plinovi (tekući kisik i acetilen) su varijabilni troškovi isključivo ovisni o opsegu proizvodne aktivnosti.

Voda se u tehnološkom procesu koristi za poslove pranja i visokotlačnog čišćenja dijelova broda te u procesu pripreme čelika i čeličnih sekcija. Tekući kisik i acetilen su plinovi koji se koriste u procesu rezanja i obrade čelika.

Energent	Jmj	2014	2015	2016	2017	2018
Električna energija	tisuće kWh	11.806	19.339	13.560	19.031	11.694
Voda	tisuće m ³	65	93	63	77	56
Tehnološka voda	tisuće m ³	199	265	262	201	210
Kisik i acetilen	t	590	672	558	476	357
Gorivo LUS	t	450	485	331	168	144

Potrošnja svih energenata utrošenih tijekom 2018. godine značajno je niža u odnosu na prethodne godine. Osim što je to posljedica smanjene zaposlenosti, smanjenje potrošnje rezultat je i mjera na smanjenju utrošaka

energenata, novim energetskim rješenjima. prostora, garderoba i tople vode, a voda iz javnog vodovoda nastoji se svugdje gdje je to moguće u proizvodnom procesu zamijeniti tehnološkom vodom.

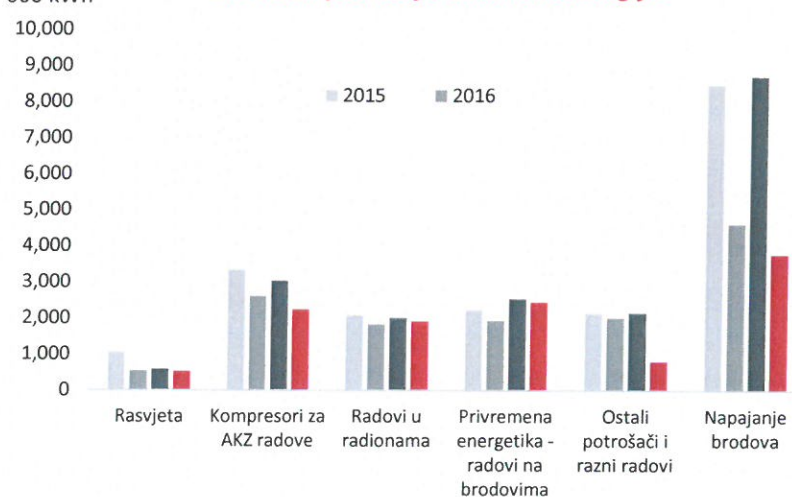
Viktor Lenac je u 2017. godini implementirao sustav upravljanja energijom, sukladno normi ISO 50001, koji je početkom 2018. godine i certificiran. Time je sustav upravljanja energijom i energentima uveden kao neprekidni proces sa svrhom podizanja svijesti o učinkovitom korištenju i štednji energenata, kako bi u konačnici isto donijelo i uštede u proizvodnim troškovima.

Smanjenje utroška kisika i acetilena prvenstveno je posljedica smanjenja opsega radova u čeliku.

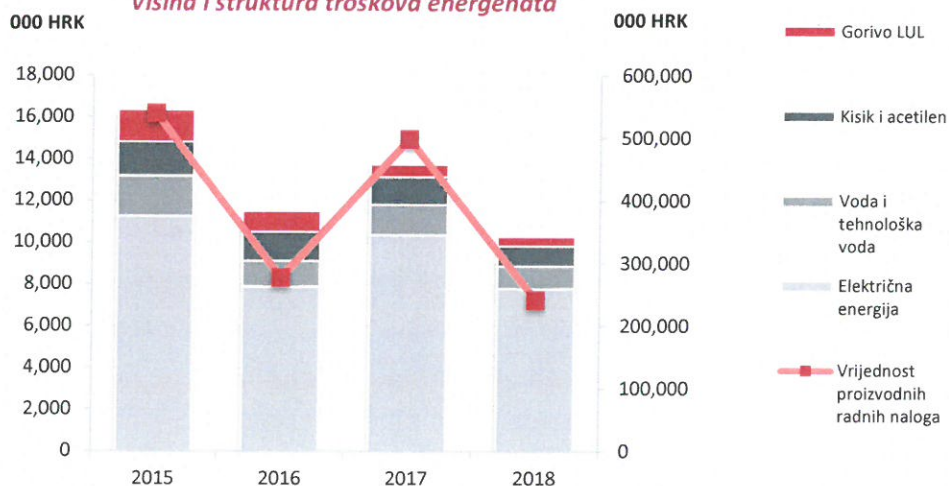
Najveću količinu električne energije Viktor Lenac troši za potrebe napajanja brodova, što je posebno bilo izraženo u 2015. i 2017. godini zbog dugotrajnog napajanja broda „USS Mount Whitney“. U 2018. godini u svim segmentima potrošnje električne energije bilježi se smanjenje u odnosu na prethodne godine. Smanjenje utroška, osim što je rezultat smanjene zaposlenosti, rezultat je i mjera i ulaganja koje je Viktor Lenac poduzeo radi učinkovitog gospodarenja električnom energijom, pri čemu su najveće uštede postignute projektima zamjene postojeće stalne rasvjete pogona i privremene rasvjete za rad na brodovima energetski učinkovitijom. U 2018. godini nastavljeno je ulaganje u energetski učinkovitu rasvjetu i to zamjenom izvora za privremenu rasvjetu za radove na brodovima u kojima se traže protueksplozivni uvjeti osvjtljenja, zamjenom postojeće rasvjete uredskih prostora i vanjske rasvjete dokova.

000 kWh

Struktura potrošnje električne energije

Visina i struktura troškova energenata

Ukupno promatrano, troškovi energenata u 2018. godini iznose 10,3 milijuna kuna i manji su 25% ili za 3,4 milijuna kuna u odnosu na 2017. godinu. U odnosu na, prema razini ostvarenih prihoda, bolje usporedivu 2016. godinu, troškovi energenata manji su za 1,2 milijuna kuna ili za oko 10%.

Pri tom treba imati u vidu i činjenicu da je, posebno kod električne energije došlo do rasta jediničnih cijena. Tako je vrijednosno, trošak električne energije u odnosu na 2017. godinu manji za svega 25% iako je stvarni utrošak, mjereno brojem kW sati za 38,6% manji. U odnosu na 2016. godinu, trošak električne energije u novcu manji je za svega 1,1%, a količinski je utrošeno 13,8% manje kW sati. Trošak električne energije čini 75% troškova svih energenata.

S ciljem ispravnog gospodarenja vodnim resursima sustavno se vodi briga o pravovremenom otklanjanju propuštanja i ugrađenim mjerilima za kontrolu potrošnje. Postojeći razvod tehnološke vode Viktoru Lencu omogućuje korištenje tehnološke vode umjesto znatno skuplje vode iz javnog vodovoda, a dodatno smanjenje utroška vode iz javnog vodovoda postiže se daljnjim razvodom cjevovoda tehnološke vode i njenim opsežnijim korištenjem.

U posljednje dvije godine Viktor Lenac troši manje količine LUS-a odnosno ekstra lakog goriva koje se koristi za zagrijavanje ureda, garderoba, a do prije dvije godine i tople vode. Ulaganjima u toplovodni sustav značajno je smanjena količina utroška ovog energenta, koji u najvećem svojem dijelu predstavlja fiksni trošak. Tošak LUS-a u 2018. godini manji je za 20,9% u odnosu na 2017. godinu i čak 52,5% u odnosu na 2016. godinu.

TEHNOLOŠKI RAZVOJ I ULAGANJA

Viktor Lenac je i u 2018. godini, iako smanjenim intenzitetom u odnosu na prethodne godine nastavio ulagati u kapitalnu i ostalu proizvodnu i poslovnu imovinu.

Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu su u 2018. godini iznosila 21,7 milijuna kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu za oko 15 milijuna kuna manje. Na investicijske radove u vlastitoj režiji odnosi se 17,4 milijuna kuna, a preostalih 4,3 milijuna čini izravnu nabavu dugotrajne imovine.

Od ukupnog iznosa uloženog u dugotrajnu imovinu tijekom 2018. godine, najznačajniji iznos u visini 13,8 milijuna kuna uložen je u obnovu plovnih objekata Doka 11 i Doka 5, čime se povećava njihova vrijednost i produljuje vijek uporabe. Vlastitim investicijama uloženo je i 1,6 milijuna kuna u izradu čeličnih potklada za udokovanje brodova.

U 2018. godini Viktor Lenac je započeo s novim projektom ulaganja u energetski učinkovitiju rasvjetu, ukupne vrijednosti projekta 4,9 milijuna kuna. Projektom se postojeća rasvjeta uredskih prostora zamjenjuje novim T5

rasvjetnim tijelima, a vanjska rasvjeta veza 8 i sva tri plutajuća doka energetske značajno učinkovitijim LED rasvjetnim tijelima. Ta će ulaganja, osim ušteda u potrošnji električne energije dovesti i do boljih radnih uvjeta. Osim rasvjete unutarnjih i vanjskih prostora, projekt uključuje i nabavu prijenosnih Gala svjetiljki u tzv. EX ili protueksplozivnoj izvedbi, za privremenu rasvjetu potrebnu za rad u brodskim prostorima kod onih radova kod kojih je potrebno osigurati protueksplozivne radne uvjete, uz istovremenu veću učinkovitost i smanjenje broja radnih sati potrebnih za postavljanje rasvjete u odnosu na dosadašnji konvencionalan način. Do konca 2018. godine realizirana je oko polovina cjelokupnog projekta u vrijednosti 2,4 milijuna kuna, a projekt se financira dugoročnim kreditom poslovne banke. Procjenjuje se da će po završetku projekta, Viktor Lenac ostvarivati godišnju uštedu u utrošku električne energije od blizu 1,7 milijuna kW sati.

Preostala ulaganja odnosila su se na raznu drugu proizvodnu i poslovnu opremnu.

ORGANIZACIJA, SUSTAVI KVALITETE I INFORMACIJSKI SUSTAV

Analiza i optimizacija poslovnih procesa Viktora Lenca u stalnom je fokusu organizacije kao funkcije koja ima za cilj povećanje učinkovitosti rada, smanjenje broja aktivnosti koje ne nose dodanu vrijednost te ubrzanje svakog pojedinog poslovnog procesa.

Svakodnevnim preispitivanjem i kontinuiranim razvojem organizacijskih veza, otklanjaju se nerazumijevanja i sukobi interesa između linijskog i projektno-proizvodnog menadžmenta, uz jasno definiranje i podjelu ovlasti i odgovornosti.

Kompleksna organizacija ogleda se u povezivanju funkcionalne i projektne organizacije u matricnu organizaciju — kojom se resursi alociraju na više projekata remonta, preinaka i offshore djelatnosti koji se istovremeno odvijaju.

Redovitim provedbom internih prosudbi organizacija nadzire performanse svojih poslovnih procesa, a sve nesukladnosti bilježi, analizira i korigira putem dokumentiranog sustava upravljanja kvalitetom. Posljedično tome provode se izmjene i dopune procedura, radnih uputa, normativa rada te uloga radnih mjesta u cjelokupnoj organizaciji, a sve sa ciljem ubrzanja i optimiziranja radnih aktivnosti uz zadržavanje ili povećanje kvalitete izvedenih radova.

U težnji da se Viktor Lenac što uspješnije nosi sa izazovima na tržištu od rukovodnog kadra traži se veći stupanj angažiranosti u preispitivanju procesa i njihovom optimiziranju kako bi troškovi rada bili niži, a uspjeh projekata i zadovoljstvo kupaca što veći. U sklopu toga Uprava Viktora Lenca definirala je KPI-eve svih poslovnih procesa koji se prate od strane rukovoditelja i Uprave na mjesečnoj razini.

Krajem 2018. završilo se sa postupkom reorganizacije poslovnih procesa u sljedećim područjima:

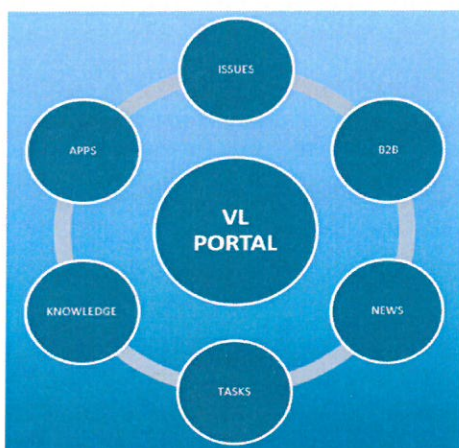
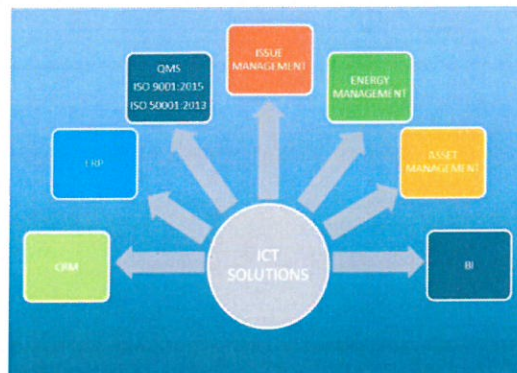
- Upravljanje brodograđevnim, cjevarskim, stolarskim i izolaterskim radovima
- Upravljanje održavanjem i izdavanjem alata
- Upravljanje proizvodnim uslugama, s fokusom na energetiku, skelarske i mornarske radove
- Upravljanje plovnim objektima

Izmjene tijeka poslovnih procesa, uzrokovale su promjene u organizacijskoj strukturi sektora „Tehnike i proizvodnje“ i odjela „Nabava i skladišno poslovanje“ te opisima poslova vezanim uz radna mjesta u okviru ovih organizacijskih jedinica. Posljedično tome organizacijska struktura sektora postala je plića, brža i efikasnija u komunikaciji i odlučivanju te lišena suvišnih hijerarhijskih struktura rukovođenja. Organizacijske izmjene stupile su na snagu s početkom 2019. godine.

S razvojem organizacije neposredno je povezan i razvoj informacijskog sustava, kao prateći alat za automatizaciju poslovnih aktivnosti i procesa. Tijekom 2018. godine u razvoju informacijske podrške poslovnim aktivnostima, Viktor Lenac je nastavio sa nadogradnjom postojećih informacijskih usluga. Poseban naglasak u 2018. godini je stavljen na razvoj aplikativnih rješenja iz područja poslovne inteligencije, informacijske sigurnosti i zaštite podataka te upravljanja mrežom razmjene podataka između različitih fizičkih uređaja sastavljenih od elektroničkih sklopova, senzora i softver-a za potrebe nadzora sustava upravljanja energijom (IOT – Internet of things).

Postojeći informacijski sustavi nadograđeni su novim funkcionalnostima. ERP sustav je obogaćen novim mogućnostima koje se odnose na izradu ponuda, upravljanje projektima te analitičkom i sintetičkom praćenju njihovih troškova. U sklopu aplikativnog rješenja za upravljanje Sustavima kvalitete je razvijena nova mobilna aplikacija putem koje djelatnici mogu prijavljivati incidentne situacije i nesukladnosti.

Na taj način je omogućeno da djelatnici koji su zaduženi za osiguranje kvalitete, sigurnost na radu i zaštitu okoliša na jednom mjestu obrađuju sve nesukladnosti vezane uz sustave upravljanja, a sami podnositelji putem ove aplikacije u svakom trenutku imaju povratnu informaciju o statusu rješavanja prijavljenih problema.

U sklopu vlastitog razvoja realiziran je novi intranet portal koji je zamišljen kao centar koji sadrži osnovne informacije potrebne svakom djelatniku u obavljanju svojih aktivnosti. Od osnovnih informacija se tu nalaze novosti na nivou tvrtke, baza znanja u vidu dokumentacije vezane uz pojedino radno mjesto iz svih sustava upravljanja (kvaliteta, zaštita na radu, zaštita okoliša, upravljanje energijom), zadaci koje je potrebno obaviti, popis opreme za koju je zadužen te linkovi na aplikativna rješenja.

Na istom portalu se nalazi i dio koji se odnosi na poslovne partnere Viktor Lenca. Poslovni partneri na portalu mogu vidjeti dokumentaciju sustava kvalitete te nesukladnosti koje su zabilježene u njihovom radu.

Prava pristupa su definirana prema poslovnim procesima i radnim mjestima, tako da svaki korisnik dobiva uvid u informacije koje su bitne samo za njegov djelokrug rada.

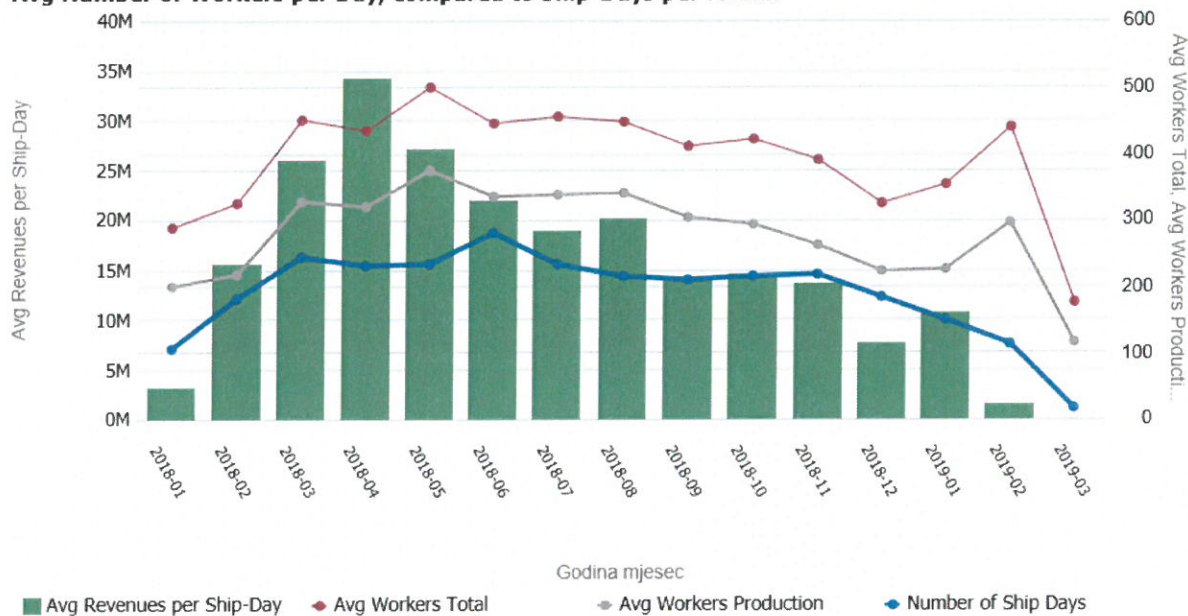
Napravljeni su i prvi koraci u razvoju telemetrijskog rješenja za praćenje vozila Brodogradilišta u svrhu pravovremenog održavanja vozila, bolje dijagnostike, smanjenja potrošnje goriva te bolje organizacije rada transportnih sredstava. Do sada je ovim projektom obuhvaćeno 20% vozila. Na istoj platformi je planiran daljnji razvoj sustava za prikupljanje podataka o potrošnji električne energije i vode. Na taj način bi Brodogradilište na jednom mjestu imalo podatke o utrošku energenata u realnom vremenu, a time i mogućnost bolje analize njihove potrošnje.

U suradnji sa našim poslovnim partnerima stalno razvijamo alate koji su podloga poslovnom odlučivanju. U tu svrhu je za potrebe managementa Brodogradilišta razvijen set prikaza definiranih KPI-eva na baziranim na Oracle BI platformi.

Područje informacijske sigurnosti i zaštita podataka ima iznimnu važnost u dijelu informatičke podrške kontinuitetu poslovanja Brodogradilišta. Na ovom području je već ranijih godina napravljen iskorak ka višem stupnju informacijske sigurnosti virtualizacijom svih poslužitelja te kolokacijom serverskih resursa na zasebnom „Disaster recovery site-u“ van sjedišta Brodogradilišta.

Brodogradilište redovito prati zakonske okvire i smjernice koje se odnose na područje informacijske sigurnosti. Dedicirani tim je prošao obuku vezanu uz GDPR i ISO 27001 te završava analizu procesa obrade osobnih i osjetljivih podataka metodom procjene utjecaja privatnost s aspekta više razina – poslovni procesi, poslovne aplikacije, informacijska infrastruktura i zakonska regulativa. U tijeku je izrada akcijskih planova te implementacija upravljačkih, logičkih i fizičkih kontrola nad poslovnim procesima.

Avg Number of Workers per Day, compared to Ship-Days per Month

U rujnu 2018. godine od strane certifikacijskog društva Bureau Veritas provedena je nadzorna prosudba sustava upravljanja kvalitetom prema standardu ISO 9001:2015. U sklopu nadzorne vanjski prosuditelji nisu našli nesukladnosti sustava.

Osim recertifikacijske prosudbe, tijekom 2018. godine proveden je veći broj prosudbi Sustava upravljanja kvalitetom od strane poslovnih partnera Brodogradilišta (prosudbe druge strane), a sukladno planu internih prosudbi za 2018. godinu provjerom su obuhvaćeni svi poslovni procesi i organizacijske jedinice.

Tijekom 2018. godine uspješno je završen postupak uvođenja sustava upravljanja energetsom učinkovitošću prema normi ISO 50001:2011.

Certifikacijski postupak uvođenja sustava upravljanja energijom, proveden je 24.01.2018. godine od strane certifikacijskog društva Bureau Veritas. Predstavnici certifikacijskog društva su tijekom prosudbe pohvalili kompetencije i viđeni pristup tima za upravljanje energijom vezan uz analizu i primjenu prilika za poboljšanje energetske učinka kao i opredijeljenost Uprave u implementaciji ovog sustava. Tijekom prosudbe nisu otkrivene nikakve nesukladnosti.

Na tragu trajnog poboljšanja svih poslovnih procesa, Uprava je donijela odluku da se krene sa postupkom certificiranja Viktora Lenca prema normama ISO 27001 (Upravljanje informacijskom sigurnošću), ISO 45001 (Upravljanje zaštitom na radu) i ISO 14001 (Upravljanje zaštitom okoliša). U sklopu priprema za certifikaciju provedene su obuke timova koje će izraditi dokumentaciju i uskladiti poslovne procese sa novim zahtjevima. Završetak projekata certifikacije očekuje se do kraja 2019. godine.

SIGURNOST, ZAŠTITA NA RADU I ZAŠTITA OD POŽARA

Sustav zaštite na radu određen je zakonskom regulativom, sastavni je dio organizacije rada i izvođenja procesa rada, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, ugovorenih kao i priznatih pravila zaštite na radu te pravila donesenih od strane Viktora Lenca uključenih u cjeloviti sustava upravljanja kvalitetom.

Osim provođenja standardnih aktivnosti u provođenju sustava sigurnosti i zaštite na radu, kao što su osposobljavanje radnika za rad na siguran način, ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, nadzor primjene propisa zaštite na radu, pregledi mjesta rada i aktivnosti radi osiguranja rada u specifičnim opasnijim uvjetima, izdavanje dozvola za ulazak i rad u zatvorenim i ograničenim prostorima i slično, tijekom 2018. godine dodatno su uvedene i nove mjere na unapređenju sustava sigurnosti i zaštite i to:

- uveden je sustav upoznavanja i osposobljavanja svih posjetitelja s osnovama sigurnosti za vrijeme boravka u Brodogradilištu putem reprodukcije video materijala na glavnom ulazu u Viktor Lenac
- u sklopu CRM sustava izrađeno je sučelje za unos svih nesukladnosti iz područja sigurnosti, što predstavlja preduvjet za sustavno kontinuirano praćenje i izvještavanje o svim događajima koji su prepoznati kao nesigurne radnje ili potencijalno opasni događaji
- sustav tehničke zaštite dodatno je unaprijeđen postavljanjem dodatnih video kamera na lokacijama unutar i oko Viktora Lenca.

Putem ovlaštene i ugovorne zdravstvene ustanove za medicinu rada redovito se vrši provjera radne sposobnosti radnika koji obavljaju poslove radnog mjesta s posebnim uvjetima, a koncem godine s riječkom poliklinikom Medico ugovoreno je obavljanje preventivnih sistematskih pregleda za sve radnike i tako nastavljena dugogodišnja dobra praksa u cilju podizanja standarda zdravstvene zaštite, ranog otkrivanja oboljenja i podizanja motivacije radnika za brigu o vlastitom zdravlju. Ugovaranje ove usluge tek u posljednjem tromjesečju 2018. godine glavni je razlog zbog kojeg su uložena sredstva u zaštitu zdravlja radnika značajnije niža nego u prethodnim godinama.

Uložena sredstva u zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sistematski preventivni liječnički pregledi	376.875	618.546	655.688	675.861	570.298	88.391
Osobna zaštitna sredstva	653.745	783.165	680.286	654.411	1.053.274	627.400
	1.030.620	1.401.711	1.335.974	1.330.271	1.623.572	715.791

Distribucija osobnih zaštitnih sredstava odvijala se redovito prema stvarnim potrebama, uz redoviti nadzor nad korištenjem osobnih zaštitnih sredstava, i to ne samo radnika Viktora Lenca, već i radnika podugovarača.

Provođenje mjera zaštite na radu u posljednjih nekoliko godina dovele su do smanjenja broja ozljeda, promatrano i u apsolutnom broju ozljeda i relativno u odnosu na broj radnika. Promatrajući indeks težine ozljeda, u pravilu je riječ o lakšim ozljedama, a prema prirodi ozljeda najčešće se radi o kontuzijama, ranama i uganućima.

Ipak, tijekom 2018. godine došlo je do porasta broja ozljeda na radu. Ukupno je bilo 15 ozljeda na radu uz ukupnih 413 izgubljenih radnih dana radnika Viktora Lenca. Iako je zabilježen pad u broju izgubljenih radnih dana u odnosu na prethodnu godinu, s obzirom na smanjenje ukupnog broja sati rada, to je rezultiralo i rastom indeksa frekvencije ozljeđivanja i indeksa težine ozljeda. Od ukupnog broja ozljeda na radu zadobivenih tijekom 2018. godine, šest je ozljeda (ili jedna više nego u prethodnoj godini) okarakterizirano kao teže ozljede, kod kojih je najčešće riječ o frakturama u području ekstremiteta.

Pokazatelji ozljeda na radu:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Efektivni sati rada	925.669	957.147	937.020	864.292	883.716	792.694
Broj ozljeda	23	18	17	18	10	15
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	738	556	354	416	424	413
Indeks frekvencije Broj ozljeda u odnosu na sate rada	24,85	18,81	18,14	20,83	11,32	18,92
Indeks težine Izgubljeni dani rada zbog bolovanja u odnosu na ukupno efektivno vrijeme rada	79,73	58,10	37,78	48,13	47,98	52,10
Broj ozljeda u odnosu na broj radnika	4,44	3,58	3,45	3,64	2,04	3,24

Prema načinu nastanka ozljeda najveći udio u ozljedama (9 ozljeda) te najveći broj izgubljenih radnih dana (265) otpada na pad radnika s visine ili u dubinu odnosno pad radnika u istoj ravnini. Čak 175 izgubljenih radnih dana odnosi se na ozljedu na radu jednoga radnika koji se ozlijedio padom sa visine. Računajući bez te ozljede, indeks težina svih preostalih ozljeda iznosi 30,2 značajno niže nego u svim prethodnim godinama. Čak je 13 od ukupnih 15 ozljeda nastalo zbog izvođenja operacija na način protivan pravilima zaštite na radu. Zbog toga je Viktor Lenac poduzeo dodatne mjere za osposobljavanje radnika za rad na siguran način, poput dnevnih kratkotrajnih „safety toolbox“ sastanaka koje provode neposredni rukovoditelji sa svojim radnicima s fokusom na provedbu sigurnosnih postupaka vezanih uz određeni konkretni posao.

Aktivnosti na području zaštite od požara usmjerene su na preventivno djelovanje redovitim pregledima objekata i mjesta radova u remontu, osposobljavanje novoprimitljenih radnika, nabavku i održavanje vatrogasne opreme, ispitivanje instalacija i opreme, sve u cilju ranog uočavanja potencijalnih požarnih opasnosti. Osim preventivnog djelovanja, aktivnosti uključuju i tehničke intervencije spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom i drugim nepogodama. Vatrogasna oprema vatrogasne postrojbe Viktora Lenca je, s ciljem brze i efikasne intervencije razmještena na različitim proizvodnim lokacijama Viktora Lenca, čime se povećala njezina raspoloživost i operativna spremnost postrojbe u intervencijama gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine.

Kod svih „toplih“ radova, kao što su zavarivanje, rezanje, brušenje i drugi radovi koji se izvode s otvorenim plamenom, obveza je prethodnih preventivnih pregleda mjesta rada, propisivanja i provedbe mjera protupožarnog osiguranja mjesta na kojima se odvijaju topli radovi i izdavanja dozvola za njihovo izvođenje. U 2018. godini izdano je 8767 takvih dozvola. Pored dozvola za izvođenje toplih radova, za radove u tankovima tankera izdaju se i tzv. „gas free“ certifikati kojih je u 2018. godini bilo preko 450.

U okviru preventivnih aktivnosti zaštite od požara, tijekom 2018. godine je za sve radnike koji na bilo koji način rukovode procesom izvođenja toplih radova (voditelji projekata, voditelji radiona, vlastite poslovođe i poslovođe podgovarača) organiziran seminar s ciljem dodatnog osposobljavanja za preventivu kod radova lemljenja, zavarivanja i srodnih tehnika rada. Ispit koji je slijedio osobljavanje uspješno je položilo 70 polaznika. Tijekom godine osposobljeni su novoprimitljeni radnici te studenti i učenici na praksi, njih ukupno 36.

Jednom mjesečno svaka od tri smjene vatrogasne postrojbe održala je vatrogasne vježbe prema Planu odvijanja vatrogasnih vježbi te je ukupno izvedeno 48 takvih vježbi. Posebno, na zahtjev zapovjedništva brodova američke 6. flote koji su tijekom godine bili u Viktoru Lencu, zajedno s američkom vojskom, izvedeno je dodatnih 12 vježbi gašenja požara i spašavanja ljudi ugroženih požarom.

Tijekom 2018.god. zabilježena su 4 početna požara i 2 tehničke intervencije, kod kojih je ukupna materijalna šteta procijenjena na svega 1000 kuna, a s obzirom na potencijalne opasnosti i ugroženost od požara u uvjetima odvijanja remonta to se ocjenjuje kao iznimno dobar rezultat.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Jedan od važnih segmenata u održivom poslovanju Viktora Lenca predstavlja i sustav upravljanja zaštitom okoliša koji je uvršten je u Sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2008. Sustav upravljanja okolišem temelji se na načelima društvene odgovornosti sa svrhom osiguranja kvalitetnog suživota s lokalnom zajednicom, integriranjem osnovnog tehnološkog procesa, tehnoloških dostignuća, pravila struke i pozitivne zakonske regulative.

U cilju utvrđivanja utjecaja na okoliš, vlastitom mjernom opremom Viktor Lenac kontinuirano prati kakvoću sastavnica okoliša i to poglavito vode, mora i zraka. Interpretaciju podataka provode za to ovlaštene laboratoriji, a sukladno dobivenim rezultatima Viktor Lenac provodi odgovarajuće mjere koje za cilj imaju smanjivanje emisija.

Sustav gospodarenja otpadom u Viktoru Lencu uvažava primjenu osnovnih načela dobrog gospodarenja otpadom "4R - reduce, reuse, recycle & replace" te kontinuirano pokušava iznaći nove prihvatljive načine korištenja otpada, posebno nakon što su u srpnju 2015. godine odlagališta u blizini zatvorila vrata za proizvodni otpad. Problem zbrinjavanja otpadnog grita koji se koristi za pjeskarenje brodskih površina u antikorozivnim radovima, Viktor Lenac postupno nastoji riješiti implementacijom čistih tehnologija, zamjenjujući proces u kojem nastaje otpadni abrazivni pijesak tehnološkim procesom u kojem se kao sirovina koristi voda. Viktor Lenac posjeduje već nekoliko godina opremu za obradu metalnih površina vodom pod visokim tlakom za radove na Doku 11, a u 2017. godini kupljen je dodatni set takve opreme za radove na Doku 5.

Sustav gospodarenja otpadom brodogradilišta, osim zakonski definiranih okvira i obveza unapređenja, uvelike ovisi o mogućnostima zbrinjavanja otpada u Republici Hrvatskoj. Stoga Viktor Lenac mora neprestano iznalaziti nove mogućnosti zbrinjavanja koje mogu udovoljiti ekološkim, ali i ekonomskim uvjetima. Svjesno da sustav gospodarenja otpadom može donijeti dodatnu materijalnu dobit ili pak troškove, Viktor Lenac se opredjelilo za razvoj fleksibilnog sustava gospodarenja otpadom, spremnog za praćenje trendova koji će se kontinuirano usklađivati sa promjenama.

Odlaganje je najnepovoljniji način postupanja sa otpadom kako ekološki tako i ekonomski. Kako je najisplativiji način gospodarenja otpadom taj da se otpad odvojeno prikuplja već na mjestu nastanka, u cilju smanjenja otpada za odlaganje, Viktor Lenac kontinuirano provodi edukaciju radnika, pribavlja odgovarajuću opremu te potiče sortiranje otpada, uz stalni nadzor. Kako je osnovni preduvjet za smisao sortiranja taj da postoji odgovajući način zbrinjavanja (reciklaža, uporaba i slično), a u Hrvatskoj se tek otvaraju nove mogućnosti zbrinjavanja putem obrade i uporabe otpada, Viktor Lenac razvija svoju strategiju postupanja s pojedinim vrstama otpada u skladu s razvojem mogućnosti njegovog zbrinjavanja.

Tijekom 2018. godine u proizvodnom procesu Viktoru Lencu je nastalo ukupno 11.655 tona različitog otpada, od kojeg se na otpad koji se kategorizira kao neopasan odnosi 66%, a na opasan otpad 34% ukupne količine nastalog otpada.

Troškovi zbrinjavanja svih vrsta otpada su u 2018. godini iznosili 5,8 milijuna kuna, a milijun kuna je uprihodovan prodajom otpada kao sekundarne sirovine.

Detaljniji podaci o zaštiti okoliša i postupanju s otpadom izneseni su u Izvještaju o održivom razvoju za 2018. godinu.

LJUDSKI RESURSI

Broj i struktura radnika

Na dan 31. prosinca 2018. godine Viktor Lenac zapošljava 441 radnika, što je za 47 radnika ili 9,6% manje nego koncem 2017. godine. Prosječan broj radnika, prema stanju radnika koncem svakog mjeseca tijekom 2018. godine iznosio je 463, što je u odnosu na godinu ranije predstavljalo 27 radnika ili 5,5% manje.

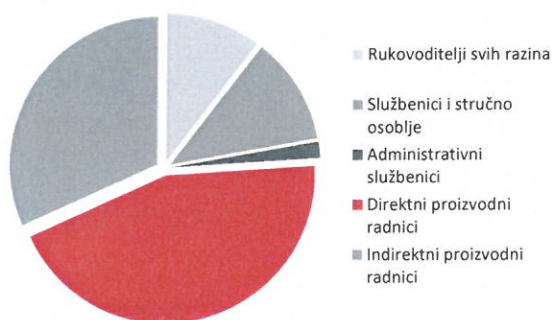
Tijekom godine otišlo je 67 radnika, od kojih je 25 otišlo u mirovinu, šestorici radnika je prestao radni odnos na određeno vrijeme, a jedan je radnik preminuo. Sporazumno ili voljom radnika radni odnos prestao je 31 radniku. U posljednjem tromjesečju 2018. godine, promjenom organizacijske strukture i novom sistematizacijom radnih mjesta, a s ciljem prilagođavanja zahtjevima tržišta i povećanja efikasnosti rada, Viktor Lenac je utvrdio potrebu za smanjenjem određenog broja izvršitelja. Planirano smanjenje broja radnika, do konca godine rezultiralo je prestankom radnog odnosa trojici zaposlenika zbog poslovno ili osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, a jednom radniku uručen je otkaz zbog skrivljenog ponašanja radnika.

S obzirom na stalne oscilacije u zaposlenosti kapaciteta i činjenicu da vlastiti zaposlenici u fazama slabije zaposlenosti predstavljaju fiksni trošak, Viktor Lenac se u svojim proizvodnim aktivnostima oslanja u velikom dijelu na rad podugovarača, pa se novi radnici zapošljavaju u onim aktivnostima u kojima nije moguće ili nije učinkovito zapošljavati vanjsku radnu snagu. Politika zapošljavanja ima za cilj održanje kvalitetne strukture zaposlenika s ciljem podizanja kvalitete i efikasnosti rada, kako bi se ublažile i otklonile posljedice trenda smanjenja raspoložive radne snage, koji je u posljednjim godinama sve prisutniji u Hrvatskoj i zemljama Europske unije. U takvim okolnostima cilj je održavati optimalnu strukturu radnika, te je u kombinaciji s raspoloživim kvalitetnim resursima podugovarača uskladiti s potrebama tržišta, drugim proizvodnim resursima i ciljanom razinom zaposlenosti.

Koncem 2018. godine 422 radnika Viktora Lenca ima ugovore o radu na neodređeno vrijeme što predstavlja 95,7% ukupnog broja radnika, a u odnosu na konac prethodne godine predstavlja i povećanje za 4,5 postotnih poena.

Od ukupnog broja radnika Viktora Lenca svega 7,5% čine žene, što nije neuobičajeno s obzirom na djelatnost.

Struktura radnika prema vrsti poslova

proizvodnih radnika, a dodatnu brojku od 140 radnika proizvodnih zanimanja čine radnici proizvodne režijske, radnici sigurnosti i zaštite okoliša, održavanja, kontrole, poslovođe i drugi. Preostali broj radnika čine radnici na tehničko-komercijalnim i drugim visokostručnim poslovima (52 radnika), administrativni službenici (8 radnika) te voditelji projekata, voditelji stručnih službi i rukovoditelji organizacijskih jedinica svih razina (ukupno 46 radnika). Od 54 radnika zaposlena u ovisnim društvima, 49 ih je proizvodnih radnika, čime udio proizvodnih radnika iznosi 77,5%.

Viktor Lenac ima zadovoljavajuću kvalifikacijsku i profesionalnu strukturu kadrova. Svega je 62 radnika (u Grupi 65) polukvalificirana ili bez kvalifikacije ili dodatnog formalnog osposobljavanja, a to su uglavnom radnici na poslovima

U odnosu na konac 2017. godine ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. imaju dva radnika manje pa na dan 31.12.2018. godine broje ukupno 15 radnika, od kojih je 12 servisera. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. koje je osnovano i započelo s radom u listopadu 2017. godine, na dan 31.12.2018. godine dostigli su broju od 39 radnika, od kojih je 37 proizvodnih. Ukupan konsolidirani broj radnika na dan 31.12.2018. godine iznosi 495 radnika, odnosno 19 radnika manje nego koncem 2017. godine.

Struktura radnika prema vrsti poslova koju obavljaju stabilna je već duži niz godina, bez značajnijih oscilacija. Prema vrsti poslova koje obavljaju, od ukupnog broja radnika u Viktoru Lencu je 335 proizvodnih radnika, što čini 76% ukupnog broja radnika, od kojih je 195 izravnih

čišćenja i jednostavnijim proizvodnim poslovima za koje je dovoljno interno osposobljavanje. Prosječna dob zaposlenika iznosi 46 godina, a pomlađivanje dobne strukture ostaje cilj i u narednim godinama.

Struktura ostvarenih sati i plaće

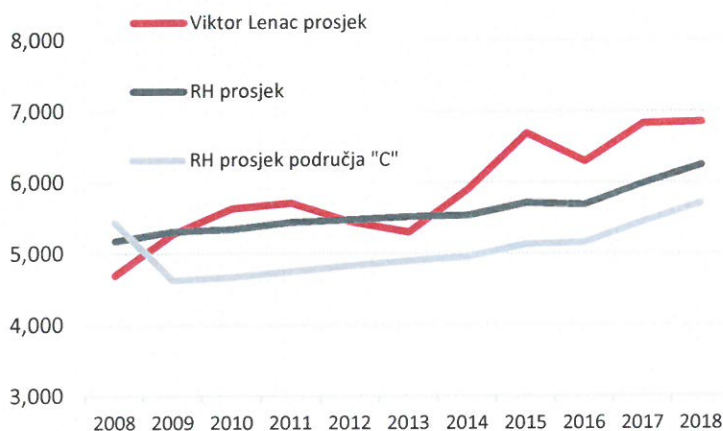
Tijekom 2018. godini radnici Viktora Lenca ostvarili su ukupno 969.284 sati u redovnom radnom vremenu, od kojih se na efektivni rad odnosi 76,3% vremena ili 739,6 tisuća sati. Slabija iskoristivost radnog vremena, koja je u odnosu na prošlogodišnju lošija za gotovo 5 postotnih poena rezultat je slabije zaposlenosti tijekom protekle godine i većih oscilacija u zaposlenosti kapaciteta u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Neefektivni sati odnose se na sate godišnjih odmora (11,7%), bolovanja (7,4%), državnih praznika (3,9%) te ostale plaćene ili neplaćene neefektivne sate (0,7%).

Tijekom 2018. godine radnici Viktora Lenca ostvarili su i 33 tisuće prekovremenih sati, što je za 7 tisuća sati manje nego u prethodnoj godini. Unatoč manjoj zaposlenosti, prekovremeni rad ostvaruje se i potreban je zbog oscilacija u zaposlenosti i nepredviđenih situacija svojstvenih remontoj djelatnosti. Oscilacije u zaposlenosti kapaciteta djelomično se rješavaju sustavom preraspodjele radnog vremena, dogovorene sa sindikalnim organizacijama, primarno s ciljem boljeg iskorištenja radnog vremena i smanjenja prekovremenog rada.

Za plaće i ostala materijalna prava radnika u 2018. godini utrošeno je 67,7 milijuna kuna, što je za 2,3 milijuna kuna ili za 3,3% manje nego u prethodnoj godini. Masa isplaćena za plaće iznosi 63,1 milijun kuna ili 3,2% manje nego lani. Na ostala materijalna prava temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu odnosi se 4,6 milijuna kuna. Odnose relacija kod isplaćenih plaća i broja radnika treba uzeti s rezervom jer je koncem prosinca 2018. godine došlo do pojačanog odlaska radnika u mirovinu, što je više utjecalo na smanjenje prosječnog broja radnika, a nije utjecalo na smanjenje isplaćenih plaća i materijalnih prava radnika.

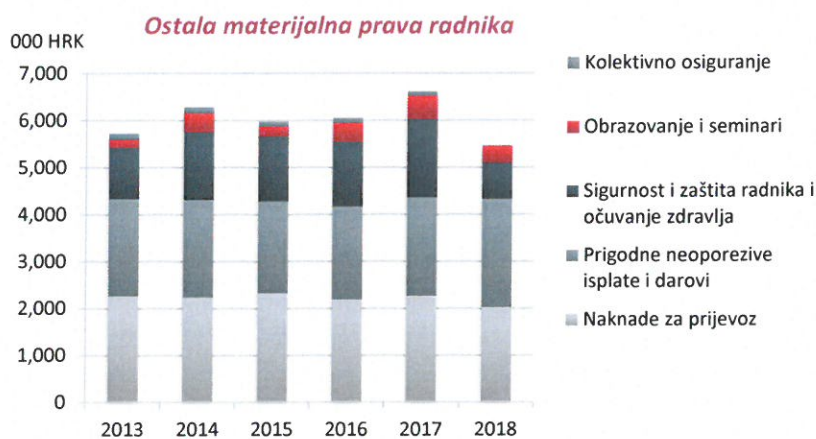
Kretanje prosječnih mjesečnih neto plaća

Prosječna mjesečna neto plaća radnika Viktora Lenca je u 2018. godini iznosila 6.845 kn što je na razini prosječne plaće prethodne godine. Iako je u odnosu na prethodnu godinu prosječna neto plaća u Viktoru Lencu usporila rast, i dalje je značajnije veća od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj i to za 9,7% u odnosu na ukupni neto prosjek RH, a za 19,9% je veća u odnosu na prosječnu neto plaću u za područje „C“ prerađivačke industrije Republike Hrvatske u kojem se nalazi i Viktor Lenac. Plaće radnika Viktora Lenca sastoje se od osnovne plaće i dodataka osnovnoj

plaći koji predstavljaju tzv. zagarantirani dio i stimulativnog dijela, koji omogućava povećanje odnosno smanjenje primanja radnika ovisno o rezultatima poslovanja i zaposlenosti kapaciteta. Stoga i kretanje prosječne plaće radnika Viktora Lenca varira u odnosu na kretanje republičkih prosjeka, posebno kada se gleda niz više godina.

Pored redovne isplate plaća sa svim pripadajućim porezima i doprinosima, razina ostalih materijalnih prava radnika, koja im pripada temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu ostaje na visokoj razini u čitavom nizu godina. U odnosu na prethodnu 2017. godinu u 2018. godini došlo je do smanjenja ukupno isplaćenih materijalnih prava radnicima Viktora Lenca, velikim dijelom uslijed smanjenja prosječnog broja radnika i smanjene zaposlenosti, odnosno smanjenog broja ukupnih radnih dana, koji u najvećoj mjeri utječu na troškove vezane uz sigurnost i zaštitu na radu te naknade prijevoza. U odnosu na prethodnu godinu u 2018. godini povećan je trošak prigodnih neoporezivih isplata, u najvećoj mjeri kao rezultat povećanog umirovljenja radnika koncem 2018. godine, a što je utjecalo na povećanje troškova otpremnina.

Obrazovanje radnika

Ulaganje u obrazovanje i stručno osposobljavanje radnika Viktor Lenac provodi neprestano, u skladu s potrebama poslovnih i proizvodnih aktivnosti. To je nastavljeno i u 2018. godini, iako nešto smanjenim intenzitetom nego u prethodnoj godini.

U protekloj godini završen je planirani ciklus edukacije i dodatnog usavršavanja rukovoditelja svih razina za upravljanje poslovnim funkcijama i razvoj i unapređenje menadžerskih vještina s ciljem povećanja učinkovitosti, smanjenja troškova i podizanja odgovornosti za pojedinačne rezultate poslovanja. Ove obrazovne aktivnosti organizirane su kao „in house“ trening u suradnji s vanjskom stručnom organizacijom za razvoj izvrsnosti, a u programu su bili uključeni rukovoditelji svih poslovnih funkcija.

Ostale obrazovne aktivnosti odnosile su se na školovanje radnika na visokoj školi za zaštitu od požara te razne seminare u području sigurnosti, zaštite od požara i zaštite okoliša, zatim seminare i edukacije vezane uz primjenu GDPR uredbe, upravljanje sustavima kvalitete uključujući edukacije radnika za provođenje prosudbi kvalitete. Dio proizvodnih radnika započeo je s obukama za jednostavnije proizvodne i proizvodno-potporne zadaće koje im ne pripadaju u uski djelokrug rada, a sa ciljem daljnjeg uvođenja i unapređenja multiskil rada i povećanja radne efikasnosti. Nastavljene su i edukacije vezane uz unapređenje pregovaračkih vještina u prodaji, znanja stranih jezika, carinskog poslovanja i druge edukacije kojima radnici ostaju ukorak sa zakonskim i drugim promjenama u poslovanju.

Izravni troškovi obrazovnih aktivnosti su u 2018. godini iznosili su oko 347,8 tisuća kuna ili za oko 30% manje nego u prethodnoj godini.

Socijalno partnerstvo

U suradnji i uvažavajući međusobno mišljenja svih socijalnih partnera, socijalni dijalog se u Viktoru Lencu odvija na relaciji Uprave i Radničkog vijeća te Uprave i dviju sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu.

Suradnja Radničkog vijeća i Uprave Društva odvija se putem sjednica Radničkog vijeća, kojemu se redovito dostavljaju informacije značajne za položaj radnika Viktora Lenca te njihov gospodarsko-socijalni status. Uprava Društva prema potrebi informira Radničko vijeće o stanju i perspektivama poslovanja Viktora Lenca. Radničko vijeće sudjeluje u donošenju odluka Uprave Društva postupkom savjetovanja i suodlučivanja, a sve sukladno

odredbama Zakona o radu. Tijekom 2018. godine Radničko vijeće održalo je četiri sjednice, o kojima su svi radnici informirani putem svojih predstavnika i zapisnika sa održanih sjednica.

U 2018. godini održana su dva skupa radnika, na kojima su se radnicima obratili predsjednici Uprave i Radničkog vijeća i neposredno informirali radnike o poslovanju, smjernicama razvoja Viktora Lenca i drugim pitanjima bitnim za položaj radnika.

Tijekom procesa vezanog uz promjenu vlasništva, kojim je talijanska Palumbo Grupa postala većinski vlasnik Viktora Lenca, radnici su putem Radničkog vijeća i sindikalnih organizacija redovito bili informirani i o tijeku procesa preuzimanja. Po okončanju postupka, novi vlasnik je s predstavnicima sindikata, predsjednikom Radničkog vijeća i dijelom rukovoditelja održao sastanke, na kojima ih je upoznao s ciljevima razvoja Društva.

Uprava i sindikalne organizacije u Viktoru Lencu zaključili su još u prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor, kojim su regulirana sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i ostalih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo. Na inicijativu sindikalnih organizacija, Uprava i socijalni partneri su u veljači 2017. godine pokrenuli kolektivne pregovore, koji su u lipnju te godine okončani zaključenjem novog Kolektivnog ugovora. Novim Kolektivnim ugovorom povećana je osnovna plaća i iznos minimalne plaće, dio plaće koji se isplaćuje na ime toplog obroka te povećan dodatak plaći za radni staž. Sva ostala materijalna prava su zadržana, a neka i povećana, poput primjerice iznosa za odlazak u mirovinu.

Sve odredbe važećeg Kolektivnog ugovora su tijekom 2018. godine ispoštovane, kako od strane Uprave, tako i od strane sindikalnih partnera.

Dijalog i informiranje radnika od strane Uprave, osim putem suradnje s Radničkim vijećem i sindikalnim organizacijama odvija se i putem Intranet stranice i oglasnih ploča, na kojima radnici mogu naći sve važnije obavijesti o stanju Viktora Lenca, novim poslovima i drugim aktualnim temama.

Nadzorni odbor Društva u svojem sastavu ima i predstavnika radnika, koji se bira za trogodišnji mandat.

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA

Ostvareni prihodi i rashodi

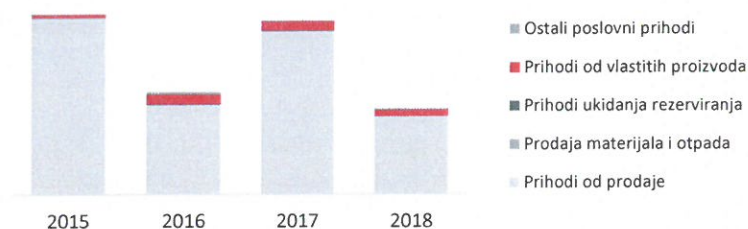
Prihodi koje je Viktor Lenac sam, a i zajedno s drugim društvima Grupe ostvario u 2018. godini na razini su svega polovine prihoda ostvarenih u godini ranije. Takvo drastično smanjenje zaposlenosti i prihoda posljedica je prvenstveno izostanka većih projekata poput opsežnog projekta remonta i modifikacije američkog vojnog broda koji je bio obilježio iznimno uspješnu 2017. godinu. Nadalje, smanjena potražnja za standardnim remontnim poslovima u području dohvata, odnosno pad u opsegu radova prosječnih remontnih poslova, daljnje jačanje turske konkurentnosti dodatno ojačane padom turske lire u odnosu na europsku i američku valutu, te gubici brodarskih kompanija utjecali su na pad jediničnih cijena usluga remontnih brodogradilišta, čemu se, u borbi za dobivanje poslova, morao prilagoditi i Viktor Lenac. Ostvareni prihodi manji su za desetak posto u odnosu na planirane, a to se može izravno pripisati nižim cijenama i smanjenju opsega radova na prosječnom remontu. Naime, Viktor Lenac je tijekom 2018. godine obavio remontnih poslova na preko 80 brodova, a prosječna vrijednost standardnih poslova na trgovačkim brodovima manja je za preko 25% u odnosu na poslove odrađene tijekom 2017. godine.

iznosi u tisućama HRK

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na rezultate Grupe (2018)
	2017	2018	2018/2017	2017	2018	2018/2017	
Prihodi od prodaje	480.495	227.250	47,3%	481.247	228.540	47,5%	0,6%
Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda	26.686	17.360	65,1%	26.686	17.360	65,1%	0,0%
Prodaja materijala i otpada	3.751	1.708	45,5%	3.751	1.658	44,2%	3,0%
Ostali poslovni prihodi	3.074	6.549	213,0%	2.894	6.428	222,2%	1,9%
Ukupno poslovni prihodi	514.006	252.867	49,2%	514.560	253.986	49,4%	0,4%
Financijski prihodi	237	253	106,8%	243	260	107,0%	2,7%
Ukupni prihodi	514.243	253.120	49,2%	514.803	254.246	49,4%	0,4%
Materijalni troškovi*	340.147	168.950	49,7%	337.906	163.514	48,4%	3,3%
Troškovi plaća*	65.791	62.639	95,2%	68.258	68.109	99,8%	8,0%
Amortizacija	26.501	22.824	86,1%	26.652	23.013	86,3%	0,8%
Ostali troškovi	27.959	16.604	59,4%	28.433	17.516	61,6%	5,2%
Ukupno poslovni rashodi	460.398	271.017	58,9%	461.249	272.152	59,0%	0,4%
Financijski rashodi	8.248	3.116	37,8%	8.256	3.133	37,9%	0,5%
Ukupni rashodi	468.646	274.133	58,5%	469.505	275.285	58,6%	0,4%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	45.596	-21.013	-46,1%	45.298	-21.039	-46,4%	0,1%
Porez na dobit	8.569			8.569	29	0,5%	100,0%
Gubitak pripisan manjinskom interesu				-37	-65		
Neto dobit	37.027	-21.013	-56,8%	36.766	-21.003	-57,2%	0,0%

* korigirano za iznose koji se odnose na smanjenje proizvodnje u tijeku

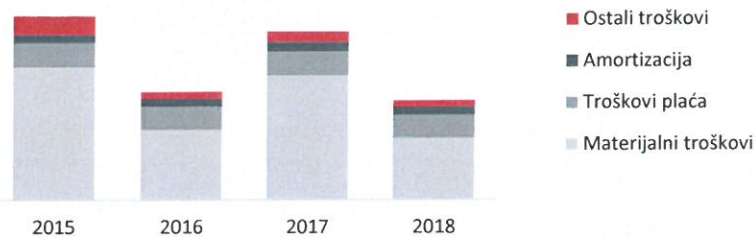
Struktura poslovnih prihoda

Razdoblja slabije zaposlenosti kapaciteta Viktor Lenac je koristio za investicijske radove na vlastitoj proizvodnoj opremi - dokovima, kojima se povećava vijek uporabe i njihova vrijednost. Drugi poslovni prihodi koje je Viktor Lenac ostvario u 2018. godini čine svega 3% ukupnih poslovnih prihoda, a osim prihoda od prodaje materijala i otpada, čine ih i prihodi od ukidanja rezerviranja, prihodi od naplaćenih ranije otpisanih potraživanja, prihodi od otpisa obveza i ostali poslovni i izvanredni prihodi.

Osim što je 2018. godinu obilježila niža razina prihoda od prodaje, dodatni problem predstavljala je oscilacija u zaposlenosti kapaciteta tijekom godine, koja je u dijelu vremena utjecala na porast fiksnih troškova zbog slabije zaposlenosti, a u kraćim periodima visoke zaposlenosti je čak utjecala i na progresivni rast varijabilnih troškova proizvodnje. Rast varijabilnih troškova proizvodnje prvenstveno je posljedica osipanja kvalitetne radne snage i njezine migracije u zapadnoeuropske zemlje što nije novost već nekoliko godina, međutim, situacija u domaćoj brodograđevnoj industriji dodatno je zaoštrila taj problem. Iz opisanih razloga i udjela fiksnih troškova, pad ukupnih troškova nije mogao proporcionalno pratiti pad prihoda, pa je Viktor Lenac, sam, ali i zajedno s drugim društvima Grupe u 2018. godini ostvario gubitak u poslovanju.

Struktura poslovnih rashoda

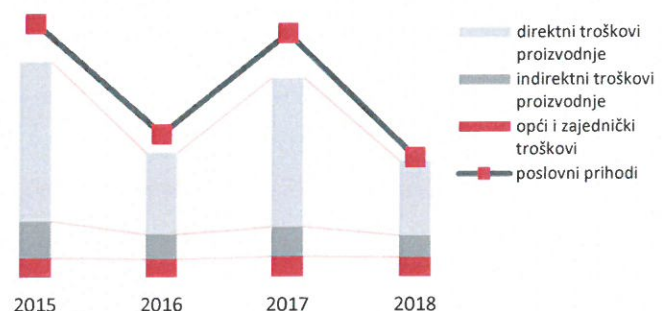

U strukturi poslovnih rashoda, standardno su, s učešćem od preko 60% u ukupnim poslovnim rashodima, najzastupljeniji materijalni troškovi, od kojih se najveći dio odnosi na varijabilne proizvodne troškove, slijedom čega je njihovo kretanje u najvećoj mjeri usklađeno s kretanjem prihoda. Od ukupnih materijalnih troškova nastalih u 2018. godini, 26,0% se odnosi na troškove materijala i energije, 67,2% čine proizvodne usluge podugovarača i drugih

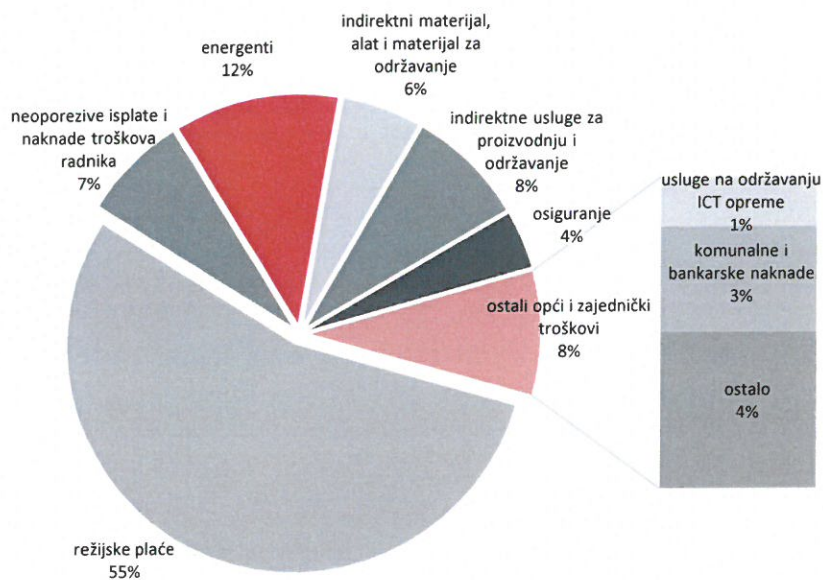
vanjskih izvođača, a 6,8% čine ostale materijalne usluge vezane uz poslovanje i održavanje proizvodnih i poslovnih kapaciteta. Troškovi plaća predstavljaju relativno fiksne troškove približno jednakog apsolutnog iznosa, no različitog relativnog odnosa ovisno o zaposlenosti kapaciteta, jer se nedovoljni vlastiti kapaciteti kod veće zaposlenosti nadomještaju većim angažmanom vanjske radne snage podugovarača. Tako troškovi plaća u 2018. godini bilježe udio od oko 23% u ukupnim poslovnim rashodima, slično kao i u 2016. godini, također s manjom zaposlenošću, za razliku od godine prije kada je njihov udio iznosio 15% ukupnih poslovnih rashoda. Ostali troškovi odnose se na razne troškove poslovanja, uglavnom administrativne troškove koji su relativno neovisni o volumenu poslovnih prihoda, poput raznih neoporezivih naknada zaposlenima, premija osiguranja, bankarskih i komunalnih naknada. U iskazanom grafičkom prikazu ostalim troškovima pridodani su rashodi rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, sudske sporove, vrijednosna usklađenja i ostali poslovni rashodi.

Viktor Lenac svoje troškove promatra u ovisnosti o njihovom alociranju na izravne radne naloge koji su nositelji ostvarenja prihoda ili stvaranja nove imovine. Od ukupnih poslovnih rashoda ostvarenih u 2018. godini (ne računajući amortizaciju), 35% se odnosi na režijske troškove, odnosno troškove proizvodne režije i opće i zajedničke troškove, koji su u najvećoj mjeri fiksnog karaktera. Njihov udio u ukupnim troškovima stoga varira pa je u razdobljima veće zaposlenosti njihov udio niži, kakav je bio primjerice u 2017. i 2015. godini, a u razdobljima slabije ili oscilativne zaposlenosti kapaciteta udio takvih troškova u ukupnim troškovima je viši. Opći i zajednički troškovi predstavljaju fiksne troškove. Troškovi proizvodne režije ili indirektni troškovi proizvodnje djelomično su varijabilni, no u značajnoj mjeri i oni imaju fiksni karakter zbog troškova hladnog pogona i održavanja proizvodnih kapaciteta spremnima za buduće proizvodne aktivnosti. Najznačajnije režijske troškove čine troškovi režijskih plaća (plaće režijskih radnika i izravnih proizvodnih radnika za neefektivni rad i rad koji nije izravno povezan s ostvarenjem prihoda ili nove imovine), troškovi energenata, troškovi održavanja imovine, režijski materijal pogona, neoporezive naknade radnicima i zaštitna oprema, premije osiguranja, komunalne i bankarske naknade.

Struktura poslovnih rashoda prema funkciji i prihodima

Struktura režijskih troškova u 2018. godini

Smanjenje visine svih troškova ostaje neprestana zadaća za Viktor Lenac, s obzirom da visoka razina troškova koje uzrokuje tzv. „hladni pogon“ predstavlja izuzetno veliko opterećenje, posebno kod oscilacija u zaposlenosti kapaciteta i posebno u posljednjim godinama u kojima se sve više smanjuju opseg i cijene standardnih remontnih poslova. Unatoč povećanju broja remontiranih jedinica, pad prosječnog i ukupnog prihoda rezultira manjim bruto maržama, koje ne mogu biti dovoljne za pokriće svih općih i zajedničkih troškova, uključivo troškova amortizacije i financijskih rashoda, a što je i bio slučaj u 2018. godini u kojoj je Viktor Lenac ostvario ukupan gubitak, iako je ostvarena pozitivna EBITDA.

U kategorijama režijskih troškova ne postoji veći prostor za njihovo daljnje smanjenje budući je veliki dio takvih troškova zadan samom djelatnošću, propisima i pravilima, kao i cijenama na

koje Viktor Lenac nema utjecaj. Značajnije uštede moguće je postići smanjenjem troškova rada povećanjem efikasnosti i boljom organizacijom radnih aktivnosti, odnosno boljim iskorištenjem radnih resursa. S obzirom na neprestane pritiske tržišta, cijena i konkurencije, to je trajni i kontinuirani proces, a često puta nije dovoljno fleksibilan da bi se pravovremeno prilagodio i odgovorio potrebama i zahtjevima tržišta.

Ostvareni poslovni prihodi i rashodi, rezerviranja za troškove i vrijednosna usklađenja imovine u 2018. godini rezultirali su dobitkom iz poslovanja prije amortizacije u visini 4,7 milijuna kuna (Grupe 4,8 milijuna kuna), što čini stopu od svega 1,9% u odnosu na ostvarene prihode, dok je ta stopa u prethodnoj godini iznosila 15%.

Troškovi amortizacije su u 2018. godini iznosili 22,8 milijuna kuna (Grupe 23,0 milijuna kuna), što je za oko 3,6 milijuna kuna manje nego u prethodnoj godini.

Saldiranjem financijskih prihoda i rashoda, u 2018. godini ostvaren je ukupan negativni saldo od 2,9 milijuna kuna, od kojih se na neto rashode kamata odnosi 2,2 milijuna kuna, a na neto negativne tečajne razlike 0,7 milijuna kuna, što se gotovo u cijelosti odnosi na matično društvo Viktor Lenac. Najznačajniji iznos rashoda kamata odnosi se na investicijski kredit za financiranje ulaganja u dugotrajnu imovinu, a manji dio se odnosi na rashode kamata po kratkoročnim zaduženjima kod banaka za financiranje projekata osnovne djelatnosti i financijskom leasingu.

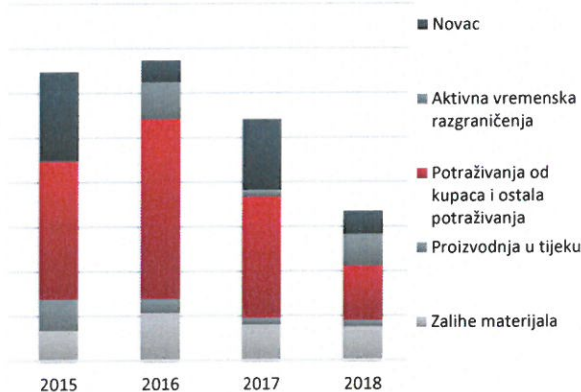
Nakon uračunavanja troškova amortizacije i neto financijskih rashoda, Viktor Lenac je ostvario neto gubitak 2018. godinu u visini 21,0 milijuna kuna. Ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. ostvarili su dobit u visini 234 tisuće kuna, a društvo VL Steel d.o.o. gubitak u visini 260 tisuća kuna, pa je nakon uračunavanja poreza na dobit u visini 29 tisuća kuna (za društvo Viktor Servisi) i manjinskog interesa u visini 65 tisuća kuna (kod društva VL Steel), konsolidirani neto gubitak Grupe ostao gotovo na istoj brojci kao i gubitak matičnog društva.

Stanje imovine i obveza

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na Bilancu Grupe (2018.)
	2017	2018	2018/2017	2017	2018	2018/2017	
Dugotrajna imovina	294.255	292.816	99,5%	294.563	293.157	99,5%	0,1%
Kratkotrajna imovina	108.240	66.971	61,9%	109.987	68.922	62,7%	2,8%
Dugoročne obveze	65.375	54.335	83,1%	65.401	54.355	83,1%	0,0%
Kratkoročne obveze	92.858	83.305	89,7%	91.984	82.687	89,9%	0,7%
Kapital i rezerve	244.262	222.147	90,9%	247.165	224.973	91,0%	1,3%
Ukupno imovina/izvori	402.495	359.787	89,4%	404.550	362.015	89,5%	0,6%

Imovina Viktora Lenca na dan 31.12.2018. godine iznosi 360 milijuna kuna, od kojih se 293 milijuna kuna ili oko 80% odnosi na dugotrajnu imovinu. Dugotrajna imovina ovisnih društava iznosi manje od 300 tisuća kuna. Tijekom 2018. godine ulaganja u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu iznosila su manje od obračunate amortizacije pa je došlo do smanjenja ukupne vrijednosti dugotrajne imovine za 1,4 milijuna kuna. Kod dugotrajne financijske imovine nije bilo novih ulaganja niti otpuštanja imovine, slijedom čega su nastale promjene bez materijalnog značaja i to zbog utjecaja tečajnih razlika ili usklađivanja s tržišnom vrijednošću ulaganja.

Struktura kratkotrajne imovine na dan 31.12.

Materijalna imovina čini 95% ukupne dugotrajne imovine, u kojoj najznačajniju vrijednost čine plovni objekti – dokovi. Vrijednost zemljišta i građevinskih objekata nije od većeg materijalnog značaja, budući se proizvodne i poslovne aktivnosti odvijaju na pomorskom dobru, temeljem ugovora o koncesiji.

U odnosu na konac 2017. godine kratkotrajna imovina je tijekom 2018. godine smanjena za 41 milijun kuna. Smanjena zaposlenost koncem 2018. godine, te izostanak pojedinačno gledano većih projekata, dovodi do smanjenja potraživanja od kupaca i potraživanja za dane predujmove. Gubitak ostvaren u 2018. godini, zajedno s promjenama stavki obrtnog kapitala

rezultirao je smanjenjem raspoloživih novčanih sredstava za 21,5 milijun kuna, upravo na razini ostvarenog gubitka pa je stanje raspoloživog novca koncem 2018. godine iznosilo nešto iznad 10 milijuna kuna.

Zalihe materijala koncem 2018. godine iznose 15 milijuna kuna i čine jednu petinu kratkotrajne imovine Viktora Lenca. Potraživanja od kupaca, kao i proizvodnja u tijeku te stavka aktivnih vremenskih razgraničenja koja u osnovi čine ukalkulirane prihode po obračunatom stupnju dovršenosti za koje se još nisu bili stekli uvjeti za fakturiranje u cijelosti su povezani s uslugama remonata brodova, koji imaju brzi obrtaj pa te stavke imovine za Viktor Lenac predstavljaju relativno brzo unovčivu imovinu.

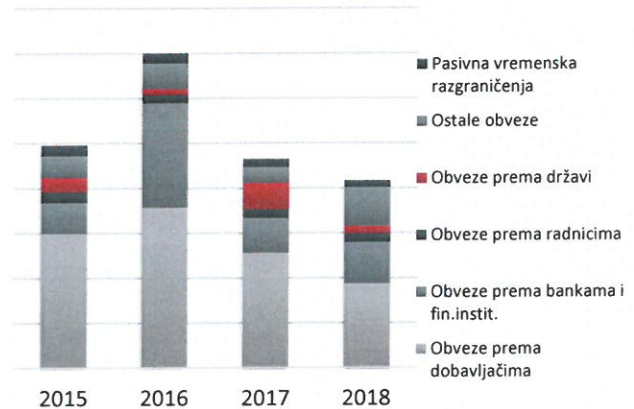
Gubitak ostvaren u 2018. godini utjecao je na pogoršanje obrtnog kapitala pa pad kratkotrajne imovine nije bio popraćen adekvatnim smanjenjem i na strani kratkoročnih obveza. Obveze prema dobavljačima jesu smanjene slijedom smanjenja zaposlenosti i niže razine proizvodnih aktivnosti u kojima sudjeluju i podugovarači. Obveze prema državi ostale su na uobičajenoj razini, ne računajući obveze za porez na dobit, zbog kojeg je njihova razina bila veća u 2017. i 2015. godini. U odnosu na stanja koncem 2017. godine, tijekom 2018. godine došlo je do

povećanja obveza prema bankama zbog potrebe za obrtnim sredstvima smanjenim ostvarenim gubitkom te prijenosa tekućih dospijuća dugoročnih kredita. U 2018. godini povećale su se i ostale obveze, prvenstveno zbog primljenih predujmova od kupaca.

Koncem 2018. godine Viktor Lenac kratkoročne obveze nadmašile su kratkotrajnu imovinu za 16 milijuna kuna, pa se bilježi smanjenje obrtnog kapitala u

odnosu na konac 2017. godine od 31 milijun kuna (s uračunatim iznosima na stavkama vremenskih razgraničenja s obzirom da ona u stvari predstavljaju drugi oblik potraživanja od kupaca odnosno obveza za predujmove).

Struktura kratkoročnih obveza na dan 31.12.

Dugoročne obveze su na dan 31.12.2018. godine manje za 11 milijuna kuna u odnosu na njihovo stanje koncem prethodne godine. Od ukupnih 54 milijuna kuna dugoročnih obveza, 34 milijuna kuna odnosi se obveze po dugoročnim investicijskim kreditima, 5 milijuna kuna iznose obveze prema leasing kućama s osnova dugoročnih financijskih leasinga za nabavu proizvodne i poslovne opreme, a 10 milijuna kuna obveze prema tvrtci HEP ESCO s osnova ESCO financiranja projekata energetske učinkovitosti, realiziranih u 2015. i 2016. godini. Preostalih 5 milijuna kuna odnosi se na rezervacije po sudskim postupcima u kojima je Viktor Lenac tuženik, od kojih se većina odnosi na još uvijek zadržane rezervacije za osporene tražbine bivših stečajnih vjerovnika, za koje parnice još nisu okončane.

Ukupan vlastiti kapital i pričuve Viktora Lenca na dan 31.12.2018. godine iznosi 222 milijuna kuna, odnosno Grupe 225 milijuna kuna, što i u slučaju matičnog društva i u slučaju Grupe za preko 50% nadmašuje iznos ukupnih obveza.

GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO

Na poslovanje Viktora Lenca, obzirom na njegovu djelatnost i izvoznu orijentaciju, ponajprije utječu kretanja na svjetskom pomorskom tržištu. Kada je riječ o internoj efikasnosti i troškovima proizvodnje, veći utjecaj na rad Viktora Lenca može predstavljati liberalizacija tržišta rada i fluktuacija radne snage između zemalja Europske unije, u povezanosti s kretanjima na pomorskom tržištu. Slijedom toga, Viktor Lenac je najviše suočen s cjenovnim rizikom troškova radne snage, dok je izloženost financijskim rizicima manja i manjeg značaja. No, liberalizacija tržišta rada do sada nije rezultirala materijalno značajnijim negativnim utjecajem na troškove rada Viktora Lenca jer relativno ravnomjerno djeluje i na konkurenciju, s izuzetkom turskih konkurenata. Međutim, krizno stanje i nezaposlenost obližnjih hrvatskih brodogradilišta novogradnji, nepovoljno utječe na opstanak i mogućnost zadržavanja zajedničkih podugovarača. To utječe na nedostatak kvalitetne radne snage koju je koristio i Viktor Lenac, smanjenje kvalitete rada i posljedično do rasta troškova rada uzrokovano manjom efikasnošću.

Status Republike Hrvatske kao članice Europske unije nije na strani tržišne pozicije značajno utjecao na prihode Viktora Lenca, obzirom da on već čitav niz godina preko 80% svojih prihoda ostvaruje na stranom tržištu, bilo da je riječ o klijentima Europske unije ili klijentima iz trećih zemalja.

Rizik tržišta i konkurencije

Značajke tržišta remonta i preinaka brodova jest da ono slijedi cikličke promjene tržišta broskog prostora, odnosno visina vozarina. Značajniji oporavak svjetskog gospodarstva, a time i svjetskog pomorskog tržišta je nepredvidljiv, no dosadašnja iskustva u uvjetima gospodarske krize ukazuju da bi i dugoročno ipak trebao ostati dovoljan broj brodova u području dohvata koji će trebati usluge remonta. Pitanja tržišta i konkurencije za pojedine glavne aktivnosti Viktora Lenca utječu prvenstveno na promjenu cijena njegovih usluga na tržištu, ali i na oscilacije u zaposlenosti kapaciteta. Utjecaji globalnog karaktera, poput oscilirajuće cijene nafte na svjetskom tržištu u posljednjih nekoliko godina također utječu i na Viktor Lenac, no bez značajnijeg utjecaja na konkurentnost Viktora Lenca iz razloga što djeluju relativno ravnomjerno i na konkurenciju. Na konkurentnost Viktora Lenca i njegovu poziciju naspram glavnih konkurenata – turskih brodogradilišta, u posljednjoj godini veći značaj imala su intervalutna kretanja u toj zemlji. Naime, slabljenje turske lire naspram američke i europske valute dodatno povećava konkurentnost turskih brodogradilišta, čime pritisak na cijene usluga Viktora Lenca postaje još veći.

Cjenovni rizik

Rizik rasta troškova resursa, posebno rada, prisutan je zbog smanjenja ponude kvalificiranih i kvalitetnih radnika na domaćem tržištu rada, a to će rezultirati potrebom za daljnjim povećanjem učinkovitosti rada i traženjem unutarnjih resursa. Naime, povećane troškove neće biti moguće kompenzirati rastom prodajnih cijena, obzirom da je na tržištu očit sve veći pritisak na smanjenje cijena kojima se brodogradilišta moraju prilagoditi radi održavanja konkurentnosti na tržištu. Uvoz strane radne snage, čak niti iz siromašnijih zemalja ne rješava problem rasta troškova rada, prvenstveno zbog visokih troškova smještaja i prehrane, dodatno opterećenih poreznim davanjima, koje poslodavci moraju osigurati.

Rizici vezani uz promjenu cijene sirovina i materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji, kao što je primjerice promjena cijena čelika, karakterističnog za brodogradnju, za Viktor Lenac nemaju značajniji utjecaj. Ugovaranje poslova i sam proizvodni proces, posebno u djelatnosti remonta je kraćih ciklusa, tako da ne postoji rizik gubitka zbog unaprijed fiksno ugovoreni izlaznih cijena. Pored toga, treba napomenuti da trošak materijala u prihodu u pravilu ima učešće od oko 20%, a isto tako ravnomjerno djeluje i na konkurenciju.

Kadrovski rizik

Nedostatak kvalificirane radne snage prisutan je u brodograđevnoj industriji već duže vrijeme. S obzirom da je proizvodna djelatnost Viktora Lenca radno intenzivna, kadrovski rizik ocjenjuje se kao vrlo važnim rizikom za ukupno poslovanje. U posljednjih nekoliko godina općenito vlada manje zanimanje učenika i studenata za školovanje za brodograđevna zanimanja. Da bi izbjegao rizike migracije radne snage te ublažio posljedice fluktuacije i osigurao kvalificiranu radnu snagu, Viktor Lenac ulaže u razne vidove internog obrazovanja i obrazovanja koja provodi putem obrazovnih ustanova i internim obrazovnim aktivnostima. Dodatni rizik predstavlja i sve veća migracija kvalitetne radne snage u zapadno europske zemlje, a slijedom toga pritisak na povećanje cijene radne snage kako bi se kvalitetniji radnici pridobili i zadržali. U razdobljima povećane zaposlenosti Viktor Lenac svoje radne kapacitete popunjava stranom radnom snagom, prvenstveno iz Ukrajine i Bugarske. Povećanje cijene rada nastoji se kompenzirati uvođenjem novih tehnologija u funkciji racionalizacije proizvodnje te povećanjem učinkovitosti u obavljanju proizvodnih i ostalih poslovnih aktivnosti.

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Viktor Lenac ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. Ipak, zbog relativno brzog obrtaja potraživanja, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Viktor Lenac ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. S druge strane, obveze koje Viktor Lenac ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti. Realizacija opsežnijih poslova za američku ratnu mornaricu, koji se ugovaraju u valuti USD, može zbog oscilacija te valute rezultirati nešto većim tečajnim razlikama. No kako čak i negativni saldo takvih tečajnih razlika iznosi godišnje manje od 1% poslovnih prihoda, ni rizik ugovaranja poslova u američkoj valuti ne ocjenjuje se posebno značajnim. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR, Viktor Lenac će prema potrebi koristiti instrumente zaštite.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koja bi mogli proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Viktor Lenac primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj je poslovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Garancije i drugi instrumenti osiguranja plaćanja nisu uobičajeni u remontanom poslovanju, no Viktoru Lencu za naplatu potraživanja stoji na raspolaganju zaustavljanje broda u bilo kojoj luci sukladno pomorskoj regulativi. Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik ne čini posebno značajnim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Društvo nema.

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Viktora Lenca te kreditnim rizikom. Viktor Lenac upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripremnj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Viktor Lenac poseže za projektnim financiranjem putem kratkoročnih kredita.

VLASNIČKA STRUKTURA

Ukupan temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 168.132.470 kuna te je podijeljen na 16.813.247 redovnih dionica na ime, oznake VLEN-R-B, nominalne vrijednosti 10,00 kuna svaka, koje su upisane u depozitoriju Središnjeg klirinško depozitarnog društva. Sve dionice uvrštene su na redovitom tržištu Zagrebačke burze.

Tijekom 2018. godine na Zagrebačkoj burzi u trgovanju dionicama Viktora Lenca ostvareno je 2220 transakcija u kojima se trgovalo s ukupno 9.026.463 dionica uz ostvaren ukupan promet vrijednosti 82.701.634 kune. Iz ostvarenog prometa u 2018. godini proizlazi prosječna cijena trgovanja dionicom od 9,16 kuna po dionici, pri čemu je najniža cijena trgovanja iznosila 5,70 kuna, a najviša 14,70 kuna po dionici.

U lipnju 2018. godine, talijanska brodograđevna grupa Palumbo Group S.p.A. iz Napulja je, nakon prelaska praga od 25% u vlasničkoj strukturi Društva, a sukladno hrvatskim propisima objavilo nastanak obveze objave ponude za preuzimanje. Nakon provedbe cjelokupnog postupka preuzimanja Društva, kojeg je odobrila HANFA, Palumbo Group S.p.A. drži ukupno 10.035.888 dionica Društva koje čine 59,69% udjela u temeljnom kapitalu Društva, a povezano društvo P&L Shiprepair Holding Limited, Malta, s kojim je Palumbo Group djelovalo zajednički, steklo je dodatnih 3.745.572 dionice ili 22,28% udjela u temeljnom kapitalu Društva. Cijena dionica koja je dioničarima ponuđena ponudom za preuzimanje iznosila je 9,26 kuna po dionici. Detaljniji podaci o tijeku postupka za preuzimanje Društva objavljeni su na Internet stranicama Zagrebačke burze.

Viktor Lenac drži 825.187 vlastitih dionica, koje predstavljaju 4,91% učešća u ukupnom kapitalu Društva, a koje su stjecane do 2011. godine temeljem odluka Glavne skupštine Društva. U postupku preuzimanja, Društvo je zadržalo vlastite dionice u cijelosti.

Nakon okončanja postupka preuzimanja od strane Palumbo Grupe, Društvo je zadržalo veliki broj malih dioničara, kojih je na dan 31.12.2018. bilo 757. Svi mali dioničari, odnosno oni koji drže manje od 5% udjela u temeljnom kapitalu, ukupno predstavljaju 13,13% vlasničke strukture Viktora Lenca.

Struktura dioničara na dan 31.12.2018. godine

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Palumbo Group S.p.A. Italija	10.035.888	59,69
2	Interkapital vrijednosni papiri d.o.o./zbirni skrbnički račun za SP	3.745.572	22,28
3	Brodogradilište viktor lenac d.d.	825.187	4,91
4	Jadroagent d.d.	324.766	1,93
5	CERP/Republika Hrvatska	122.669	0,73
6	R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
7	Weiss Branka Maria	77.308	0,46
8	Kera Ivana	58.321	0,35
9	HPB d.d./HPBS-6	48.186	0,29
10	Ostali	1.440.031	8,74
	Ukupno:	16.813.247	100,00

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Korporativno upravljanje predstavlja okvir za vođenje poslova i nadzor u Društvu. U skladu s temeljnom svrhom svoga poslovanja, koja se odnosi na osiguravanje rasta i uspješnog poslovanja te rasta vrijednosti za dioničare, Uprava i Nadzorni odbor Viktora Lenca kroz svoje djelovanje poštuju i načela korporativnog upravljanja.

Poštivanjem načela korporativnog upravljanja osigurava se zaštita prava i jednak tretman dioničara, transparentnost poslovanja i odgovornost prema svim interesnim skupinama.

Viktor Lenac je nakon okončanja stečajnog postupka u travnju 2008. godine stekao status javnog dioničkog društva. Dionice Viktora Lenca su dana 12. rujna 2008. godine u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze. Uvrštenju dionica prethodila je izrada Skraćenog prospekta, kojeg je odobrila Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA). Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze, Viktor Lenac dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb.

Preporuke utvrđene Kodeksom Viktor Lenac u bitnome primjenjuje, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i koje su informacije u interesu dioničara Viktora Lenca. Sve informacije koje propisuje Zakon o tržištu kapitala kao obvezne za objavu objavljuju se HANFA-i, putem stranica Zagrebačke burze, kao i na vlastitim Internet stranicama (www.lenac.hr). Pored toga, obavijest da je neka informacija objavljena daje se i putem HINA-inog OTS servisa.

U 2018. godini Nadzorni odbor Viktora Lenca održao je četiri sjednice, na kojima se raspravljalo o financijskim rezultatima poslovanja, poziciji koju Viktor Lenac ima na tržištu na kojem pruža svoje usluge, poslovnim i razvojnim planovima, ključnim projektima i o drugim pitanjima važnijim za poslovanje i razvoj Viktora Lenca. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito nadzirati Upravu Viktora Lenca u vođenju poslovanja, a tijekom 2018. godine aktivno je djelovao i Revizijski odbor, koji je održao također četiri sjednice.

Dioničari Društva ostvaruju svoja prava na Glavnoj skupštini. Glavna skupština dioničara odlučuje o raspodjeli dobiti, dopunama Statuta, izboru i opozivu članova Nadzornog odbora. Nadalje, Glavna skupština odlučuje i o radu Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju neovisnog revizora godišnjih financijskih izvješća te o drugim

pitanjima određenim Zakonom i Statutom Društva. Sjednica redovne Glavne skupštine Društva sazvana je za kolovoz 2018. godine, no zbog nedostatka kvoruma održana je u rujnu.

U lipnju 2018. godine, talijanska brodograđevna grupa Palumbo Group S.p.A. iz Napulja je, nakon prelaska praga od 25% u vlasničkoj strukturi Društva, a sukladno hrvatskim propisima objavilo nastanak obveze objave ponude za preuzimanje. Nakon provedbe cjelokupnog postupka preuzimanja Društva, kojeg je odobrila HANFA, Palumbo Group S.p.A. drži ukupno 10.035.888 dionica Društva koje čine 59,69% udjela u temeljnom kapitalu Društva, a povezano društvo P&L Shiprepair Holding Limited, Malta, s kojim Palumbo Group djeluje zajednički, drži dodatnih 3.745.572 dionice ili 22,28% udjela u temeljnom kapitalu Društva. Nakon okončanja čitavog postupka, u prosincu 2018. godine održana je izvanredna Glavna skupština Društva, na kojoj su izabrani novi članovi Nadzornog odbora Društva, a sve sukladno izmjenama u vlasničkoj strukturi Društva.

Implementiranjem i provođenjem načela Kodeksa korporativnog upravljanja, Viktor Lenac želi stvoriti kvalitetan i dugoročan odnos s cjelokupnom investitorskom zajednicom.

NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor Brodogradilišta "Viktor Lenac" d.d. Rijeka sastavljen je od pet članova, od kojih su po dva člana predstavnici najvećih pojedinačnih dioničara, a peti član je predstavnik radnika.

Nadzorni odbor, osim predstavnika radnika, imenuje se Odlukom Glavne skupštine Društva, a mandatno razdoblje članovima Nadzornog odbora traje četiri godine. Nadzorni odbor Viktora Lenca do prosinca 2018. godine čili su John Karavanić, predsjednik, Elvis Pahljina, zamjenik predsjednika te članovi Hrvoje Markulinčić i Luka Kolanović. Slijedom promjene u vlasničkoj strukturi Društva, a temeljem odluka izvanredne Glavne skupštine Društva, od 5. prosinca 2018. godine Nadzorni odbor čine Antonio Palumbo, predsjednik, Raffaele Palumbo, zamjenik predsjednika te članovi Giorgio Filippi i Francesco Ciaramella.

Predstavnik radnika kao člana Nadzornog odbora imenuje Radničko vijeće Brodogradilišta „Viktor Lenac“ za mandatno razdoblje od tri godine. Od travnja 2017. godine s novim sazivom Radničkog vijeća za novi trogodišnji mandat, na funkciju predstavnika radnika u Nadzornom odboru Društva imenovan je Zoran Košuta.

Od prosinca 2014. godine počinje aktivno djelovati i Revizijski odbor imenovan od strane Nadzornog odbora, a čine ga Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković.

Trošak naknada članovima Nadzornog i Revizijskog odbora za 2018. godinu iznosio je ukupno 486.071 kunu, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

UPRAVA

Upravu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. čine Aljoša Pavelin, predsjednik Uprave i Sandra Uzelac, član Uprave. Predsjednik Uprave imenovan je Odlukom Nadzornog odbora u travnju 2016. godine za mandatno razdoblje od pet godina, počevši od 01. svibnja 2016. godine. Član Uprave imenovan je na tu funkciju u travnju 2013. godine na mandatno razdoblje pet godina.

Primanja članova Uprave odobrava Nadzorni odbor Brodogradilišta i regulira ugovorima o radu s pojedinim članovima.

Trošak plaća Uprave za 2018. godinu i bonusa za ostvarene rezultate prethodne 2017. godine je ukupno iznosio 2.946.802 kuna, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

Član Uprave Sandra Uzelac vlasnik je 1.038 dionica Društva, koje je kao bivši stečajni vjerovnik stečajnog dužnika stekla namirenjem svojih tražbina unosom prava – potraživanja u novcu u temeljni kapital Društva.

U vrijeme zaključenja ovog Izvještaja, gops. Aljoša Pavelin više ne obnaša funkciju predsjednika Uprave Društva, te je zaključio u cijelosti radni odnos u Društvu na vlastitu inicijativu i temeljem sporazuma s Nadzornim odborom Društva. Do imenovanja druge osobe na mjesto predsjednika Uprave, upravljanje Društvom nastavlja Sandra Uzelac, kao jedini član Uprave.

INFORMACIJE

Uže poslovodstvo

Bojan Kavazović, direktor Sektora Marketinga i prodaje

Zlatko Marović, direktor Sektora Tehnike i proizvodnje

Dražen Bevanda, rukovoditelj sigurnosti i zaštite okoliša

Aleksandra Masar, rukovoditelj kontrole kvalitete

Dolores Kuzmić, rukovoditelj nabave i kooperacije

Alen Karnjuš, rukovoditelj informatike i komunikacija, rukovoditelj kvalitete

Aleksandar Jurčević, rukovoditelj ljudskih potencijala

Revizor

Deloitte d.o.o. Zagreb

Kontakt podaci

Brodogradilište Viktor Lenac d.d.
Martinšćica bb, p.p 210
HR- 51000 Rijeka

telefon: +385 51 40 55 55
telefax: +385 51 21 71 75
email: viktor.lenac@lenac.hr
<http://www.lenac.hr>

Rijeka, travanj 2018.

Temeljem članka 272.p, a u vezi s člankom 250.a Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, dalje u tekstu: ZTD) te sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18 dalje u tekstu: ZOR) Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d., Rijeka, Martinšćica bb (dalje u tekstu: Društvo), dana 19. travnja 2019. godine, daje sljedeću

IZJAVU

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

1. Dionice Društva su od rujna 2008. godine uvrštene na redovno tržište Zagrebačke burze.
2. Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju redovnog tržišta Zagrebačke burze, Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb, koji kodeks je usvojen Odlukom HANFE od 26. travnja 2007. godine, kl: 011-02/07-04/28, ur. br.: 326-01-07-2 (Narodne novine broj 46/07, dalje u tekstu: Kodeks), a integralni tekst Kodeksa objavljen je na internetskim stranicama Zagrebačke burze.
3. Društvo je tijekom 2018. godine u bitnome primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i objava kojih informacija je prvenstveno u interesu dioničara Društva.

Društvo je tijekom prethodne godine sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima objavljivalo putem stranica Zagrebačke burze te na vlastitim Internet stranicama, a obavještavanje javnosti o dostupnosti informacija provodilo se objavom putem HINA-inog OTS servisa.

4. Nadzor nad vođenjem poslova Društva provodi Nadzorni odbor u skladu sa odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Uloga Nadzornog odbora također je regulirana Statutom Društva. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito ispunjavati svoju nadzornu ulogu. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor Društva osnovao je Revizijski odbor kojeg čine tri člana i koji je djelovao tijekom čitave 2018. godine.

Nadzorni odbor Društva nije osnovao povjerenstvo za imenovanja i povjerenstvo za nagrađivanje.

5. Društvo primjenjuje pravila Računovodstvene politike, kojima su uređena primjena postupka i tehnika u iskazivanju imovine, obveza, glavnice, prihoda, rashoda i financijskog rezultata Društva u temeljnim financijskim

izvještajima. Reviziju godišnjih financijskih izvješća Društva vrši neovisni revizor, kojeg imenuje Glavna skupština Društva.

Društvo ima ustrojena i primjenjuje pravila i procedure zaprimanja, evidentiranja, odobrenja i kolanja financijske i druge poslovne dokumentacije, čime je osiguran višestruki nadzor i transparentnost u priznavanju prihoda i rashoda Društva.

6. Deset najvećih dioničara, sa stanjem udjela na dan 31. prosinca 2018. su:

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Palumbo Group S.p.A. Italija	10.035.888	59,69
2	Interkapital vrijednosni papiri d.o.o./zbirni skrbnicki racun za SP	3.745.572	22,28
3	Brodogradilište viktor lenac d.d.	825.187	4,91
4	Jadroagent d.d.	324.766	1,93
5	CERP/Republika Hrvatska	122.669	0,73
6	R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
7	Weiss Branka Maria	77.308	0,46
8	Kera Ivana	58.321	0,35
9	HPB d.d./HPBS-6	48.186	0,29
10	Ostali	1.440.031	8,74
	Ukupno:	16.813.247	100,00

Glavna skupština Društva redovito se saziva i održava sukladno zakonskim propisima i Statutom Društva. Svi dioničari mogu sudjelovati u radu glavne Skupštine osobno ili putem opunomoćenika. Na glavnoj Skupštini odluke se donose običnom većinom glasova prisutnih dioničara odnosno dvotrećinskom većinom za zakonom propisane odluke. Glavnom skupštinom predsjedava predsjednik glavne skupštine, kojega imenuje Nadzorni odbor Društva. Glavna skupština ima ovlaštenja odnosno donosi odluke sukladno odredbama ZTD-a te Statuta Društva.

Pravo glasa dioničara Društva nije ograničeno na određeni postotak ili broj glasova. Prava dioničara Društva priznaju se dioničarima prema broju dionica koje se nalaze na računu dioničara u Središnjem klirinško depozitarnom društvu. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini. Društvo je ovlašteno izdavati redovite dionice na ime u skladu sa pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Statutom Društva. Odluku o izdavanju dionica, sukladno članku 172. ZTD-a, donosi Glavna skupština, a u skladu sa Statutom Društva. Prava i obveze Društva koja proizlaze iz stjecanja vlastitih dionica ostvaruju se u skladu s odredbama ZTD-a te sukladno tome Društvo može stjecati vlastite dionice na temelju ovlasti Glavne skupštine za njihovo stjecanje.

Izmjene i dopune Statuta Društva donose se na način utvrđen Zakonom o trgovačkim društvima.

7. Uprava Društva sastavljena je od dva člana, predsjednika i člana Uprave. Funkciju predsjednika Uprave Društva obavlja Aljoša Pavelin, dipl. inž. Funkciju člana Uprave Društva obavlja Sandra Uzelac, univ.spec.oec. Članovi

Uprave zastupaju Društvo samostalno i pojedinačno, a poslove Društva vode skupno ili pojedinačno, sukladno Statutu Društva i Poslovniku o radu Uprave. Pojedine poslove, određene člankom 15. Statuta Društva (stjecanje, otuđenje ili opterećenje nekretnina, izdavanje, otuđenje i stjecanje obveznica, davanje jamstava osim za obveze ovisnog društva, uzimanje zajmova i kredita izvan redovitog poslovanja Društva i dr.) te u drugim slučajevima, kada je to propisano zakonom, Statutom Društva ili odlukom Nadzornoga odbora, Uprava je ovlaštena poduzimati samo uz prethodnu suglasnost Nadzornoga odbora. Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor na vrijeme do pet godina.

Nadzorni odbor Društva je sastavljen od pet članova. Glavna skupština vrši izbor i razrješenje četiri člana Nadzornog odbora dok jednog člana biraju, imenuju i opozivaju radnici Društva na način utvrđen pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Funkcije članova u Nadzornom odboru do 05.12.2018. godine obnašali su John Karavanić (predsjednik), Elvis Pahljina (zamjenik predsjednika) te Hrvoje Markulinčić i Luka Kolanović (članovi), dok tu funkciju počev od 05.12.2018. obnašaju Antonio Palumbo (predsjednik), Raffaele Palumbo (zamjenik predsjednika) te Giorgio Filippi i Francesco Ciaramella (članovi). Peti član Nadzornog odbora je Zoran Košuta, kao predstavnik radnika u Nadzornom odboru Društva. Izmjena u sastavu Nadzornog odbora izvršena je slijedom izmjena u vlasničkoj strukturi Društva.

Nadzorni odbor djeluje kao kolegijalno tijelo na sjednicama koje se održavaju najmanje jednom tromjesečno, a na kojima raspravlja i odlučuje o svim pitanjima iz svoje nadležnosti propisane ZTD-om i Statutom Društva. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom glasova prisutnih članova. U 2018. godini održane su četiri sjednice Nadzornog odbora.

Revizijski odbor je tijelo koje je osnovano u prosincu 2014. godine. To tijelo osnovano je s ciljem pružanja podrške Upravi i Nadzornom odboru u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, financijskom izvješćivanju i kontroli Društva. U 2018. godini tijelo je održalo četiri sjednice, na kojima je raspravljao o financijskim rezultatima Društva. Članovi Revizorskog odbora su Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković.

8. Društvo primjenjuje u vezi s izvršnim, upravljačkim i nadzornim tijelima politiku raznolikosti s aspekata dobi, spola, obrazovanja i struke, i to na način da prilikom imenovanja članova vodi računa o navedenim aspektima.

9. Sukladno odredbama čl. 250.a st. 4. i čl. 272.p st. I. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjega izvješća o stanju Društva za 2018. godinu.

Član Uprave

Sandra Uzelac

2018

Nefinancijsko izvješće
**IZVJEŠTAJ O
ODRŽIVOSTI**

BRODOGRADILIŠTE
VIKTOR LENAC

član Palumbo grupe

Travanj 2019

SADRŽAJ

GRI 102	OPĆE OBJAVE	3
	Organizacijski profil	4
	Strategija	11
	Etika i integritet	12
	Upravljanje	12
	Uključivanje dionika	13
	Praksa izvještavanja	15
GRI 200	EKONOMSKE TEME	21
GRI 201	Ekonomski učinak	22
GRI 202	Prisutnost na tržištu	23
GRI 204	Praksa nabave	25
GRI 300	OKOLIŠNE TEME	27
GRI 302	Energija	28
GRI 303	Voda i otpadne vode	31
GRI 305	Emisije	32
GRI 306	Otpadne vode i otpad	36
GRI 307	Ekološka usklađenost	38
GRI 400	DRUŠTVENE TEME	40
GRI 401	Zapošljavanje	41
GRI 403	Zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu	42
GRI 404	Obuka i obrazovanje	46

GRI 102 Opće objave

Na fotografiji su djeca zaposlenika Brodogradilišta koja su sudjelovala u ekološkoj radionici povodom Dana planeta Zemlja dana 22. travnja 2018. g. Radionicu je organizirala Služba za zaštitu okoliša u suradnji s marincima broda USNS Trenton Američke ratne mornarice, koji je tada bio u Brodogradilištu na remontu.

Organizacijski profil

102-1 Naziv organizacije

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC d.d. RIJEKA

102-2 Glavni proizvodi i usluge

Brodogradilište Viktor Lenac (Viktor Lenac) remontno je brodogradilište čija je osnovna djelatnost remont brodova, a u ovisnosti o projektima koji se nude na tržištu i preinake brodova te izgradnja raznih metalnih konstrukcija vezanih za offshore eksploataciju nafte i plina.

Remontna djelatnost uključuje brodogradnjačke i servisne radove na brodskoj strukturi te brodskim uređajima i postrojenjima. Djelatnost preinaka brodova odnosi se na promjene dimenzija i/ili namjena plovnih objekata i preinake brodskih sustava. Djelatnost remonta i preinaka brodova uvelike se razlikuje od brodograđevne djelatnosti gradnje novih brodova te predstavlja radno intenzivne djelatnosti sa učešćem od oko 70% rada i tek oko 30% materijala u ukupnim resursima. Aktivnost remonta brodova karakterizira brzi obrtaj poslova pa projekti traju desetak do petnaest dana, a u nekim slučajevima i nešto kraće ili duže, u ovisnosti od opsega radova. Viktor Lenac godišnje remontira oko 80 brodova odnosno plovnih jedinica. Projekti preinaka brodova traju nekoliko mjeseci do najviše godine dana, također u ovisnosti o specifičnosti i opsegu pojedinog projekta.

Pad cijene nafte u posljednjih nekoliko godina je značajno umanjio broj offshore projekata vezanih uz eksploataciju nafte i plina u kojima Viktor Lenac može sudjelovati, pa je udio ove djelatnosti u ukupnoj realizaciji projekata marginalizirana.

Remonti i preinake brodova odvijaju se na različitim tipovima trgovačkih i vojnih brodova do tzv. Suezmax veličine, koja je ograničena dokovskim kapacitetom najvećeg plutajućeg doka u Viktoru Lencu, Doka 11.

U okviru brodogradnjačke djelatnosti brodarima se pružaju usluge izmjene čelične strukture na brodovima, usluge antikoroziivne zaštite i bojanja brodskih površina, razni mehanički, elektro, izolaterski i drugi servisni radovi.

102-3 Sjedište

Martinšćica bb, Rijeka, Hrvatska

102-4 Lokacija poslovnih aktivnosti

Svoju djelatnost Viktor Lenac obavlja u Republici Hrvatskoj na proizvodnoj lokaciji koja se nalazi u sjedištu, pružajući usluge remonta i preinaka brodova u akvatoriju koji čini pomorsko dobro, a kojeg koristi temeljem Ugovora o koncesiji. Djelatnost remonta i servisiranja brodova po samim karakteristikama proizvodnih radova ima utjecaj na sigurnost i zdravlje zaposlenika te okoliš, a pored toga lokacija na kojoj se obavljaju proizvodne aktivnosti smještena je u blizini stambeno rekreativnih sadržaja pa u tom smislu utječe i na lokalnu zajednicu.

Vrlo mali udio svojih usluga Viktor Lenac pruža na drugim lokacijama, prema potrebi pojedinih projekata, i to na poziv klijenata odnosno prirodu ugovora s njima. Te aktivnosti nisu od materijalnog značaja s obzirom da se na njih odnosi manje od 1% svih proizvodnih aktivnosti.

102-5 Priroda vlasništva i pravni oblik

Viktor Lenac posluje kao dioničko društvo, čije su sve dionice uvrštene u Redovno tržište Zagrebačke burze.

Viktor Lenac je do sredine 2018. godine bilo u pretežito u domaćem vlasništvu, kada su postojeći vlasnici Tankerska plovidba d.d. iz Zadra i Uljanik d.d. iz Pule svoje dionice ponudili na prodaju. U lipnju 2018. godine, talijanska brodograđevna grupa Palumbo Group S.p.A. iz Napulja je, nakon prelaska praga od 25% u vlasničkoj strukturi Društva, a sukladno hrvatskim propisima objavilo nastanak obveze objave ponude za preuzimanje. Nakon provedbe cjelokupnog postupka preuzimanja Društva, kojeg je odobrila HANFA, Palumbo Group S.p.A. drži ukupno 10.035.888 dionica Društva koje čine 59,69% udjela u temeljnom kapitalu Društva, a povezano društvo P&L Shiprepair Holding Limited, Malta, s kojim Palumbo Group djeluje zajednički, drži dodatnih 3.745.572 dionice ili 22,28% udjela u temeljnom kapitalu Društva.

Slijedom svih promjena, vlasnička struktura Viktora Lenca na dan 31.12.2018. godine bila je kako slijedi:

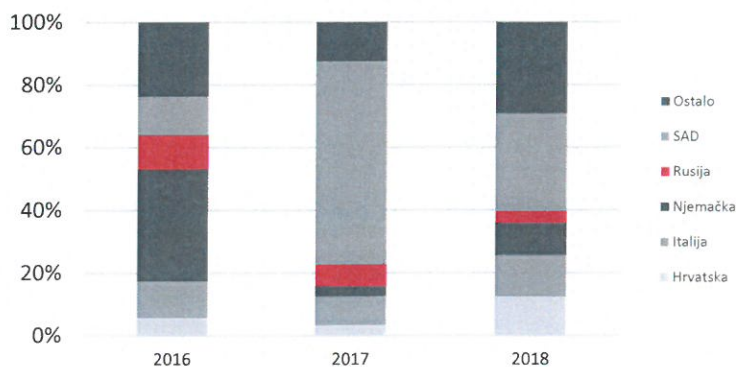
Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Palumbo Group S.p.A. Italija	10.035.888	59,69
2	Interkapital vrijednosni papiri d.o.o./zbirni skrbnički racun za SP	3.745.572	22,28
3	Brodogradilište viktor lenac d.d.	825.187	4,91
4	Jadroagent d.d.	324.766	1,93
5	CERP/Republika Hrvatska	122.669	0,73
6	R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
7	Weiss Branka Maria	77.308	0,46
8	Kera Ivana	58.321	0,35
9	HPB d.d./HPBS-6	48.186	0,29
10	Ostali	1.440.031	8,74
	Ukupno:	16.813.247	100,00

102-6 Države poslovanja i tržišta

Iako svoju djelatnost Viktor Lenac obavlja u Republici Hrvatskoj na proizvodnoj lokaciji koja se nalazi u sjedištu, usluge remonta i preinaka brodova u najvećem broju slučajeva pružaju se na brodovima trgovačke mornarice međunarodne plovidbe.

Preko 90% klijenata su inozemni brodovlasnici ili broderske kompanije, od kojih najveći broj dolazi iz zemalja EU. Gledajući prema volumenu ostvarenog prihoda i prosječnoj vrijednosti pojedinog posla, u 2017. godini, ali i u 2018. godini značajni klijent bio je američka ratna mornarica.

Distribucija prihoda po tržištima

Klijenti s kojima je Viktor Lenac surađivao u posljednje tri godine dolazili su iz 20 različitih zemalja, od kojih ih je u 2018. godini bilo zastupljeno 13.

102-7 Veličina organizacije

	<i>Iznosi u tisućama HRK</i>		
	2018	2017	2016
Broj zaposlenih u matičnom društvu	441	488	488
Konsolidirani broj zaposlenih	495	514	506
Ukupan prihod	252.582	514.243	302.991
Konsolidirani ukupan prihod	253.708	514.803	303.613
Vlastiti kapital	225.457	244.262	208.955
Konsolidirani vlastiti kapital	222.645	247.160	212.124
Ukupna imovina	366.954	402.495	421.558
Ukupna konsolidirana imovina	369.182	404.550	423.466
Ukupan broj dovršenih projekata remonta i specijalnih projekata	84	67	84

102-8 Informacije o radnicima i ostalim zaposlenima

	Broj radnika zaposlenih prema vrsti ugovora					
	Grupa			Matica		
	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno
2016	440	66	506	422	66	488
2017	462	52	514	445	43	488
2018	460	35	495	422	19	441

	Broj radnika zaposlenih prema spolu					
	Grupa			Matica		
	muškarci	žene	ukupno	muškarci	žene	ukupno
2016	477	29	506	460	28	488
2017	481	33	514	457	31	488
2018	460	35	495	408	33	441

S obzirom na metaloprerađivačku djelatnost kojom se Viktor Lenac bavi, udio žena u ukupnom broju radnika je relativno, ali razumljivo nizak i iznosi svega 7% od ukupnog broja radnika. Od ukupnog broja žena, samo jedna radnica, zaposlena u Matici, ima ugovor na određeno vrijeme.

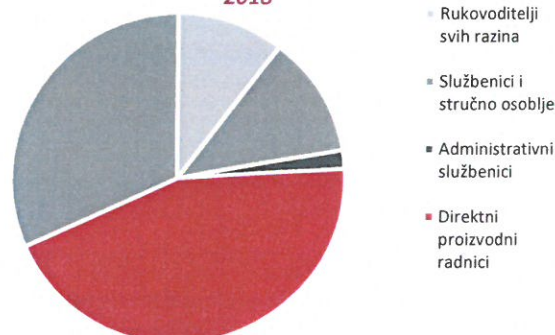
Svi radnici svoje poslove obavljaju u sjedištu Društva i svi su zaposleni u punom radnom vremenu, bez utjecaja sezonskih ili drugih oscilacija.

Najveći broj radnika odnosi se na proizvodne radnike, kako u Matici, tako i u ovisnim društvima.

Zaposleni po vrsti posla koji obavljaju

Funkcija	Matica	Ovisna društva
Rukovoditelji svih razina	46	3
Službenici i stručno osoblje	52	
Administrativni službenici	8	2
Direktni proizvodni radnici	195	47
Indirektni proizvodni radnici	140	2

Struktura radnika prema vrsti poslova, Viktor Lenac, 2018

U svojem poslovnom modelu Viktor Lenac koristi, pored vlastite radne snage i radnike podizvođače, kako bi otklonio neželjene posljedice oscilacija u zaposlenosti svojih kapaciteta, također karakterističnih za djelatnost remonta i preinaka brodova. U prosječnoj zaposlenosti kapaciteta udio vlastitog proizvodnog rada iznosi 30-40%, a podugovaračkog rada 60-70%. Podugovarači svoj rad pružaju unutar lokacije samog Viktora Lenca, pri čemu u radu koriste djelomično svoju, a djelomično opremu Viktora Lenca. Za rad svih podugovarača potreban materijal osigurava Viktor Lenac.

Podugovarači se za obavljanje poslova angažiraju ugovorima za svaki pojedini posao osnovne djelatnosti, pri čemu njihov angažman može biti prema satima utrošenog rada ili ih se angažira za obavljanje određene količine posla po sistemu „ključ u ruke“.

Prisustvo radnika Viktora Lenca i svih njegovih podugovarača vodi se putem aplikacije „Kadrovska evidencija“, u kojoj su aplikaciji pored vlastitih radnika uvedeni i svi angažirani radnici podugovarača, a implementirani ERP sustav Viktoru Lencu omogućuje planiranje, ugovaranje i evidenciju njihovog dnevnog rada.

102-9 Dobavljački lanac

Remontna brodogradnja, uključivo i preinake brodova, radno je intenzivna djelatnost pa se značajniji dio dobavljačkog lanca odnosi na podugovaračku radnu snagu koja se koristi kao nadopuna vlastitim radnicima brodograđevnih i srodnih struka.

Udio materijala u osnovnoj djelatnosti kreće se tek oko 20 - 30% u ukupnoj vrijednosti odrađenih poslova, a odnosi se na različite i brojne materijale različitih vrijednosti i grupa proizvoda.

Postupak nabave i odabira dobavljača započinje tzv. trebovanjem materijala ili usluge. Trebovanje predstavlja dokument uključen u ERP sustav Viktora Lenca, iniciran proizvodnom ili poslovnom potrebom, a koji osim jasne definicije, svrhe i opisa tražene robe ili usluge, mora biti odobreno od strane ovlaštenih odobravatelja – korisnika i rukovoditelja, sukladno proceduri ovlaštenja za narudžbu materijala i usluga. Po zaprimanju i obradi takvog zahtjeva, služba nabave pristupa izradi i slanju upita svim odobrenim ali i potencijalnim novim dobavljačima. Prikupljene ponude šalju se na uvid podnositelju trebovanja radi tehničke provjere i zadovoljenja tehničkih zahtjeva iz upita, nakon čega se od tehnički prihvatljivih ponuda vrši odabir dobavljača prema najpovoljnijim komercijalnim uvjetima ponuda. Konačnu narudžbu odobravaju funkcionalni rukovoditelji, sukladno unaprijed definiranim ovlaštenjima u ovisnosti o vrijednosti pojedine narudžbe. U postupku nabave i odabira dobavljača Viktora Lenca uključen je veći broj ovlaštenih osoba iz različitih organizacijskih dijelova – funkcijskog dijela korisnika, projektnog tima i službe nabave, čime Viktor Lenac osigurava i promiče načela transparentnosti, poslovne etike, poštenog tržišnog natjecanja i antikorupcije.

Svi dobavljači i podugovarači moraju zadovoljavati visoke standarde koje zahtijeva dobra brodograđevna praksa, a često puta je odabir dobavljača određen zahtjevima i preferencijama klijenata, odnosno specifičnošću određenog materijala ili usluge rada.

Svi dobavljači i podugovarači s kojima Viktor Lenac surađuje moraju se nalaziti kao odobreni na listi ovlaštenih dobavljača, a oni se nakon inicijalne provjere redovito dalje ocjenjuju. Poštivanje ugovorenih rokova, kvaliteta izvršavanja usluga i kvaliteta isporučenog materijala najvažniji su elementi ocjene podugovarača i dobavljača, budući njihove proizvode Viktor Lenac ugrađuje u svoju uslugu koju pruža svojim klijentima, pa se kvaliteta dobavljača izravno odražava na kvalitetu Viktora Lenca u cjelini.

Društveno odgovoran pristup poslovanju, posebno stavljanjem naglaska na sigurnost i zaštitu na radu i zaštitu okoliša, a od 2017. godine i na sustav upravljanja energijom, Viktora Lenac ugrađuje i u odnosu sa svojim dobavljačima i podugovaračima, pa se osim prema rokovima i kvaliteti isporuka, oni ocjenjuju i s drugih aspekata društvene odgovornosti.

Podugovarači, odnosno dobavljači za radnu snagu i usluge ocjenjuju se s aspekta:

- provođenja propisanih mjera sigurnosti i zaštite na radu za vrijeme obavljanja radova
- urednosti radnog mjesta na radu prije i nakon obavljanja radova
- poštivanja odredbi o nošenju zaštitne opreme
- ispravnosti opreme koju koriste u radu s aspekta sigurnosti i zaštite na radu
- ispravnosti dokumentacije za vlastitu opremu i materijale koji imaju utjecaj na zaštitu na radu i okoliš, a koje podugovarači koriste u radu
- energetske savjesnog ponašanja kod upotrebe sredstava za rad, a prema propisanim mjerama za unapređenje energetske učinkovitosti

Dobavljači za materijal i opremu ocjenjuju se s aspekta:

- ispravnosti dokumentacije za opremu i materijale koji imaju utjecaj na zaštitu na radu i okoliš
- energetske učinkovitosti dobavljenih materijala i opreme prema iskustvima korisnika.

Ocjenjivanje podugovarača se vrši jedan puta godišnje ili po završetku zahtjevnijeg posla prema prosudbi Rukovoditelja odjela nabave materijala i usluga. Odabir podugovarača temelji se na tome koliki utjecaj proizvod ili usluga ima na kvalitetu končanog proizvoda. Kriterij za ostanak na listi odobrenih podugovarača je prosječna ocjena jednaka ili veća od 3 na skali ocjenjivanja od 1-5. Ukoliko je prosječna ocjena manja od 3, Viktor Lenac će poslovnu suradnju s podugovaračem staviti u status mirovanja. Mogućnost ponovnog uvrštavanja na listu odobrenih podugovarača dobiva po predloženju dokaza o provedbi prijedloga za poboljšanje dobivenih od strane odgovornih djelatnika. U slučaju da podugovarač nije u definiranom roku proveo naložene prijedloge za poboljšanje isti se briše sa liste odobrenih podugovarača. Pravo na ponovnu kvalifikaciju za listu odobrenih podugovarača stječe po isteku godine dana.

Viktor Lenac je tijekom 2018. godine ostvarilo suradnju sa 740 različitih dobavljača usluga i materijala, odnosno pružatelja drugih usluga potrebnih za cjelokupno poslovanje. Od tog broja, s njih 524 suradnja je bila ostvarena i u ranije dvije godine. Mnogi dobavljači pojavljuju se i u ulozi dobavljača usluga i u ulozi dobavljača materijala, a takvih je tijekom 2018. bilo oko stotinjak.

Novih dobavljača u 2018. godini, odnosno onih s kojima Viktor Lenac u prethodne dvije godine nije imao poslovnih odnosa bilo je 216.

Struktura nabave prema porijeklu dobavljača

Država dobavljača /podugovarača	2018			2017		
	Broj dobavljača	Udio u broju dobavljača	Udio u vrijednosti isporuka	Broj dobavljača	Udio u broju dobavljača	Udio u vrijednosti isporuka
Hrvatska	616	83,2%	85,5%	640	84,1%	85,7%
Ostale zemlje EU	79	10,7%	8,4%	83	10,9%	8,2%
Države izvan EU	45	6,1%	6,1%	38	5,0%	6,1%
	740	100,0%	100,0%	761	100,0%	100,0%

Najveći udio u nabavi, kako prema broju partnera, tako i prema vrijednosti svih isporučenih usluga i materijala, drže domaći dobavljači i podugovarači, a što je i logično, imajući u vidu manji udio materijala i radno intenzivnu djelatnost. No, i na strani materijala, najveća količina isporuka odvija se preko domaćih trgovaca, a s obzirom na to da specifičnost djelatnosti ne opravdava uvoz i držanje većih količina istovrsnog materijala na zalih.

Tako uvoz ukupno iznosi oko 15%, međutim, gledano po vrsti nabave, pri čemu uvoz materijala ima nešto veći udio od uvoza usluga.

Struktura nabave prema porijeklu dobavljača i vrsti nabave u 2018. godini

	Materijal			Usluge		
	Broj dobavljača	Udio dobavljača u broju	Udio u vrijednosti isporuka	Broj dobavljača	Udio dobavljača u broju	Udio u vrijednosti isporuka
Domaći	268	81,5%	82,1%	441	85,8%	88,0%
Uvoz (EU i izvan EU)	61	18,5%	17,9%	73	14,2%	12,0%
	329	100,0%	100,0%	514	100,0%	100,0%

102-10 Značajne promjene u poslovanju i dobavljačkom lancu

Tijekom 2018. godine nije bilo značajnijih promjena u poslovanju i poslovnom modelu Viktora Lenca. S obzirom na standardne remontne poslove koji su činili najveći dio poslovanja tijekom godine niti dobavljački lanac nije imao značajnijih promjena, kako po pitanju zahtjeva za specifičnim ili neuobičajenim uslugama, materijalima i opremom koji se nabavljaju radi izvođenja radova, tako ni po pitanju tržišta nabave.

Od promjena koje su utjecale na dobavljački lanac Viktora Lenca u 2018. godini treba napomenuti:

- smanjenje zaposlenosti u 2018. godini u odnosu na prethodnu 2017. godinu i pad u opsegu proizvodnih aktivnosti, utjecale su na smanjenje potrebe za uvozom radne snage, odnosno oscilacije u zaposlenosti to nisu zahtijevale, kao što je bio slučaj u prethodnoj godini
- situacija u domaćem brodograđevnom okruženju i značajno smanjenje aktivnosti obližnjih brodogradilišta novogradnji, utjecao je na smanjenje raspoložive podugovaračke radne snage koju je i Viktor Lenac koristio, što je utjecalo na povećanje cijene radne snage u odnosu na prethodne godine

102-11 Postupak predostrožnosti

S ciljem zaštite okoliša, Društvo primjenjuje pristup predostrožnosti sukladno svojim mogućnostima. Briga za okoliš dio je poslovne politike već dugi niz godina i ugrađena u Sustav upravljanja kvalitetom, s namjerom da se u skoroj budućnosti provede certifikacija Sustava upravljanja okolišem. Sve aktivnosti Društva ocijenjene su s aspekta njihovog utjecaja na okoliš te se sukladno tome provode preventivne mjere zaštite okoliša, a u pričuvu su i interventne korektivne mjere. Kada postoje prijetnje nastanka ozbiljne ili nepovratne štete, nedostatak pune znanstvene izvjesnosti neće se koristiti kao razlog za odgodu troškovno učinkovitijih mjera radi sprečavanja onečišćenja okoliša. Utjecaj aktivnosti Društva na okoliš kontinuirano se prati putem ovlaštenih institucija i interno, a posebna briga pridaje se pravilnom postupanju s otpadom i to već od mjesta njegovog nastanka.

102-12 Vanjske inicijative, standardi i načela

Ključni princip poslovanja Viktora Lenca je isporučiti klijentu najbolju kvalitetu usluga koje Viktor Lenac pruža, na siguran način i na vrijeme. Polazeći od toga, utvrđena je politika upravljanja kvalitetom koja vodi osiguranju dugoročnog stabilnog i profitabilnog poslovanja radi ispunjavanja očekivanja dioničara, zaposlenika i ostalih dionika.

U tom smjeru, sustav upravljanja kvalitetom u kojemu su uključeni i podsustavi sigurnosti i zaštite okoliša, te sustav upravljanja energijom, polazi od primjene normi i načela koja se zasnivaju na zakonima, drugim zahtjevima, smjernicama, preporukama i načelima dobre prakse, od kojih su najznačajniji:

- Zakon o radu
- Zakon o zaštiti na radu
- Zakon o zaštiti okoliša
- ISO 9001:2015
- ISO 50001:2011

Poštivajući načela transparentnosti i javnosti svog poslovanja Viktor Lenac vodi računa o pravovremenom, točnom i relevantnom informiranju svojih dionika, a koje zahtijeva:

- Zakon o tržištu kapitala
- Zakon o računovodstvu
- Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze

102-13 Članstva u udruženjima

Viktor Lenac je tijekom 2018. godine bio član sljedećih udruženja:

- Hrvatske udruge poslodavaca
- Hrvatske gospodarske komore
- Elektrotehničkog društva Zagreb

U okviru HGK Županijske komore Rijeka, Viktor Lenac je član njezinog Gospodarskog vijeća u kojem ga zastupa predsjednik Uprave.

Ukupne članarine Viktora Lenca navedenim udruženjima u 2018. godini iznosile su 42.094,60 kuna.

Strategija

102-14 Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka

Poštovani čitatelji, poštovani dionici,

Pred Vama se nalazi nefinancijsko izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka, koje kao jedno od vodećih remontnih brodogradilišta na Mediteranu ima značajan utjecaj na svoju okolinu i svoje dionike.

Iako je ovo tek drugo po redu nefinancijsko izvješće koje predstavlja materijalne teme i pokazatelje koje smo ocijenili kao najznačajnijim kako za nas tako i za odnos prema našim dionicima, mjere na osiguranju održivog razvoja već su dugi niz godina sastavni dio našeg poslovanja.

Viktor Lenac kontinuirano razvija i unapređuje sustav upravljanja, u kojem su uključene sve kategorije odgovornog poslovanja – ekonomska, društvena i okolišna, s ciljem osiguranja sigurnog i stabilnog razvoja i rasta tvrtke, te unapređenja našeg položaja na tržištu kojem pružamo naše usluge. Na tom putu nastojimo učiniti najveću moguću korist za naše dionike te smanjiti negativne utjecaje koje sama priroda naše djelatnosti može uzrokovati dionicima.

Strategija održivosti i njezina važnost za organizaciju ugrađena je u Sustavu upravljanja kvalitetom sukladno normi ISO 9001, koji u Viktoru Lencu živi još od 1997. godine, u kojem su ugrađene i odrednice sustava upravljanja sigurnosti na radu i upravljanja okolišem. Posebnu brigu vodimo o upravljanju energijom, te smo Sustav upravljanja energijom prema normi ISO 50001 i implementirali u 2017. godini, a početkom 2018. godine ga i certificirali. Za poboljšanje svih poslovnih procesa te još jačem davanju važnosti sustavima upravljanja usmjerenim na odgovorno poslovanje, donijeli smo odluku i o zasebnom certificiranju Sustava upravljanja zaštitom na radu prema normi ISO 45001 i Sustava upravljanja zaštitom okoliša prema normi ISO 14001 te očekujemo da ćemo te ciljeve ostvariti do konca 2019. godine.

Izveštajna 2018. godina za Viktor Lenac bila je izuzetno zahtjevna – kako po pitanju zapošljavanja naših kapaciteta, tako i po pitanju održavanja broja i kvalitete radnika. Pritisnuti s jedne strane padom prihoda zbog prilagođavanja tržištu te s druge strane rastom cijene radne snage i održanjem raspoloživih kapaciteta, na što je dodatno negativno utjecalo stanje u domaćoj brodograđevnoj industriji, nismo uspjeli održati pozitivne poslovne rezultate, već smo godinu završili s većim gubitkom. Unatoč tome i u datim okolnostima, ocjenjujemo da smo uspjeli kvalitetno održati gotovo sve sastavnice odgovornog poslovanja prema svojim dionicima, što prvenstveno možemo zahvaliti iznadprosječnim rezultatima ostvarenim u godini ranije.

Održivi rast i razvoj Viktora Lenca temelji se na stalnim prilagođavanjima i fleksibilnom pristupu poslovnim i proizvodnim aktivnostima u vrlo dinamičnim i oscilativnim uvjetima tržišta i okruženja, pri čemu je jedna od temeljnih vrijednosti uvažavanje svih materijalno značajnih tema održivosti i ulaganje u dobrobit svih dionika, od zaposlenika i dioničara, preko dobavljača i podgovarača, sve do lokalne zajednice.

Vjerujemo da će nam 2019. i naredne godine donijeti ekonomsku vrijednost koja će nam omogućiti nove pozitivne iskorake i ostvarenje novih ciljeva održivosti, novih vrijednosti za naše klijente, radnike, poslovne partnere i okoliš. Neke odluke neće biti niti jednostavne niti lake, ali će sve imati za cilj unapređenje poslovanja, povećanje iskoristivosti resursa, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš i ostvarivanje drugih temeljnih vrijednosti i načela za naše održivo poslovanje.

Član Uprave

Sandra Uzelac

Etika i integritet

102-16 Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja

Naše vrijednosti i načela proizlaze iz naše vizije i misije. Vizija Društva je biti prvi odabir našim klijentima kada traže brodogradilište u Mediteranu u koje se vjeruje. Naša misija je da budemo oslonac našim klijentima kada nas trebaju, isporučujući im uslugu vrhunske kvalitete, na siguran način i na vrijeme.

Osnovne vrijednosti koje Društvo promiče jesu otvorena komunikacija, vrednovanje znanja, rada i rezultata, preuzimanje odgovornosti za rad te briga i poštivanje naših radnika.

Još u travnju 2017. godine Društvo je utvrdilo Kodeks poslovnog ponašanja. Društvo vjeruje u odgovorno društveno i etičko ponašanje, a obveza svih zaposlenika poštivanje visokih standarda integriteta i transparentnog poslovanja. Kodeksom poslovnog ponašanja Društvo:

- se zalaže za zakonsku sukladnost u poslovanju
- protivnik je dječjeg i prisilnog rada
- poštuje slobodu udruživanja i kolektivno pregovaranje
- zalaže se za transparentnost, nediskriminaciju i jednake mogućnosti

- promiče otvoren pristup u poštivanju radnih odnosa, napredovanje i timski rad
- vrednuje zaposlenike isključivo prema njihovom znanju, zalaganju i odnosu prema kolegama i uspjehu kompanije
- se zalaže za sigurnu radnu okolinu i smanjenje rizika koji mogu naštetiti dobrobiti radnika
- poštuje zakonske odredbe i potiče projekte zaštite okoliša i održivosti
- se zalaže za pošteno tržišno natjecanje
- prihvaća društvenu odgovornost i podržava lokalnu i regionalnu zajednicu
- poštuje zakone i odredbe zemalja i stranih klijenata s kojima posluje
- ne prihvaća prijevare, mito ili iznude u odnosima sa svojim poslovnim partnerima
- je usmjereno na izbjegavanje sukoba interesa između zaposlenika i poduzeća
- podržava otvorenu komunikaciju, izvješćivanje i transparentnost prema svojim dionicima.

Upravljanje

102-18 Upravljačka struktura i donošenje odluka

Struktura korporativnog upravljanja Društvom temelji se na dualističkom sustavu koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave Društva.

Nadzorni odbor bira i razrješuje Glavna skupština na kojoj dioničari ostvaruju svoja prava, sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Statutu Društva.

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova, imenuje i razrješuje Upravu Društva, utvrđuje s Upravom financijska izvješća te daje prethodne suglasnosti za određene poslove prema Statutu Društva.

Nadzorni odbor sastavljen je od pet članova, od kojih četiri člana imenuje Glavna skupština, dok petog člana, kao predstavnika radnika u Nadzornom odboru Društva imenuje Radničko vijeće.

Tijekom 2018. godine članovi Nadzornog odbora bili su John Karavanić, predsjednik Nadzornog odbora, Elvis Pahljina, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, Hrvoje Markulinčić i Luka Kolanović kao članovi Nadzornog odbora te Zoran Košuta, koji funkciju člana Nadzornog odbora obavlja kao predstavnik radnika.

Nadzorni odbor imenovao je Revizijski odbor, članovi kojeg su tijekom 2018. godine bili Elvis Pahljina, predsjednik Revizijskog odbora, Genarij Sutlović, zamjenik predsjednika Revizijskog odbora i Ines Mirković, član Revizorskog odbora.

Slijedom promjene u vlasničkoj strukturi Društva (vidi broj objave 102-5), a temeljem odluka izvanredne Glavne skupštine Društva, od 5. prosinca 2018. godine Nadzorni odbor čine Antonio Palumbo, predsjednik, Raffaele Palumbo, zamjenik predsjednika te članovi Giorgio Filippi i Francesco Ciaramella. Predstavnik radnika u Nadzornom odboru Društva nije se mijenjao.

Upravu Društva čine predsjednik Uprave Aljoša Pavelin i član Uprave Sandra Uzelac. Predsjednik Uprave ujedno je i glavni izvršni direktor (CEO), a član Uprave je i glavni financijski direktor (CFO).

Donošenje odluka o ekonomskim, okolišnim i društvenim utjecajima je u nadležnosti Uprave, a temeljem prijedloga stručnih službi i viših menadžera koji odgovaraju izravno Upravi.

Uključivanje dionika

- 102-40 Skupine dionika
- 102-42 Osnove za uključivanje dionika
- 102-43 Pristup uključivanju dionika
- 102-44 Ključne teme za dionike

Viktor Lenac je, polazeći od svojeg sustava upravljanja kvalitetom i zakonskih odredbi relevantnih za njegovu specifičnu djelatnost, utvrdilo one ključne dionike i njihove potrebe i očekivanja, koji čine osnovu za uključivanje dionika i na koje aktivnosti Viktora Lenca imaju značajniji utjecaj.

Skupine dionika	Potrebe i očekivanja kao osnova za uključivanje dionika	Ključne teme za dionike
Kupci	Cijena, pouzdanost, vrijednost, kvaliteta, sigurnost na radu	Ekonomski učinak, zdravlje i sigurnost na radu, energija
Dioničari	Profitabilnost, financijska stabilnost, izvještavanje i rast vrijednosti društva	Ekonomski učinak, zdravlje i sigurnost na radu, ekološka usklađenost
Zaposlenici	Sigurnost u kontinuitet poslovanja, rast životnog standarda	Ekonomski učinak, zapošljavanje, zdravlje i sigurnost na radu, obrazovanje, prisutnost na tržištu
Sindikati	Sigurnost u kontinuitet poslovanja, rast životnog standarda	Zapošljavanje, zdravlje i sigurnost na radu, prisutnost na tržištu
Dobavljači, podugovarači i drugi partneri	Održiva uzajamna poslovna suradnja	Praksa nabave, procjena utjecaja dobavljača na okoliš, zdravlje i sigurnost na radu
Zakonska i regulatorna tijela	Usklađenost s propisima i izvještavanje	Energija, voda i otpadne vode, otpad, emisije, sigurnost na radu, ekološka usklađenost
Lokalna zajednica	Unapređenje kvalitete života i rast životnog standarda stanovnika u okruženju	Energija, voda i otpadne vode, otpad, emisije, ekološka usklađenost, zapošljavanje, odnosi s lokalnom zajednicom, prisutnost na tržištu
Financijska zajednica	Profitabilnost, financijska stabilnost, kreditna sposobnost, izvještavanje	Ekonomski učinak

Odnos prema ključnim dionicima proizlazi i iz Kodeksa poslovnog ponašanja kojeg je Društvo donijelo u travnju 2017. godine.

Ekonomске teme imaju učinak na sve dionike Viktora Lenca, bilo putem raspodjele novostvorene vrijednosti na zaposlenike, dioničare, dobavljače, financijsku zajednicu i državu, bilo jačanjem vrijednosti Viktora Lenca i njegove održive stabilnosti na dobrobit klijenata i razvoj lokalne zajednice.

Teme vezane uz zaštitu okoliša imaju najveći učinak na lokalnu zajednicu i zaposlenike, očuvanjem zdrave radne i životne sredine.

Teme vezane uz društvene kategorije imaju najveći učinak na zaposlenike, klijente, te dobavljače i podugovarače, primjenom načela sigurnosti i zaštite zdravlja i imovine radnika, predstavnika klijenata i svih poslovnih partnera dok borave i rade u Viktoru Lencu, ali i etičkog poslovnog ponašanja koje promiče jednake mogućnosti, transparentnost, antikorupciju, nediskriminaciju i ljudske slobode i dostojanstvo.

Osim zakonskih odredbi koje su odredile ili potaknule značajne teme i interese za dionike, Društvo sa svojim dionicima komunicira na različite načine, što je dijelom i odredilo materijalne aspekte uključene u ovaj izvještaj.

Društvo komunicira sa svojim radnicima putem godišnjih skupova radnika koji je održan i u 2018. godini, putem redovitih mjesečnih sastanaka s Radničkim vijećem te sindikalnim organizacijama prema dogovoru i na poziv sindikalnih povjerenika. Sve važne informacije i odluke redovito se objavljuju na oglasnim pločama unutar Brodogradilišta, kao i na Intranet stranici Viktora Lenca.

U odnosima s lokalnom zajednicom Viktor Lenac je prisutan na Odboru zaštite okoliša Općine Kostrena, a prema potrebi i u slučaju posebnih specifičnih tema s Općinom Kostrena redovita je i pisana komunikacija.

Komunikacija s vlasnicima redovito se održava ne samo putem formalnih sjednica Nadzornog odbora i Glavnih skupština Društva, već i u drugim brojnim kontaktima sukladno odredbama Statuta Društva i u drugim prilikama, a Društvo kao subjekt od javnog interesa sve materijalno značajne događaje i izvješća redovito objavljuje javnosti.

U svim relacijama i načinima komunikacije prema svojim dionicima Viktor Lenac utvrđuje značaj pojedinih tema vezanih uz društveno odgovorno poslovanje i u tom smjeru nastoji oblikovati sustav upravljanja poslovnim procesima.

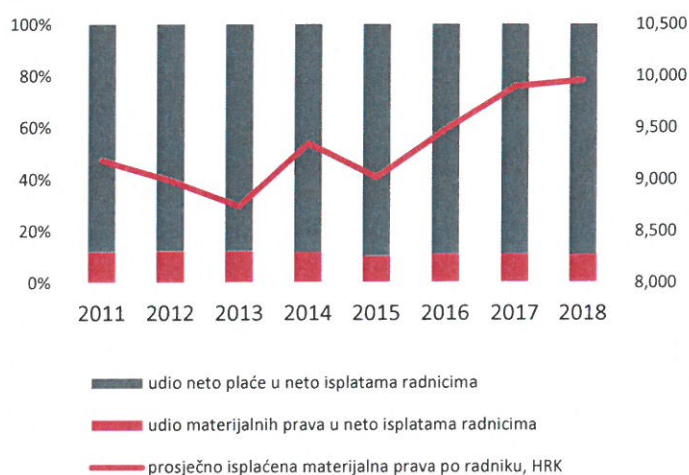
102-41 Kolektivni ugovor sa sindikatima

Sloboda sindikalnog udruživanja u Viktoru Lencu je jedno od bitnih načela koje Viktor Lenac poštuje od davnina i promiče socijalni dijalog sa sindikatima i radnicima. Svi naši zaposlenici imaju slobodu pridružiti se ili osnovati udruhu po slobodnom izboru, organizirati se te kolektivno i pojedinačno pregovarati. Nijedan zaposlenik ne smije biti uznemiravan ili pod prijetnjom sankcija zbog ostvarivanja takvih prava.

U Viktoru Lencu djeluju dvije sindikalne organizacije, u koje je udruženo ukupno 365 radnika ili 82,8% od ukupnog broja radnika i to:

- Sindikat metalaca Hrvatske, Industrijski sindikat, Glavna

Isplaćena materijalna prava radnicima temeljem KU

- podružnica Viktor Lenac, koji je na dan 31.12.2018. godine imao 273 člana, radnika Viktora Lenca
- Sindikat Brodogradilišta Viktor Lenac, s 97 članova radnika Viktora Lenca na dan 31.12.2018.

Radnici mogu biti članovi obje sindikalne organizacije, a takvih je koncem 2018. godine bilo 5.

Uprava i sindikalne organizacije u Viktoru Lencu zaključili su još u prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor, kojim su regulirana sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i ostalih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo. Na inicijativu sindikalnih organizacija, Uprava i socijalni partneri su u veljači 2017. godine pokrenuli kolektivne pregovore, koji su u lipnju te godine okončani zaključenjem novog Kolektivnog ugovora. Novim Kolektivnim ugovorom povećana je osnovna plaća i iznos minimalne plaće, dio plaće koji se isplaćuje na ime toplog obroka te povećan dodatak plaći za radni staž. Sva ostala materijalna prava su zadržana, a neka i povećana, poput primjerice iznosa za odlazak u mirovinu. Sve odredbe važećih kolektivnih ugovora su tijekom 2018. godine ispoštovane, kako od strane Uprave, tako i od strane sindikalnih partnera.

Odredbe Kolektivnog ugovora primjenjuju se na sve radnike Društva, kako je utvrđeno i samim Kolektivnim ugovorom, a odredbe vezane uz plaće, radno vrijeme i druga materijalna i nematerijalna prava radnika na jednak način su ugrađene i u Pravilnik o radu Društva.

Kolektivni ugovor kojeg je sa sindikalnim organizacijama zaključilo matično društvo primjenjuje se i na ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o., u kojem je od ukupnih 15 zaposlenika koncem 2018. godine njih 13 članova sindikata. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. nije pristupilo Kolektivnom ugovoru.

Praksa izvještavanja

102-45 Društva u konsolidaciji

Izvještaji Grupe u kojoj je Brodogradilište Viktor Lenac d.d. matično društvo, uključuju u konsolidaciju i dva društva kćeri. To su Viktor servisi d.o.o. Rijeka, kojeg je matično društvo Viktor Lenac 100% vlasnik, a od listopada 2017. godine i VL Steel d.o.o. Rijeka, u kojemu matično društvo drži 75% udjela. Utjecaj ovisnih društava na financijska konsolidirana izvješća Grupe kreće se tek oko 1%.

Oba ovisna društva svoju djelatnost obavljaju pružajući usluge u proizvodnoj djelatnosti Viktora Lenca. Poslovni odnos između matičnog i ovisnih društava uređen je na način na koji se Viktor Lenac odnosi prema ostalim podugovaračima koje koristi u svojoj proizvodnoj aktivnosti. Slijedom toga, ovaj izvještaj se odnosi i na ovisna društva, a gdje god je to od materijalnog značaja, podaci za ovisna društva su zasebno i navedeni.

Svi izvještaji Viktora Lenca i konsolidirani izvještaji Grupe dostupni su na stranicama matičnog društva www.lenac.hr.

102-46 Postupak određivanja sadržaja izvještaja i Granica aspekata

U procesu određivanja sadržaja izvještaja Društvo je oformilo tim sastavljen od stručnjaka iz stručnih službi Društva povezanih s ekonomskim, okolišnim i društvenim pitanjima povezanim s djelokrugom rada Društva.

Tim je definirao i popisao sve značajnije utjecaje za vlastito poslovanje, okoliš i društvena pitanja povezana s djelokrugom rada Društva, definirao ključne dionike u pojedinim kategorijama i aspektima, analiziralo tržišne i institucionalne zahtjeve, kao i vlastite odrednice prepoznate kao relevantne za održivo poslovanje.

Svaki aspekt analiziran je s obzirom na njegovu relevantnost u odnosu na djelatnost i strukturu aktivnosti samog Društva, relativni značaj u odnosu na druge aspekte, učestalost javljanja pozitivnih i negativnih utjecaja na poslovanje

samog Društva i pojedine dionike. U ovisnosti od značaja pojedinog aspekta na poslovanje Društva i dionike unutar Društva, te utjecaja kojeg pojedini aspekt ima na vanjske dionice utvrđene su Granice aspekata.

Po analizi svih aspekata utvrđena je matrica značajnih materijalnih aspekata u kojoj su izdvojena 22 aspekta, koje je Viktor Lenac prepoznao kao one koji na najbolji način prikazuju poslovanje Viktora Lenca i njegovu poziciju i usmjerenost u ekonomskim, okolišnim i društvenim kategorijama održivog poslovanja.

102-47 Popis materijalnih tema

GRI 200 Ekonomske teme

GRI 201	Ekonomski učinak
GRI 202	Prisutnost na tržištu
GRI 204	Praksa nabave

GRI 300 Okolišne teme

GRI 302	Energija
GRI 303	Voda i otpadne vode
GRI 305	Emisije
GRI 306	Otpadne vode i otpad
GRI 307	Ekološka usklađenost

GRI 400 Društvene teme

GRI 401	Zapošljavanje
GRI 403	Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu
GRI 404	Obuka i obrazovanje

102-48 Izmjene u informacijama

U svezi s informacijama koje su date u prethodnom izvještaju o održivosti i drugim izvještajima i objavama nije bilo materijalno značajnih izmjena.

102-49 Promjene u izvještavanju

Društvo je prethodni izvještaj, izvještaj za 2017. godinu sačinilo slijedom smjernica GRI G4, te je prvi puta primijenilo nove GRI standarde.

U odnosu na prethodni izvještaj, Društvo je procijenilo da neke od tema, uključene u prethodnom izvještaju imaju manji značaj ili nisu karakteristične za djelatnost Društva ili su posljedično vezane uz druge materijalno objavljene značajne teme ili se odnos Društva prema tim temama može zaključiti iz općih ili drugih specifičnih objava u ovom izvještaju.

- 102-50 Izvještajno razdoblje
- 102-51 Datum posljednjeg izvještaja
- 102-52 Izvještajni ciklus

Ovaj Izvještaj o održivom razdoblju za 2018. godinu predstavlja drugo izdanje Izvještaja o održivom razvoju Društva. Izvještaj obuhvaća jednogodišnji izvještajni ciklus i odnosi se na razdoblje između 1. siječnja i 31. prosinca 2018. godine.

Prvi Izvještaj o održivom razdoblju za 2017. godinu objavljen je koncem travnja 2018. godine, a nalazi se u sklopu Godišnjeg izvješća na Internet stranicama Društva.

102-53 **Kontakti**

Izvještaj je izradio tim zaposlenika Društva i koji se mogu kontaktirati u slučaju pitanja po pojedinim kategorijama i to:

- Maja Kriška, za okolišnu kategoriju (zaštita okoliša i otpad) – maja.kriska@lenac.hr
- Zdenko Vidmar, za okolišnu kategoriju (energetika) – zdenko.vidmar@lenac.hr
- Aleksandar Jurčević, za društvenu kategoriju (rad i radni odnosi) – aleksandar.jurcevic@lenac.hr
- Dražen Bevanda, za društvenu kategoriju (sigurnost i zaštita zdravlja) – drazen.bevanda@lenac.hr
- Dolores Kuzmić, za pitanja dobavljača (sve kategorije) – dolores.kuzmic@lenac.hr
- Sandra Uzelac, član Uprave, za ekonomsku kategoriju – sandra.uzelac@lenac.hr

102-54 **Izjava o izvještavanju sukladno GRI Standardima**

Ovaj izvještaj je pripremljen sukladno GRI Standardima: Sržna opcija.

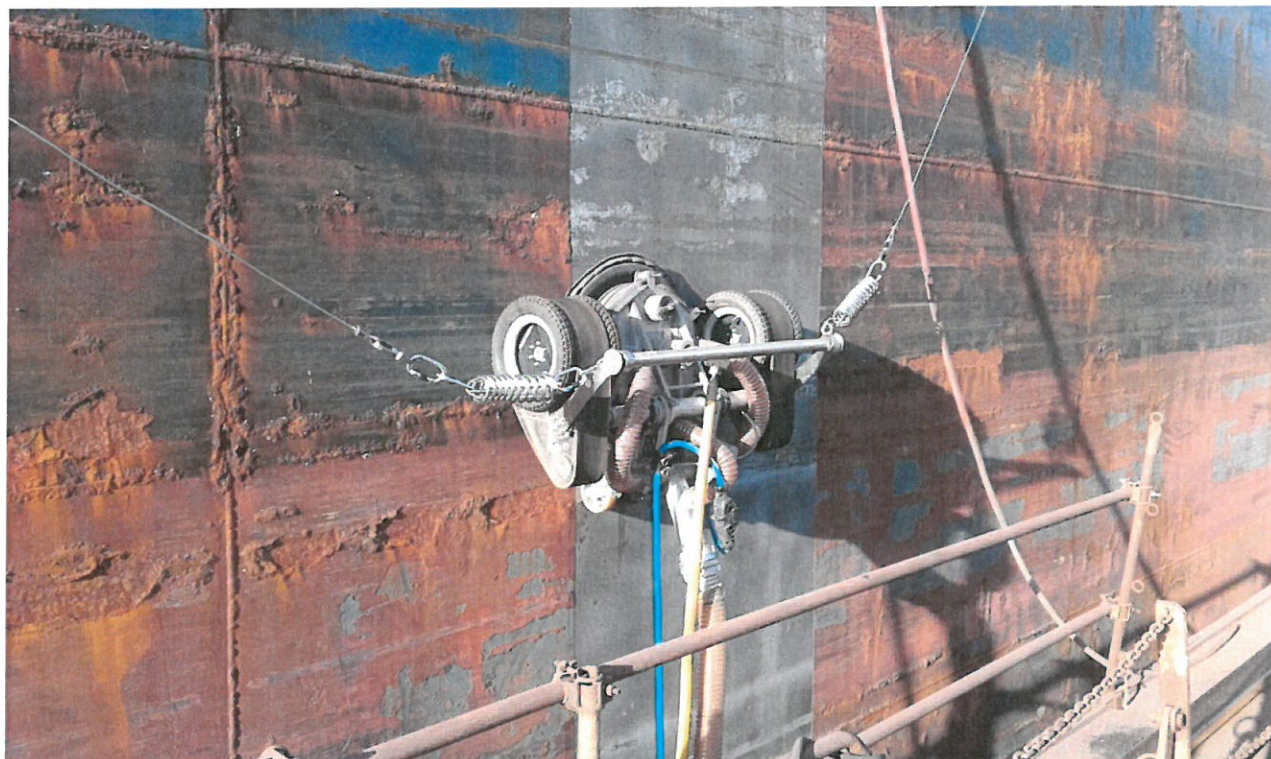
102-55 Kazalo sadržaja GRI-a

GRI 102	OPĆE OBJAVE	3
Organizacijski profil		4
102-1	Naziv organizacije	4
102-2	Glavni proizvodi i usluge	4
102-3	Sjedište	4
102-4	Lokacija poslovnih aktivnosti	4
102-5	Priroda vlasništva i pravni oblik	5
102-6	Države poslovanja i tržišta	5
102-7	Veličina organizacije	6
102-8	Informacije o radnicima i ostalim zaposlenima	6
102-9	Dobavljački lanac	7
102-10	Značajne promjene u poslovanju i dobavljačkom lancu	9
102-11	Postupak predostrožnosti	9
102-12	Vanjske inicijative, standardi i načela	9
102-13	Članstva u udruženjima	10
Strategija		11
102-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	11
Etika i integritet		12
102-16	Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja	12
Upravljanje		12
102-18	Upravljačka struktura i donošenje odluka	12
Uključivanje dionika		13
102-40	Skupine dionika	13
102-42	Osnove za uključivanje dionika	13
102-43	Pristup uključivanju dionika	13
102-44	Ključne teme za dionike	13
102-41	Kolektivni ugovor sa sindikatima	14
Praksa izvještavanja		15
102-45	Društva u konsolidaciji	15
102-46	Postupak određivanja sadržaja izvještaja i Granica aspekata	15
102-47	Popis materijalnih tema	16
102-48	Izmjene u informacijama	16
102-49	Promjene u izvještavanju	16
102-50	Izvještajno razdoblje	17
102-51	Datum posljednjeg izvještaja	17
102-52	Izvještajni ciklus	17
102-53	Kontakti	17
102-54	Izjava o izvještavanju sukladno GRI Standardima	17
102-55	Kazalo sadržaja GRI-a	18
GRI 200	EKONOMSKE TEME	21
GRI 201	Ekonomski učinak	22
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	22
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	22
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	22

GRI 201-1	Stvorena i distribuirana izravna ekonomska vrijednost	23
GRI 201-4	Financijska pomoć primljena od vlade	23
GRI 202	Prisutnost na tržištu	23
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	23
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	24
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	24
GRI 202-1	Omjeri standardne početne plaće po spolu i lokalne minimalne plaće u značajnim mjestima poslovanja	24
GRI 202-2	Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice u značajnim mjestima poslovanja	24
GRI 204	Praksa nabave	25
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	25
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	25
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	25
204-1	Udio izdataka na lokalne dobavljače u značajnim mjestima poslovanja	26
GRI 300	OKOLIŠNE TEME	27
GRI 302	Energija	28
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	28
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	28
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	28
GRI 302-1	Potrošnja energije unutar poduzeća	28
GRI 302-4	Smanjenje potrošnje energije	30
GRI 303	Voda i otpadne vode	31
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	31
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	31
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	31
GRI 303-5	Potrošnja vode	32
GRI 305	Emisije	32
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	32
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	32
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	33
GRI 305-7	NOx, SOx i druge značajne emisije u zrak	34
GRI 306	Otpadne vode i otpad	36
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	36
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	36
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	36
GRI 306-1	Ukupno ispuštanje vode prema kvaliteti i odredištu	37
GRI 306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	38
GRI 307	Ekološka usklađenost	38
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	38
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	38
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	39
GRI 307-1	Neudovoljavanje zakonskim i drugim odredbama iz područja zaštite okoliša	39
GRI 400	DRUŠTVENE TEME	40
GRI 401	Zapošljavanje	41
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	41

GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	41
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	41
GRI 401-1	Zapošljavanje i fluktuacija radnika	41
GRI 403	Zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu	42
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	42
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	42
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	43
GRI 403-1	Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću	43
GRI 403-9	Ozljede na radu	43
GRI 404	Obuka i obrazovanje	46
GRI 103-1	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	46
GRI 103-2	Pristup upravljanju i njegove komponente	46
GRI 103-3	Ocjena pristupa upravljanju	47
GRI 404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke prema zaposleniku, spolu i kategoriji zaposlenika	47

GRI 200 Ekonomske teme

GRI 201 Ekonomski učinak

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Ekonomski učinak je tema od presudnog značaja za sve ključne dionike, a posebno kupce, dioničare, zaposlenike i financijsku zajednicu. Utjecaji svih dionika isprepleteni su s ciljem stvaranja ekonomskog učinka i njegove raspodjele, ali i s ciljem stvaranja sigurnosti u kontinuitet poslovanja.

Viktor Lenac utječe na ekonomski učinak vlastitim aktivnostima u internim poslovnim procesima i trošenju resursa i na tržištu odnosima sa svojim klijentima, a utjecaj na učinak imaju i vanjske globalne okolnosti, kako na brogarskom tržištu, tako i na tržištu radne snage koja predstavlja najvažniji resurs pri stvaranju ekonomskog učinka.

Kako Viktor Lenac najveći dio svojih resursa nabavlja na domaćem odnosno lokalnom tržištu, time i distribuirana vrijednost, bilo da je riječ o plaćanjima poslovnih resursa, davanjima državi, bankama, dioničarima, dobavljačima proizvoda i usluga ili ulaganjima u lokalnu zajednicu, direktno utječe na rast i razvoj subjekata u okruženju, te povećanje životnog standarda u regiji.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac upravlja ekonomskim učinkom kontinuiranim kontaktima sa svojim klijentima, nuđenjem poslova na tržištu i obradom većeg broja pristiglih upita za projektima remonta, s ciljem ugovaranja opsega radova i ostvarenje bruto marži, koji će biti dovoljni za pokriće relativno visokih troškova funkcioniranja brodogradilišta i stvaranja dodatne vrijednosti za dioničare. S druge strane, sustavima upravljanja proizvodnim i poslovnim procesima nastoji povećati učinak i smanjiti utrošak ograničenih proizvodnih resursa, prvenstveno rada. S obzirom na djelatnost koja pripada redu tradicionalnih, s visokim učešćem ljudskog rada i sporijom primjenom novih tehnologija, njeguje se pristup olakšavanju radnih operacija, bilo raspoloživim tehnologijama, bilo inovativnim pristupom kojima je svrha skraćivanje rokova i rast učinkovitosti, a s tim usko povezano oslobađanje kapaciteta za nove poslove.

Najznačajnije sastavnice upravljanja poslovanjem i učinkom definirane su u okviru Sustava upravljanja prema normi ISO 9001 i ISO 50001. Sustavi upravljanja uključuju politike, procedure i radne upute za sve važne poslovne funkcije, kojima su definirani ciljevi, ovlasti i odgovornosti pojedinih razina upravljanja u Viktoru Lencu. Poslovni procesi popraćeni su ERP sustavom, kojim je osigurano selektivno, ali i transparentno upravljanje i nadzor nad dijelovima poslovanja, u ovisnosti o propisanim ovlastima.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Učinkovitost pristupa upravljanju Viktora Lenca prati se i ocjenjuje putem vanjske neovisne revizije, izvještavanjem javnosti sukladno zakonskim propisima, internih prosudbi kvalitete, analiza ugovaranja i ostvarenja projekata osnovne djelatnosti, kao i povratnih informacija dionika.

GRI 201-1 Stvorena i distribuirana izravna ekonomska vrijednost

	iznosi u HRK		
	2016	2017	2018
Prihod od prodaje/realizacije projekata osnovne djelatnosti	254.459.595	477.879.519	228.429.128
Prihod od upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	28.754.188	26.685.715	17.360.129
Ostali prihodi	4.729.176	4.683.525	3.268.661
Prihod od kamata i vrijednosnih papira	355.361	243.176	260.790
Izravno stvorena ekonomska vrijednost	288.298.320	509.491.935	249.318.708
Troškovi poslovanja	189.891.047	342.103.327	168.071.047
Plaće i beneficije radnicima	71.982.643	75.702.828	75.851.362
Plaćanja davateljima kapitala	15.800.602	5.252.033	2.805.492
Donacije i humanitarne pomoći	173.083	328.638	83.461
Troškovi poreza i drugih nameta	2.848.306	11.876.482	2.292.993
Distribuirana ekonomska vrijednost	280.695.681	435.263.308	249.104.355
Zadržana ekonomska vrijednost	7.602.639	74.228.628	214.353

Značajno niže razine stvorene i zadržane ekonomske vrijednosti ostvarene u 2018. godini posljedica su smanjenog opsega zaposlenosti u odnosu na prethodnu godinu. Smanjena zaposlenost izravno je utjecala na smanjenje distribuirane ekonomske vrijednosti kod svih dionika osim kod vlastitih radnika, koji u najvećoj mjeri predstavljaju fiksni proizvodni resurs.

GRI 201-4 Financijska pomoć primljena od vlade

Viktor Lenac nije korisnik potpora i pomoći iz državnog proračuna.

Povremeno i u vrlo malom opsegu sudjeluje u natjecanjima za odobrenje potpora poput onih za jačanje konkurentnosti, zapošljavanje i slično. Tijekom 2018. godine nisu primljene nikakve potpore. U 2017. godini od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Viktor Lenac je ostvario ukupno dvije zasebne potpore ukupne vrijednosti 22.200 kuna, koji iznos ukupno iznosi i za Grupu.

GRI 202 Prisutnost na tržištu

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Prisutnost na tržištu tema je od značaja za ulogu Viktora Lenca kao odgovornog i poželjnog poslodavca. Tema je odabrana kao materijalno značajna zbog interesa ključnih dionika – zaposlenika, sindikata i lokalne zajednice. Plaće u Viktoru Lencu koje su veće od zakonskih minimuma imaju za cilj zadržati postojeću i privući novu kvalitetnu radnu snagu, odnosno spriječiti njezin daljnji odljev. Ulaskom u EU odljev radne snage je sve izraženiji i postaje problem ne samo Viktoru Lencu, već i drugim poduzećima iste ili pridružene djelatnosti. Trenutne razlike između početnih plaća u Viktoru Lencu i zakonskih minimuma nisu izrazito velike, pa stoga ostaje cilj za naredna razdoblja povećati standard i beneficije vlastitim zaposlenicima. To je moguće samo učinkovitim upravljanjem stvarajući dodatnu ekonomsku vrijednost raspoloživu za distribuciju radnicima. Stoga je važno educirati i dati povjerenje rukovoditeljima koji se

zapošljavaju uglavnom iz lokalne zajednice, s obzirom da isti mogu ostvariti bolju komunikaciju s radnicima koji dolaze također iz lokalne zajednice. U tom smislu Viktor Lenac je povezan s utjecajima slijedom vlastitih internih procesa i aktivnosti, ali na temu utječu i vanjske globalne socioekonomske i političke prilike u državi, regiji i Europskoj uniji.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac upravlja ovom temom primarno edukacijom i razvojem upravljačkih vještina i znanja zaposlenika iz rukovodne linije, kojima je cilj povećanje učinkovitosti rada, selektivan pristup kvaliteti radnih aktivnosti, te razvoj sustava KPI-jeva te nagrađivanja kojim će se motivirati odgovornost za rezultate na svim razinama i u svim funkcijama te daljnji rast plaća, što bi sve trebalo utjecati na veću prepoznatljivost Društva kao poželjnog poslodavca na tržištu rada i u okruženju lokalne zajednice.

Kod određivanja i isplata plaće u Viktoru Lencu ne postoji razlika u plaći između muškaraca i žena, već je sustav plaća postavljen u ovisnosti od razine i složenosti radnih mjesta, neovisno o spolu izvršitelja. Plaće su određene Kolektivnim ugovorom, odnosno Pravilnikom o radu sukladno sistematizaciji radnih mjesta. Osnovnoj plaći i dodacima osnovnoj plaći koji su radnicima zagarantirani pridodaju se i stimulaturna primanja, koja u ovisnosti o poslovnoj uspješnosti Viktora Lenca i ocjenama radnika mogu varirati.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Pristup upravljanju ocjenjuje se i prati uglavnom na relaciji Uprave, Radničkog vijeća i sindikalnih organizacija. Sva materijalna prava radnika uredno se primjenjuju. Pored toga, pristup upravljanju ocjenjuje se i izlaznim intervjuima prilikom odlaska zaposlenika iz Viktora Lenca, posebno kad je riječ o neželjenoj fluktuaciji.

GRI 202-1 Omjeri standardne početne plaće po spolu i lokalne minimalne plaće u značajnim mjestima poslovanja

	2016	2017	2018	2018/2017	2017/2016
Početna bruto plaća u Viktoru Lencu	3.139,83	3.619,20	3.619,20	100%	115%
Minimalna bruto plaća u RH	3.120,00	3.276,00	3.439,80	105%	105%
VL / RH	101%	110%	105%		

GRI 202-2 Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice u značajnim mjestima poslovanja

Svi rukovoditelji u Viktoru Lencu, kako u dijelu višeg menadžmenta, tako i u ostalim linijama rukovođenja dolaze iz lokalne zajednice.

GRI 204 Praksa nabave

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Nabavna funkcija Viktora Lenca usmjerena je na dvije zasebne vrste: nabavu materijala i opreme za ugradnju na brodove koja u pravilu ukupno čini oko 30% ukupne nabave, te na nabavu podugovaračke radne snage i usluga na izradi proizvoda koji čine u pravilu oko 70% ukupne nabave. Značajno veći udio nabave, kako materijala, tako još više i usluga odvija se na domaćem tržištu, od domaćih podizvođača, proizvođača i trgovaca. Viktor Lenac utječe na praksu nabave vlastitim poslovnim modelom putem internih procesa i aktivnosti vezanih uz proizvodne aktivnosti, ali na temu ima utjecaj i specifični projekti Viktora Lenca, odnosno posebni klijenti koji zbog specifičnih zahtjeva mogu diktirati nabavu posebnih i specifičnih vrsta materijala i opreme za koje ne postoje proizvođači ili dobavljači u Republici Hrvatskoj. I sami dobavljači, sa svojim praksama isporuka i komercijalnih uvjeta, utječu na praksu nabave Viktora Lenca. Praksa nabave u posljednje je vrijeme i pod utjecajem migracija radne snage unutar i izvan granica EU, pri čemu na dobavljački lanac utječe i razina zaposlenosti kapaciteta i raspoloživost domaće radne snage, što ima utjecaj na potrebu uvoza i u dijelu nabave koji se tiče podizvođačkog rada. Slijedom toga, kao ključni dionici ove teme odabrani su dobavljači i podugovarači. No, pored tih ključnih dionika, Viktor Lenac svojom praksom nabave značajno doprinosi i razvoju lokalne zajednice, koja se također smatra dionikom u pogledu ove teme. Naime, ekonomska vrijednost stvorena gotovo u cijelosti izvozom, distribuira se uglavnom na domaćem tržištu nabave, što izravno utječe na rast zaposlenosti lokalne zajednice, rast životnog standarda lokalnog stanovništva i njegove daljnje potrošnje, od čega koristi ima i država ubiranjem poreza. Dionici u temi prakse nabave su i zaposlenici i klijenti, budući da odluke o poslovnom modelu nabave utječu na kvalitetu usluge pruženu klijentima te na raspodjelu ekonomske vrijednosti između zaposlenika i dobavljača, odnosno podugovarača, što može predstavljati i suprotstavljanje međusobnih interesa.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Iako specifična djelatnost Viktora Lenca ponekad determinira odluku o potrebi uvoza, Viktor Lenac preferira domaće dobavljače i posebno domaću radnu snagu. Takav odabir često puta je cjenovno i angažiranjem novčanih tokova povoljniji, a i primjereniji broju, vrijednosti i obrtaju projekata osnovne djelatnosti. Nabava materijala od domaćih trgovaca i gdje god je to moguće, proizvođača, zahtijeva manji angažman novčanih sredstava i bržu dopremu, pri čemu se Viktor Lenac opredijelio za nabavu materijala po sistemu „just in time“ gdje god je to moguće, jer na taj način optimalnije koristi ostale resurse.

Kod nabave usluga podizvođačkog rada i drugih usluga vezanih uz pružanje remontnih usluga naručiteljima, Viktor Lenac preferira domaću radnu snagu, s obzirom da je ista kvalitetna, cjenovno povoljnija, te je veća i brža dostupnost i fleksibilnost usluga domaćih podugovarača.

Planiranje, odabir, zahtjevi za narudžbama, te nadzor nad izvršenjem isporuka Viktor Lenac provodi sukladno sustavu upravljanja potpomognutom ERP sustavom, uz jasno definirane ovlasti i odgovornosti zaposlenika za određenom vrstom i vrijednošću nabave.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Ocjenu pristupa upravljanju nabavom Viktor Lenac provodi putem sustava ocjenjivanja dobavljača i podugovarača te analizama izvršenih projekata.

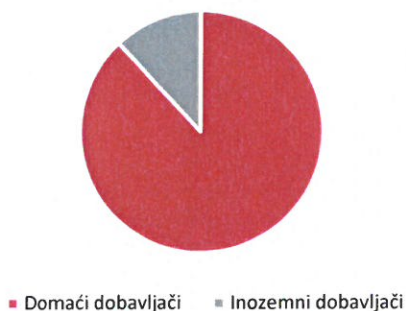
Svaki dobavljači i podugovarači moraju biti uvršteni u Listu odobrenih podugovarača Viktora Lenca, odnosno moraju zadovoljiti kriterije definirane Sustavom upravljanja kvalitetom, sa ciljem ostvarivanja povjerenja u sposobnosti podugovarača za kvalitetno ispunjenje zahtjeva narudžbe.

Ocjenjivanje podugovarača i dobavljača materijala provodi se kontinuirano i time se osigurava odabir istih po kvaliteti isporuke materijala i izvršavanja usluge. Kriteriji za ocjenu dobavljača su cijena i kvaliteta isporučenog materijala ili

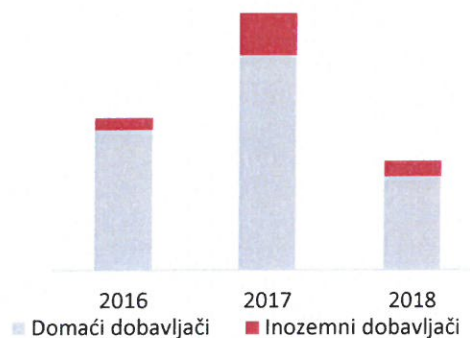
usluge, pridržavanje rokova isporuke, uvjeti plaćanja, kvaliteta tehničke podrške, prilagođavanje posebnim uvjetima nabave, pravovremena dostava potrebne dokumentacije, broj primjedbi i reklamacija na materijal. Kriterije ocjenjivanja podugovarača čini i pridržavanje pravila i provođenje mjera zaštite okoliša i sigurnosti na radu u Viktoru Lencu. Ugovaranje poslova sa najbolje ocijenjenima, Viktoru Lencu osigurava povećanje kvalitete, smanjenje troškova i povećanje zadovoljstva klijenata, a istovremeno ima utjecaj i na sve ostale dionike.

204-1 Udio izdataka na lokalne dobavljače u značajnim mjestima poslovanja

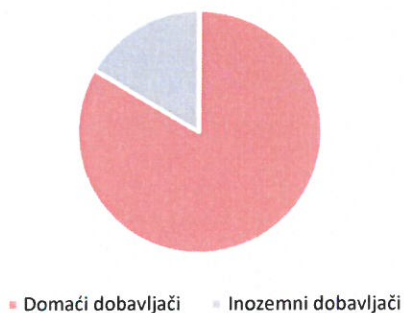
udio domaćih i ino dobavljača, 2018

Odnos volumena nabave i udjela domaćih i inozemnih dobavljača, 2016-2018

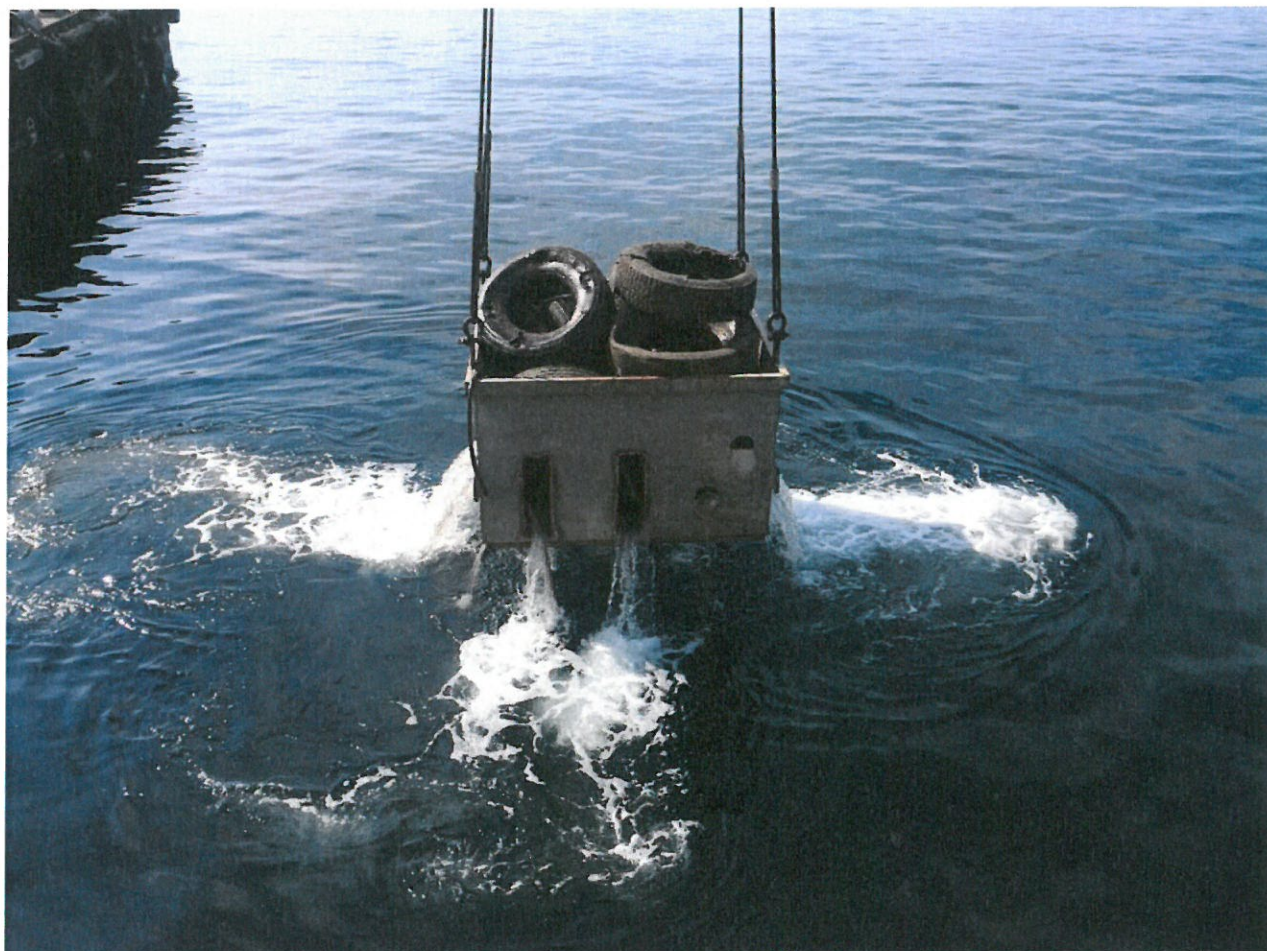
udio domaćih i ino dobavljača, 2017

Domaći dobavljači i podugovarači predstavljaju dobavljače iz Republike Hrvatske. Inozemni dobavljači i podugovarači uključuju dobavljače iz drugih zemalja Europske unije i izvan Europske unije.

Usluge podugovarača i isporuke drugih dobavljača odnose se na lokaciju sjedišta Viktora Lenca gdje se obavljaju proizvodne usluge (vidi GRI 102-4).

GRI 300 Okolišne teme

Detalj s akcije čišćenja podmorja

GRI 302 Energija

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Tema energije i upravljanja energijom je od velikog značaja za Viktor Lenac, njegovo poslovanje i veliki broj dionika. Među svim dionicima Viktor Lenac je kao ključne dionike za ovu temu izdvojio zakonska i regulatorna tijela, lokalnu zajednicu i kupce. Energija predstavlja osnovu za obavljanje djelatnosti, pri čemu pored toga što je udio troškova energenata u ukupnim troškovima resursa relativno visok i ima tendenciju rasta, Viktor Lenac ima limitirane mogućnosti priključaka. Na temu utječe sam Viktor Lenac svojim aktivnostima koji determiniraju upravljanje energijom, ali je po pitanju opskrbe i utroška energije pod utjecajem i vanjskih čimbenika, prvenstveno opskrbljivača, globalnih utjecaja koji određuju cijenu energije. Na temu utječu i sami kupci s obzirom na zahtjeva za priključkom svojih brodova na energetski sustav u Viktoru Lencu za vrijeme boravka u brodogradilištu.

Osim utjecaja na poslovanje Viktora Lenca, sustav upravljanja energijom važan je i za druge dionike i to najviše lokalnu zajednicu i regulatorna tijela, jer racionalno korištenje energije smanjuje emisije u okoliš, a tehnološka unapređenja i razvoj novih proizvoda koje Viktor Lenac implementira kod potrošnje energije utječu na zaposlenost lokalne zajednice.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac upravlja energijom i energentima dugi niz godina putem davno implementiranog sustava nadzora, kojeg je godinama unapređivao i poboljšavao u cilju smanjenja utrošaka energenata, osiguranja stalne raspoloživosti energetskog sustava, te osmišljavanjem i provedbom raznih projekata kojima je bio cilj smanjenje zahtjeva i utrošaka energije. U suradnji s HEP ESCO-om ili samostalno već je realizirano više projekata kojima je cilj ušteda u potrošnji, a efekti su već vidljivi. Posljednji projekt odrađen je u 2018. godini novim projektom zamjene rasvjete na proizvodnim i drugim poslovnim lokacijama unutar Viktora Lenca, kojim se nastavlja dobra praksa ušteda. Osim što na utroške djeluje vlastitim aktivnostima na kontroli energenata, zahtjevi se postavljaju i u skladu s praksom nabave, pri čemu se nabava materijala i opreme okreće učinkovitijim rješenjima. Daljnji iskorak u sustavu upravljanja učinjen je u 2017. godini implementiranjem, a potom i 2018. godine certificiranjem sustava upravljanja energijom sukladno normi ISO 50001:2011. Time je pristup upravljanju energijom postao stalni proces u aktivnostima korištenja i uporabe opreme, nabavi nove energetske učinkovitije opreme te aktivnostima na edukaciji i podizanju svijesti radnika za pitanja energetske učinkovitosti.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Najvažnija ocjena pristupa upravljanju energijom dobiva se slijedom implementiranog sustava upravljanja koji uključuje EN PI-eve odnosno energetske pokazatelje uspješnosti, koje Društvo redovito prati i analizira sukladno sustavu ISO 50001:2011. Ocjena pristupa upravljanju ovom temom odvija se i putem internih i vanjskih prosudbi sustava upravljanja energijom.

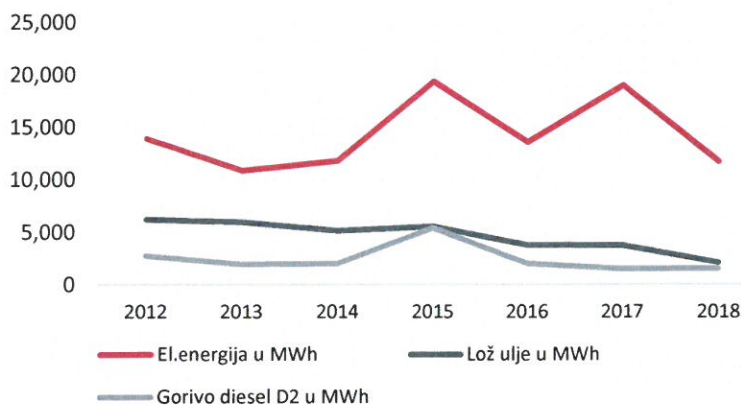
GRI 302-1 Potrošnja energije unutar poduzeća

Osnovni energenti koje Viktor Lenac koristi u obavljanju svoje djelatnosti su električna energija i lož ulje, čija je potrošnja tijekom godina prikazana grafički.

Viktor Lenac u svojoj djelatnosti troši značajne količine energenata te je nadzor i upravljanje nad potrošnjom energenata od velikog značaja. Materijalno najznačajniji energent je električna energija koja se troši u svim proizvodnim aktivnostima i za napajanje brodova u remontu.

Osim električne energije značajni energent je i gorivo i to lož ulje, koje se koristi za sustav toplovodnog grijanja te gorivo diesel D2 koje se koristi za transportna sredstva, proizvodnju električne energije kod napajanja brodova s 440V, 60Hz kao i za rezanje vršnih tereta prilikom udokovanja i izdokovanja brodova kada su vršni tereti najviši.

Utrošak energenata po godinama

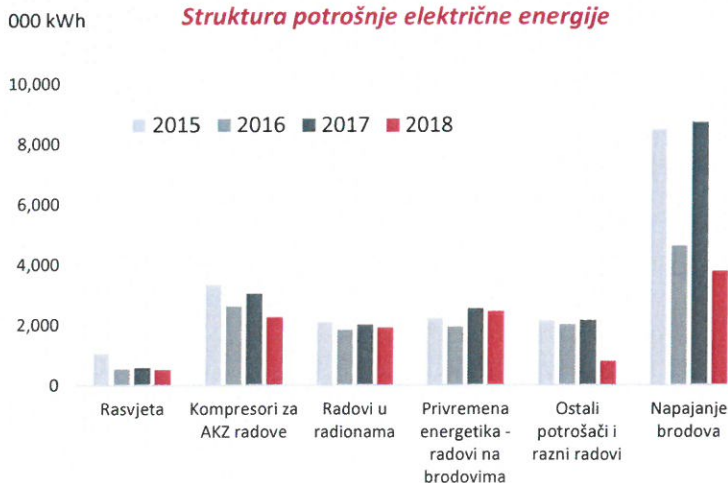
Napomena za pretvaranje u džule: 1 MWh = 3600 MJ

Potrošnja električne energije povećana je od 2014 godine, budući je Viktor Lenac za napajanje brodova 440V 60Hz počeo koristiti statičke frekventne pretvarače (SFC), za razliku od dosadašnjeg korištenja agregata (čija je korisnost bila 47%), čime je povećana učinkovitost potrošnje energenata od 53%. Za period 2014. – 2017. godine preko statičkih frekventnih izmjenjivača potrošeno je 21.808 MWh, što podrazumijeva približno istu uštedu u potrošnji energije nekorištenjem agregata za tu namjenu. Godine 2015. i 2017. su izrazite u potrošnji energije iz SFC-a, a s obzirom na specifične i visoke potrebe zapovjednog vojnog broda, na kojem je u obje godine tijekom perioda od po deset mjeseci Viktor Lenac obavljao svoju djelatnost.

U 2018. godini, osim zbog ostvarenih ušteda novim rješenjima, utrošak električne energije manji je zbog smanjenog opsega proizvodnih aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Najveća potrošnja električne energije u Viktoru Lencu odnosi se na napajanje objekata, odnosno brodova na vezu i doku, za koju se svrhu u 2018. godini utrošila trećina ukupno utrošene električne energije.

Struktura potrošnje električne energije

GRI 302-4 Smanjenje potrošnje energije

Viktor Lenac u svojoj djelatnosti troši značajne količine energenata te je nadzor i upravljanje nad potrošnjom energenata od velikog značaja. Sustav upravljanja energijom već je godinama usmjeren na nadzor energenata te nabavu nove energetske efikasnije i učinkovitije opreme.

Investicijama u rekonstrukciji privremene rasvjete objekta u remontu, vanjske rasvjete i rasvjeti plutajućih dokova, proizvodnih hala i ureda te uvođenjem energetske učinkovitije LED rasvjete i fluo rasvjete s T5 izvorom, ostvarene su uštede u električnoj energiji, koje iznose preko 2.500 megawat sati godišnje. Puni godišnji efekt iskazanih ušteda ostvaren je u 2018. godini.

Uštede su izračunate u odnosu na 2015. godinu u kojoj je Viktor Lenac započeo značajnija ulaganja, a sam izračun ušteda bazira se na proračunu zamjene staro za novo.

U radionama je za unutarnju rasvjetu zamijenjeno 567 starih rasvjetnih tijela snage VTF 450 W i halogenih reflektora 1000W s ukupnom godišnjom potrošnjom od 996,5 MWh (3.587 GJ), s rasvjetnim tijelima T5 ukupne snage 200W s godišnjom potrošnjom od 340,2 MWh ili 1.225 GJ. Ostvarena ušteda na el. energiji je 656,3 MWh ili 2.363 GJ za procijenjenih 10 sati dnevnog korištenja, 25 dana u mjesecu. Značajan efekt je rasvijetljenost radnog mjesta koja se sa 250 - 300 luxa podigla na 500 luxa čime su poboljšani sigurnosni i radni uvjeti.

Kod privremene rasvjete broda u remontu nabavljeno je 4.500 rasvjetnih tijela u led izvedbi tipa Gala-led koje su zamijenile rasvjetna tijela Gala sa svjetlosnim izvorom „žarulja 100W“. U razmatranje uštede uzeta je prosječna uporaba žarulja od ukupno 2500 komada. Ušteda po rasvjetnom tijelu iznosi 83W, što za 2500 komada i 24 sata rada 25 dana u mjesecu godišnje iznosi 1.494 MWh ili 5.378 GJ. I u ovom slučaju značajno su poboljšani sigurnosni i radni uvjeti kvalitetnijom rasvijetljenošću svih prostora broda u remontu.

Rasvjeta ravnog dna broda u dokovima modernizirana je s led reflektorima na kolicima tipa Floodlight - ukupno je zamijenjeno 90 halogenih reflektora 1000W s led reflektorima 150W boljih svjetlosnih karakteristika. Prosječni sata rada reflektora su 15 sati dnevno, 25 dana, a godišnja ušteda iznosi 330 MWh ili 1.187 GJ.

Ulaganje u energetske učinkovitiju opremu odnosilo se na kupnju novih ventilatora za ventilaciju prostora broda u remontu kod radova zavarivanja i antikorozivne zaštite. Novonabavljeni ventilatori zadovoljavaju iste tehničke karakteristike vezane uz tlak i količinu protoka, ali zahtijevaju manju snagu motora za 3,5 kW zbog efikasnije izvedbe ventule. Efekti uštede na godišnjoj razini za 20 novonabavljenih ventilatora na osnovi 24 sata rada dnevno, 25 dana u mjesecu iznose 403 MWh ili 1452 GJ.

Investirano je i u 20 novih energetske učinkovitijih aparata za REL zavarivanje, koji za iste efekte zavarivanja, troši 7,74 kW manje po aparatu. Za 20 aparata na osnovi 8 sati rada dnevno, 25 dana mjesečno, godišnja ušteda na energiji iznosi 223 MWh ili 803 GJ.

Osim električne energije značajni energent je i gorivo i to lož ulje koje se koristi za sustav toplovodnog grijanja i gorivo diesel D2 za transportna sredstva, proizvodnju električne energije kod napajanja brodova s 440V, 60Hz te za rezanje vršnih tereta prilikom udokovanja i izdokovanja brodova kada su vršni tereti najviši.

Realizacijom projekta uvođenja toplovodnog grijanja u odnosu na vrelovodno, ostvarena je ušteda na gorivu od 1.855 MWh ili 6.676 GJ te smanjena emisija CO₂ za 496,8 tona.

Uštede su izračunate u odnosu na 2016. godinu u kojoj je Viktor Lenac započeo značajnija ulaganja, a sam izračun ušteda bazira se na proračunu studije isplativosti ulaganja izrađene od strane domaće tvrtke HEP ESCO, koja je predviđala uštedu od 1.315 MWh ili 4.734 GJ. Ostvarena ušteda temeljem utrošenog goriva u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu za sustav toplovodnog grijanja iznosila je 1.855 MWh ili 6.676 GJ. Kontinuitet ušteda se od uvođenja sustava nastavio, tako da je tijekom 2018. godine, u odnosu na 2017. godinu potrošena manja količina lož ulja, mjereno u energiji u visini 280 MWh ili 1.007 GJ.

GRI 303 Voda i otpadne vode

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

U tehnološkom procesu Viktora Lenca koristi se pitka, vodovodna voda i voda zahvaćena iz vodotoka Javor. Korištenjem vode iz vodotoka Viktor Lenac smanjuje potrošnju pitke vode što pridonosi očuvanju prirodnih resursa Republike Hrvatske.

Viktor Lenac utječe na utrošak vode vlastitim aktivnostima u internim poslovnim procesima, odnosno odabirom tehnologija rada u pojedinim poslovnim procesima, te ulaganjem u tehnološka rješenja kojima se omogućava veća potrošnja tehnološke u odnosu na pitku vodu. Osim internih utjecaja postoje i vanjski utjecaji, primarno rješenja i propisi regulatornih tijela koji determiniraju obveze i postupanje Viktora Lenca prema vodnom gospodarstvu, uključujući i odvodnju otpadnih voda. U dijelu odvodnje oborinskih voda, na ukupnu količinu voda koje se slijevaju na lokaciju Viktora Lenca utjecaj ima i lokalna zajednica zbog blizine naselja i cesta koji se nalaze na višoj nadmorskoj visini. Klijenti također imaju utjecaj na veći ili manji utrošak vode i stvaranje otpadnih voda, s obzirom na to da je svaki projekt remonta specifičan za sebe u smislu ne samo opsega radova već i potreba klijenta. Viktor Lenac je kao ključne dionike u ovoj temi izdvojio lokalnu zajednicu i regulatorna tijela.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Potrošnju vode Viktor Lenac prati još od 1996. godine u sklopu sustava nadzora energenata, kada je praćenje vode bilo uključeno na tri mjerna mjesta. Sustavno gospodarenje potrošnjom vode uvedeno je 2011. godine instalacijom sustava za praćenje potrošnje vode 24 h dnevno, 365 dana u godini za daljinsko praćenje potrošnje vode i alarmiranja u slučaju nekontrolirane potrošnje. Time se potrošnja vode smanjila na godišnjoj razini za oko 220.000 m³, uključujući i saniranje propuštanja. Nakon saniranih značajnijih propuštanja, sustavom nadzora potrošnja vode je u razdoblju od 2012. godine do 2018. godine smanjena s prosječnih 73.000 m³ na 56.000 m³ godišnje, tako da danas mjesečna razina potrošnje iznosi od 4.500 m³ do 5.000 m³. Sustav gospodarenja vodom do sredine 2018. godine bio je povjeren vanjskoj kompaniji, a od sredine 2018. godine upravljanje sustavom preuzima sam Viktor Lenac vlastitim resursima.

Vodu iz vodotoka Javor, koji teče uz granicu brodogradilišta i ulijeva se u more, Viktor Lenac počinje koristiti početkom 2000. godine, od kada se sustav dodatno dograđivao s ciljem što veće potrošnje tehnološke vode za sve aktivnosti gdje sama tehnologija to dozvoljava, odnosno s ciljem ušteda pitke vode. Voda iz vodotoka se koristi za tehnološke svrhe: rashladu, visokotlačno pranje te za potrebe kotlovnice. Potrošnja tehnološke vode varira od 160.000 m³ do 260.000 m³, ovisno o proizvodnim aktivnostima.

Za odvodnju svih otpadnih voda Viktor Lenac postupa sukladno propisima i rješenjima vodopravnih tijela pa je tako u pripremi i novi projekt odvodnje oborinskih voda, kao i poboljšanje sustava odvodnje sanitarnih voda koje se preuzimaju s brodova u radu.

Pravila o postupanju s vodom i otpadnim vodama Viktor Lenac je uključio u sustav upravljanja kvalitetom, a planiranom implementacijom zasebnog sustava upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001, upravljanje ovom temom dobit će još veći značaj.

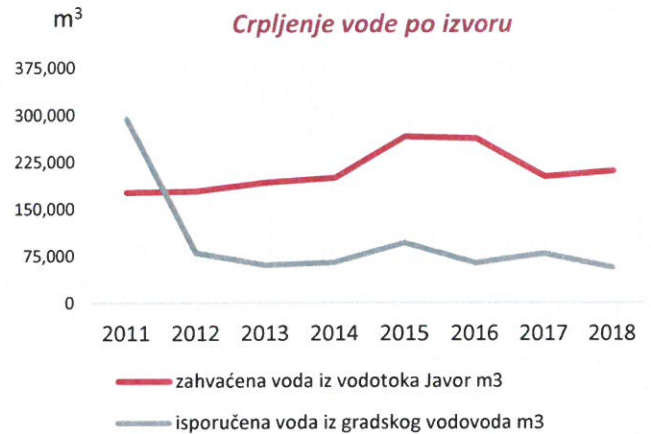
GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Viktor Lenac ocjenjuje svoj pristup upravljanju temom kontinuiranim nadzorom nad potrošnjom vode i analizom odstupanja u odnosu na planirane, očekivane ili redovne vrijednosti. Internim prosudbama sustava upravljanja kvalitetom, koji uključuje i procedure i radne upute vezane uz upravljanje vodom, ocjenjuje se sukladnost s propisanim zahtjevima. Dodatno, ocjena pristupa upravljanju provodi se i putem nezavisnih mjerenja od strane Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko goranske županije, kojim se ocjenjuje kakvoća voda i mora u akvatoriju kao ocjena upravljanja odvodnjom.

GRI 303-5 Potrošnja vode

	zahvaćena voda iz vodotoka Javor m3	isporučena voda iz gradskog vodovoda m3
2013	191.753	60.139
2014	199.001	64.102
2015	265.044	94.938
2016	261.956	62.803
2017	201.185	78.110
2018	210.221	56.051

Napomena: 1000 m3 = 1 megalitra

Mjerenje potrošnje vode provodi se putem sustava za neprestano praćenje potrošnje vode, 24 sati dnevno, svakoga dana.

GRI 305 Emisije

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Viktor Lenac sa svojom djelatnošću remonta brodova, u tehnološkom procesu proizvodnje energenata, u procesu antikorozivne zaštite metalnih površina broda što uključuje i bojanje, u raznim mehaničkim, elektro i drugim radovima, neosporno utječe na okoliš emisijama onečišćujućih tvari u zrak, pa je stoga tema odabrana kao materijalno značajna. Viktor Lenac ima unutarnji učinak na temu, s obzirom na proizvodne aktivnosti koje uzrokuju emisije u okoliš, i to proizvodnom toplinske energije, korištenjem hlapivih organskih spojeva prilikom bojanja, imisije čestica prašine u zrak prilikom pripreme metalnih površina za antikorozivnu zaštitu, te buke koja nastaje bilo radnim aktivnostima, bilo primanjem i privezom brodova na lokaciju na kojoj se djelatnost obavlja. Tema ima i svoje vanjske granice, s obzirom da na razne emisije utječe blizina prometnica i naselja, kao i drugih poslovnih subjekata u bližem okruženju. Na temu može utjecati i pomorski promet većim i manjim plovilima koji ne moraju biti povezani s aktivnostima Viktora Lenca i nad kojima Viktor Lenac ne može imati stalni i potpun nadzor. S obzirom da je djelatnost Viktora Lenca radno intenzivna i uključuje veći broj radnika (vlastitih i podugovarača) te da je lokacija na kojoj se djelatnost obavlja u blizini naseljenih područja, kao ključne dionike ove materijalne teme Viktor Lenac izdvojio je zaposlenike (i sindikate), lokalnu zajednicu te regulatorna zakonska tijela.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Upravljanje temom u cilju smanjenja emisija onečišćujućih tvari u okoliš, uključeno je u sustav upravljanja kvalitetom koji uključuje i politiku zaštite okoliša. Provedbu svih preventivnih i korektivnih aktivnosti procesa zaštite okoliša, kao i operativne aktivnosti vezanih uz proizvodne aktivnosti, korištenje i način rada koji će u datom trenutku biti optimalan i najmanje štetan za okoliš, propisuje, provodi i nadzire stalna zasebna služba za zaštitu okoliša, koja u Viktoru Lencu djeluje preko 20 godina. U suradnji ekologa i drugih stručnjaka za primjenu tehnoloških procesa u Viktoru Lencu, a s ciljem zaštite okoliša i sprečavanja onečišćenja emisijama, Viktor Lenac ulaže u nove tehnologije i postupke, poput

ulaganja u novi sustav proizvodnje toplinske energije, novu opremu za izvođenje radova antikorozivne zaštite, donošenje programa smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva, zaštite mjesta rada od emisija u okoliš, nabavka opreme za spajanje brodova na energetski sustav Viktora Lenca s ciljem smanjenja emisije čestica i buke i druge aktivnosti. Upravljanje temom Viktor Lenac provodi i edukacijom i nadzorom rada izvođača radova, bilo da je riječ o vlastitim ili tuđim radnicima, nadzorom opreme izvođača radova, te ocjenjivanjem i odabirom dobavljača po kriterijima elemenata zaštite okoliša od emisije.

Viktor Lenac od sredine 2016. godine počeo koristiti novi sustav proizvodnje toplinske energije toplovodnim grijanjem, čime je značajno smanjena potrošnja goriva, a time i emisija plinova od izgaranja. Emisija CO₂ u 2018. godini gotovo je dostigla graničnu vrijednost.

Hlapivi organski spojevi (HOS) se nalaze u bojama kojima se premazuju metalne brodske površine. Premazivanjem brodova hlape organski spojevi iz boja i dospijevaju u zrak. Sukladno obvezi smanjivanja emisija koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima za EU, Viktor Lenac je izradio Program smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva (HOS). Primjenom boja s manjim udjelom HOS-eva Viktor Lenac je značajno smanjio ukupnu emisiju ovih spojeva.

Emisija lebdećih čestica posljedica je niza tehnoloških procesa Viktora Lenca, a najveći utjecaj ima tehnologija antikorozivne zaštite. Nadzor emisije čestica manjih od 10 mikrona (PM₁₀), ukupne taložne tvari (UTT) te metala u njima Viktor Lenac provodi kontinuiranim mjerenjem emisije u okolnim naseljima.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Pristup upravljanju temi emisija ocjenjuje se putem internih nezavisnih prosudbi sustava kvalitete, u kojem je uključen sustav upravljanja okolišem, kao i monitoringom odnosno kontinuiranim mjerenjima emisija i emisija u okolna naselja, a koja ispitivanja provode nezavisne ustanove ili sama organizacija. Upravljanje temom u nizu godina rezultira padom najvećeg broja emisija onečišćujućih tvari, od kojih se najznačajnije prikazuju u objavama koje slijede.

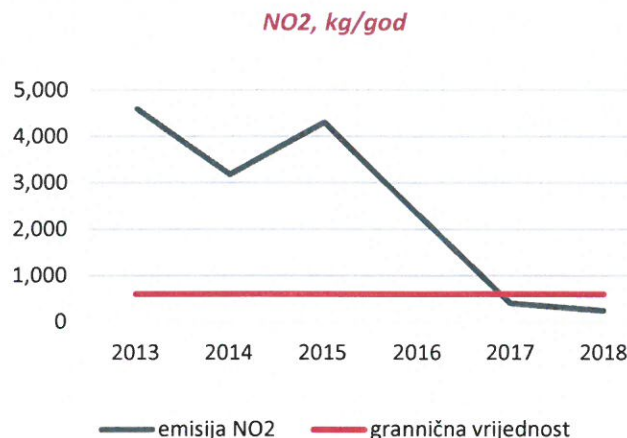
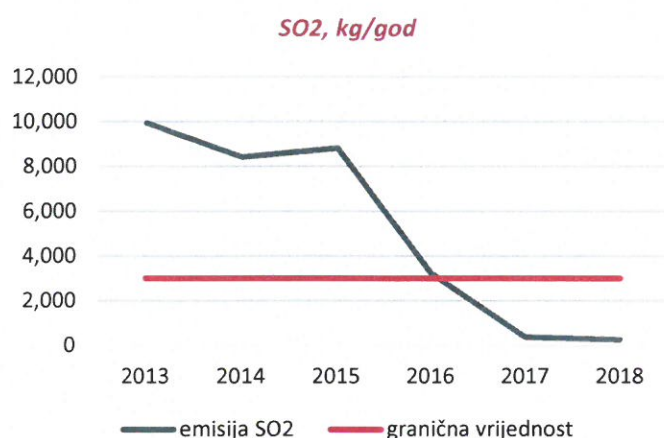
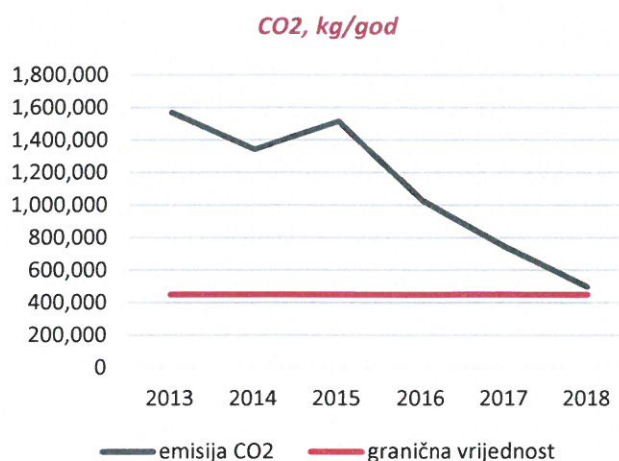
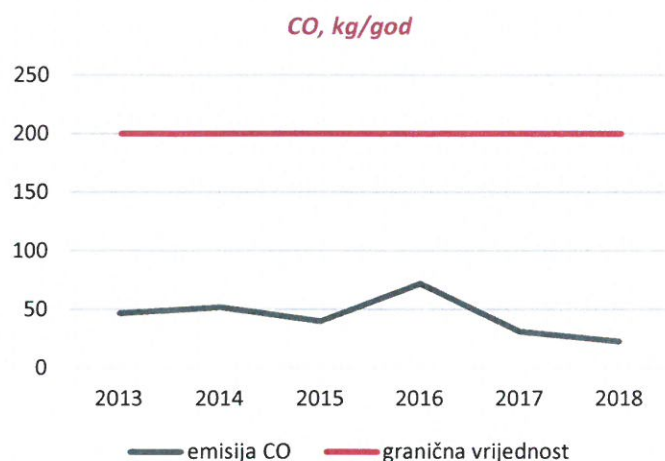
Sve navedene mjere, rezultirale su stabilnim trendom pada svih emisija koje Viktor Lenac mjeri: oksida sumpora izraženih kao SO₂, oksida dušika izraženih kao NO₂, ugljikovog monoksida CO i dioksida CO₂ te čestica PM₁₀.

Vrijednosti emisije SO₂, NO₂ i CO su ispod propisanih graničnih vrijednosti emisije dok su vrijednosti CO₂ i PM₁₀ još uvijek iznad propisane granične vrijednosti ali su te vrijednosti tijekom 2018. godine gotovo pa dostignute.

Rezultati mjerenja emisije lebdećih čestica koja se provode kontinuirano u okolnim naseljima su ispod graničnih vrijednosti pa se zrak svrstava u I kategoriju kvalitete zraka odnosno čist ili neznatno onečišćen zrak.

GRI 305-7 NO_x, SO_x i druge značajne emisije u zrak

Emisije nastale proizvodnjom toplinske energije

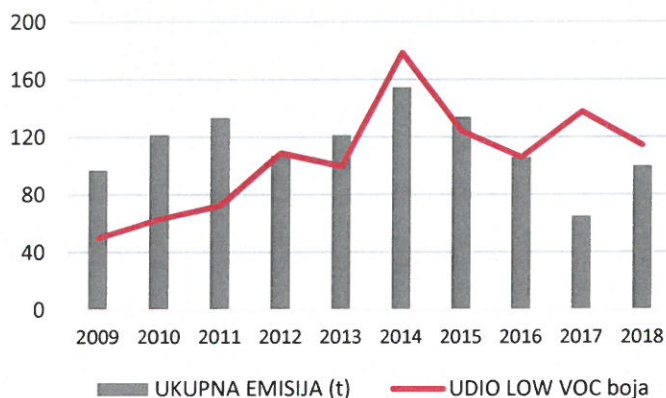
Viktor Lenac je od sredine 2016. godine počeo koristiti novi sustav proizvodnje toplinske energije, čime je značajno smanjena emisija plinova od izgaranja. Toplovodno grijanje je u velikom dijelu zamijenilo do tada korištenu paru. Zamijenjen je i energent pa se umjesto do tada korištenog lož ulja-LUL, koristi ekstra lako lož ulje-LUEL, a dio energije za grijanje vode se dobiva iz otpadne topline kompresora za proizvodnju komprimiranog zraka. Pored toga, za grijanje dvije velike proizvodne hale se koristi dizalica topline koja uzima dio topline vodotoka Javor za dogrijavanje vode u sustavu grijanja. Uvođenjem toplovodnog grijanja značajno se smanjila i potrošnja goriva, a posljedično tome smanjila se i emisija CO₂. Sve mjere rezultirale su stabilnim trendom pada emisija onečišćujućih tvari: oksida sumpora izraženih kao SO₂, oksida dušika izraženih kao NO₂, ugljikovog monoksida CO i dioksida CO₂, te čestica PM10.

Viktor Lenac trenutno razrađuje mogućnost korištenja zemnog plina za rad kotlovnice čime će se u potpunosti zamijeniti do sada korišteno gorivo (LUEL). Zemni plin omogućava rad toplovodnih kotlova u kondenzacijskom režimu, u odnosu na rad sa lož uljem ekstra lakim, a time postizanje povećanja energetske učinkovitosti za 10%. Osim smanjenja troškova samog energenta, smanjit će se i troškovi održavanja.

Zemni plin će se koristiti i za grijanje radioničkih prostora, plinskim infra grijanjem (panelne plinske grijalice) čime bi se ukinula potreba za korištenjem pare kao medija za grijanje, a time bi se ukinulo korištenje parnog kotla za tu namjenu. Uvođenjem plina za spomenutu namjenu će se značajno smanjiti potrošnja energije (i do 30%), a samim time i smanjiti emisija CO₂.

Emisija hlapivih organskih spojeva prilikom bojanja

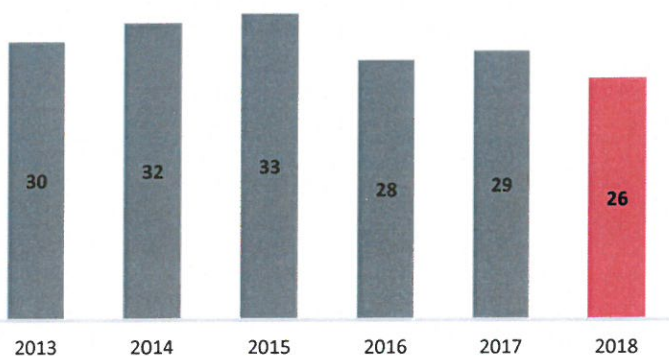
Emisija hlapivih organskih spojeva

Hlapivi organski spojevi (HOS) se nalaze u bojama kojima se premazuju metalne brodske površine. Premazivanjem brodova hlape organski spojevi iz boja i dospjevaju u zrak. Sukladno obvezi smanjivanja emisija koje je RH preuzela u pristupnim pregovorima za EU, Viktor Lenac je izradio Program smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva (HOS). Primjenom boja s manjim udjelom HOS-eva znatno smanjena ukupna emisiju ovih spojeva.

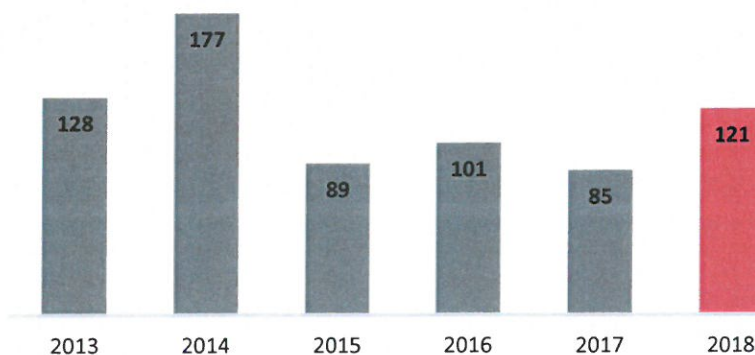
Imisije čestica

Emisije PM₁₀, prosječna koncentracija
granična vrijednost = 50

Emisija lebdećih čestica posljedica je niza tehnoloških procesa Viktora Lenca, a najveći utjecaj ima tehnologija antikorozivne zaštite. Nadzor emisije čestica manjih od 10 mikrona (PM₁₀), ukupne taložne tvari (UTT) te metala u njima Viktor Lenac provodi kontinuiranim mjerenjem imisije u okolnim naseljima. Rezultati mjerenja su ispod graničnih vrijednosti pa se zrak svrstava u I kategoriju kvalitete zraka odnosno čist ili neznatno onečišćen zrak.

Emisije ukupne taložne tvari, prosječna koncentracija
granična vrijednost = 350

GRI 306 Otpadne vode i otpad

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Viktor Lenac u svojoj proizvodnoj aktivnosti proizvodi značajne količine otpada i otpadnih voda. Tema je odabrana kao materijalno značajna s obzirom na veće ili manje mogućnosti zbrinjavanja otpada u RH, pa postupanje s otpadom ima utjecaj na lokalnu zajednicu koja je prepoznata kao ključni dionik u ovoj temi, a pored nje i zakonska i regulatorna tijela s obzirom da je sustav gospodarenja otpadom propisan zakonskom regulativom. Na postupanje s otpadom najveći utjecaj ima sam Viktor Lenac, no s obzirom na nerazvijene mogućnosti zbrinjavanja otpada u RH, tema ima i vanjski utjecaj odnosno granicu. Vanjska granica utječe na Viktor Lenac na način da mora neprestano iznalaziti nove mogućnosti zbrinjavanja kako bi udovoljio ekološkim, ali i ekonomskim uvjetima. Na stvaranje otpadnih voda utjecaj imaju tehnološke aktivnosti Viktora Lenca u pružanju usluga klijentima, ali i sami klijenti koji sa svojim brodovima određeno vrijeme borave u akvatoriju Viktora Lenca. Zbrinjavanje otpadnih voda i sustav njihove odvodnje također je određen zakonskom regulativom i nalogima regulatornih tijela.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Svjesni da sustav gospodarenja otpadom može donijeti dodatnu materijalnu dobit ili pak troškove, u Viktoru Lencu smo se opredijelili za razvoj fleksibilnog sustava gospodarenja otpadom spremnog za praćenje trendova koji će se kontinuirano usklađivati sa promjenama. Odlaganje je najnepovoljniji način postupanja sa otpadom, kako ekološki tako i ekonomski. U cilju smanjivanja otpada za odlaganje Viktor Lenac provodi primarnu selekciju i sortiranje otpada. Kako je najisplativiji način gospodarenja otpadom taj da se otpad odvojeno prikuplja već na mjestu nastanka, kontinuirano se provodi edukacija radnika, pribavlja odgovarajuća oprema te potiče sortiranje otpada i provodi nadzor. Osnovni preduvjet za smisao sortiranja je taj da postoji odgovarajući način zbrinjavanja (reciklaža, uporaba, dobivanje energije i slično). U Hrvatskoj se tek otvaraju nove mogućnosti zbrinjavanja (obrade i uporabe). Viktor Lenac razvija svoju strategiju postupanja sa pojedinim vrstama otpada u korak s razvojem mogućnosti njegovog zbrinjavanja.

Otpadne vode zbrinjavaju se također sukladno zakonskoj regulativi, poštujući sva načela zaštite okoliša od onečišćenja izlivanjem, pri čemu Viktor Lenac kontinuirano ulaže u sustav odvodnje.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Ocjena upravljanja sustavom gospodarenja otpadom i otpadnim vodama uključena je u sustav upravljanja kvalitetom kojeg Viktor Lenac ocjenjuje internim prosudbama. Vanjske ocjene provode zakonska i regulatorna tijela svojim nadzornim radnjama izravno u Viktoru Lencu, ali i posredno putem sustava kontrole ovlaštenih skupljača otpada kojima Viktor Lenac predaje na zbrinjavanje otpad nastao u tehnološkom procesu.

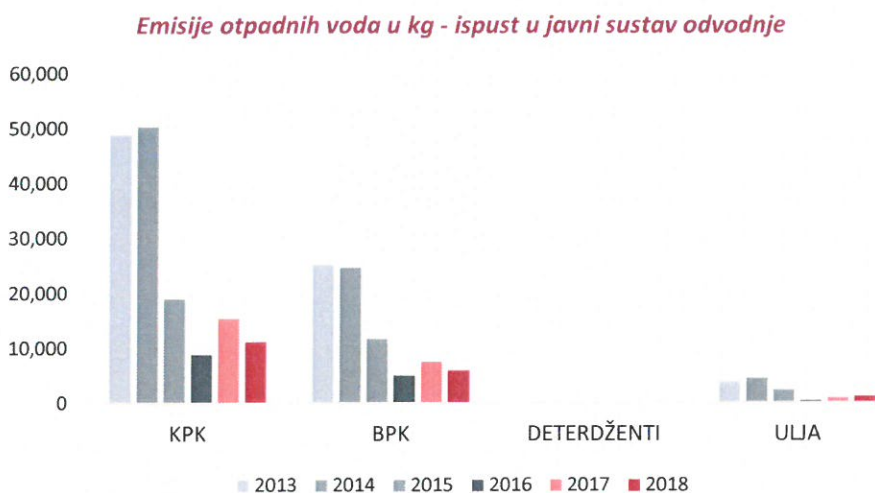
Osim toga, kako ispuštanje otpadnih voda najviše utječe na more i morske zajednice, Viktor Lenac kontinuirano, putem ovlaštene ustanove, nadzire kakvoću mora, sedimenta i populaciju morskih životnih zajednica. Obzirom da ne postoji zakonska kategorizacija mora, rezultati ispitivanja se uspoređuju sa mjerenjima kakvoće mora u uvali Svežanj (Kostrena) koja se nalazi na području turističko – rekreacijske zone i koja se smatra čistom. Svi ispitivani parametri su dokazani u vrlo niskim koncentracijama.

GRI 306-1 Ukupno ispuštanje vode prema kvaliteti i odredištu

U tehnološkom procesu Viktora Lenca koristi se pitka, vodovodna voda i voda zahvaćena iz vodotoka Javor, koji teče uz granicu lokacije koju koristi Viktor Lenac. Korištenjem vode iz vodotoka Viktor Lenac smanjuje potrošnju pitke vode što pridonosi očuvanju prirodnih resursa RH.

Kategorija ispuštene vode	Količina ispuštene vode u m ³	Mjesto ispusta
Oborinske vode	397.216	more
Sanitarne vode	56.051	javna odvodnja
Tehnološke vode za pranje dijelova strojeva	214	zbrinuto kao otpad
Rashlada brodskih sustava	114.341	more
Tehnološke vode za odsoljavanje brodske oplave	95.666	more

Sanitarne vode Viktora Lenca ispuštaju se u javni sustav odvodnje, a rezultati ispitivanja kemijske potrošnje kisika (KPK), biokemijske potrošnje kisika (BPK), deterdženata, ulja i drugih onečišćujućih tvari u njima udovoljavaju uvjetima za ispuštanje. Tehnološke vode nastale procesom čišćenja i pranja dijelova brodskog motora se ne ispuštaju nego se zbrinjavaju kao otpad. Tehnološke vode od odsoljavanja brodske oplave te od rashlade brodskog motora se ispuštaju u more.

Ukupna količina ispuštenih onečišćujućih tvari u javni sustav odvodnje iznosila je u 2018. godini 18.249 kg.

Tijekom boravka broda u luci Brodogradilišta, brod koristi obalne priključke energenata pa tako i vode koju koristi za osnovne potrebe boravka posade na brodu. Otpadna sanitarna voda sa broda se prihvaća u prihvatne spremnike na obali i zbrinjava putem ovlaštenog skupljača otpada. Kako bi se smanjili manipulativni troškovi i troškovi zbrinjavanja ove otpadne vode, brodogradilište planira izgradnju stabilnih obalnih priključaka putem kojih će se prihvaćati brodske sanitarne vode i odvoditi u sustav javne odvodnje.

GRI 306-2 Otpad prema vrsti i metodi odlaganja

Tijekom 2018. godine u proizvodnom procesu u Viktoru Lencu je nastalo ukupno 11.655 tona različitog otpada (2017: 14.768 tona), od kojeg se dvije trećine odnose na otpad koji se kategorizira kao neopasan.

Način zbrinjavanja otpada	Neopasan otpad kg	Opasan otpad kg	Ukupno kg	Udio
dobivanje energije	14.870	158.226	173.096	1,5%
obrada		3.689.790	3.689.790	31,7%
odlaganje	565.150	3.050	568.200	4,9%
prekrivanje odlagališta	6.104.760		6.104.760	52,4%
recikliranje	1.046.981	9.695	1.056.676	9,1%
spaljivanje		62.280	62.280	0,5%
Ukupno	7.731.761	3.923.041	11.654.802	100%
	Udio	66,3%	33,7%	100,0%

Zbrinjavanje otpada Viktor Lenac provodi putem pravnih osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom sukladno zakonskoj regulativi.

Viktor Lenac ostvaruje suradnju samo s onim tvrtkama koje u potpunosti zadovoljavaju zakonske uvjete i posjeduju sve dozvole za skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje otpada.

Podatke o količinama zbrinutog otpada Viktor Lenac prikuplja putem očevidnika i nastanku i tijeku otpada, koji sukladno zakonskoj regulativi predstavljaju obvezni dokument u sustavu gospodarenja otpada za Viktor Lenac i za tvrtke ovlaštene za skupljanje i zbrinjavanje otpada.

GRI 307 Ekološka usklađenost

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Usklađenost za svim zahtjevima zaštite okoliša i postupanje sukladno zakonskoj regulativi značajna je za Viktor Lenac zbog kontinuiteta i održivosti poslovanja. Viktor Lenac utječe na temu organizacijom svojih proizvodnih aktivnosti koje se odvijaju na istoj lokaciji u isto vrijeme, što povećava rizik neusklađenosti. Kao ključni dionici u ovoj temi prepoznati su lokalna zajednica i zakonska i regulatorna tijela. Udovoljavanjem zahtjeva za ekološkoj usklađenosti Viktor Lenac želi biti odgovoran subjekt u suživotu s lokalnom zajednicom.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac je uključivanjem politike, procedura, radnih uputa vezanih uz zaštitu okoliša i ekološko postupanje u svoj sustav upravljanja kvalitetom, odnos prema materijalnoj temi podignuo na visoku razinu osviještenosti prema ekološkom postupanju općenito. Svijest prema očuvanju okoliša promiče se u svim odnosima prema kupcima,

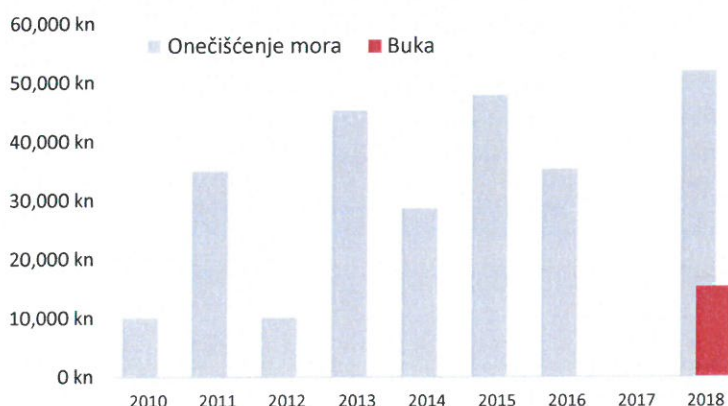
partnerima, dobavljačima i radnicima. Svoje proizvodne aktivnosti Viktor Lenac nastoji organizirati na način da se istovremeno na istoj lokaciji odvija najmanji mogući broj aktivnosti koje komplementarno povećavaju rizik od ekološke neusklađenosti. Istovremeno odvijanje većeg broja aktivnosti, u pravilu kod visoke zaposlenosti kapaciteta, posebno u poslovima pjeskarenja i bojanja brodskih površina mogu dovesti do neusklađenosti. Takve se aktivnosti stoga ograničavaju, vremenski pomiču ili se provode dodatne mjere zaštite okoliša i mora, sve s ciljem sprečavanja emisija onečišćujućih tvari ili buke.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Osim što Viktor Lenac bilježi situacije propisanih graničnih vrijednosti ili njenih prekoračenja, te provodi monitoring mora, voda, zraka i buke, temeljem kojih proizlaze podaci za analizu i ocjenu ekološkog postupanja, ocjena pristupa upravljanju temom dolazi i iz lokalne zajednice, putem pohvala i pritužbi. Kontrola i nadzor provodi se i od strane regulatornog tijela zaduženog za nadzor akvatorija. Neusklađenosti, odnosno izlasci inspekcija i drugih nadzornih tijela mogu završiti izrečenim kaznama, pa je učestalost i visina takvih mjera prava ocjena upravljanja ovom temom.

GRI 307-1 Neudovoljavanje zakonskim i drugim odredbama iz područja zaštite okoliša

Kazne izrečene u novcu zbog neusklađenosti

Kazne koje je Viktor Lenac platio u 2018. godini s osnova neusklađenosti s propisima koji reguliraju pitanja buke, odnose se na kršenje odredbi u 2016. godini, za koje je tek u 2018. godini primio rješenje i nalog za novčanom sankcijom.

Što se tiče kazni vezanih uz onečišćenje mora plaćenih tijekom 2018. godine, riječ je o dvije kazne u ukupnoj vrijednosti 42.000 kuna za onečišćenje iz 2016. godine, te 10.000 kuna kazne zbog onečišćenja mora bojom.

GRI 400 Društvene teme

GRI 401 Zapošljavanje

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Tema zapošljavanja je od materijalnog značaja za poslovanje Viktora Lenca, kako s aspekta dovoljne količine najvažnijeg resursa u proizvodnoj aktivnosti – rada, tako i s aspekta kvalitete radnika. Viktor Lenac utječe na pitanje zapošljavanja ugovaranjem poslova koji posljedično vode većoj ili manjoj zaposlenosti radi održavanja kontinuiteta u broju radnika i stvaranju željene radne klime, koja pak utječe na smanjenje neželjene fluktuacije. U aktivnosti u kojoj je rad ključan resurs, privlačenje kadrova i imidž kompanije kao poželjnog poslodavca ima izuzetni materijalni značaj. Pored internih utjecaja, na zapošljavanje utječu i globalna kretanja na tržištu radne snage, otvaranje granica za migracije radno aktivnog stanovništva, uspješnost i količina proizvodnih kompanija slične djelatnosti u okruženju koja utječe na zadržavanje radne snage te edukativni sustav u Republici Hrvatskoj za zanimanja koja su potrebna Viktoru Lencu. Zbog svega navedenog kao ključni dionici prepoznati su radnici, sindikati, ali i lokalna zajednica iz koje dolaze zaposlenici.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac upravlja pitanjima važnim za zapošljavanje i smanjenje neželjene fluktuacije putem aktivnosti vezanih uz sistematizaciju radnih mjesta, sustav plaćanja rada u kojemu određeni dio predstavlja stimulatívni dio plaće kojim se motiviraju kvalitetniji zaposlenici, različitim oblicima nagrađivanja za postizanje posebnih učinaka. Sa sindikalnim organizacijama zaključen je i u cijelosti se poštuje Kolektivni ugovor kojim su regulirana važna prava za radnike. Prilikom zapošljavanja provodi se procjena kvalifikacijske, radne i psihološke sposobnosti kandidata. Vodi se računa i o mogućnosti premještaja radnika unutar organizacije, a s obzirom na preferencije i očekivane efekte slijedom karakteristika samih radnika te s obzirom na interne potrebe. Kada i gdje proces proizvodnje to omogućava, radnicima se omogućuje fleksibilno radno vrijeme, prvenstveno preraspodjelom radnog vremena u ovisnosti o većoj ili manjoj zaposlenosti dijelova organizacije, što osim ušteda u fiksnim troškovima rada daje efekte i u odmoru zaposlenika. Pored toga, obrazovnim aktivnostima potiče se povećanje efikasnosti, ali i pružaju radnicima šire mogućnosti osobnog razvoja.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Aktivnosti koje Viktor Lenac poduzima u upravljanju ljudskim potencijalima, njihovom zapošljavanju, minimiziranju negativnih vanjskih utjecaja migracija, povećanju kvalitete radnika putem obrazovnih aktivnosti i drugim važnim mjerama, interno se ocjenjuju putem sustava ocjenjivanja i praćenja zaposlenika i njihovih radnih učinaka, koje provode neposredni rukovoditelji. Vanjska ocjena pristupa upravljanju temom svoju potvrdu ima u stopi neželjene fluktuacije.

GRI 401-1 Zapošljavanje i fluktuacija radnika

Zapošljavanje tijekom 2018. godine, kao i broj zaposlenika do konca godine, pratilo je potrebu prilagodbe promjenama na tržištu. Obzirom da se pojavljuje potreba racionalnijeg korištenja radne snage te odrađivanja poslova s manjim brojem izvršitelja kao preduvjet održavanja konkurentnosti, došlo je do racionalizacije broja zaposlenih najvećim djelom kroz odljev zaposlenika koji su otišli u mirovinu, bez zapošljavanja alikvotnog broja radnika koji bi zamijenio umirovljene zaposlenike.

Broj zaposlenih na dan 01.01.2017.	485				
	Fluktuacija prema dobi radnika			Fluktuacija prema spolu	
	<30	30-50	50>	M	Ž
Došli 2017	10	33	7	43	7
Otišli 2017	9	22	21	50	2
Broj zaposlenih na dan 31.12.2017.	488				
Došli 2018	2	16	1	17	2
Otišli 2018	6	33	38	67	/
Broj zaposlenih na dan 31.12.2018.	441				

Iskazani podaci odnose se na matično društvo. U ovisnom društvu Viktor Servisi d.o.o. stopa fluktuacije u 2018. godini nije materijalno značajna, dok je u društvu VL Steel d.o.o., koje je započelo s aktivnostima u posljednjem tromjesečju 2017. godine, tijekom 2018. godine očekivano došlo do povećanja broja za 29 radnika.

GRI 403 Zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Proizvodna djelatnost Viktora Lenca, radno intenzivna, koju karakterizira relativno tradicionalna proizvodnja u odnosu na druge industrijske grane, ocjenjuje se kao rizična za zdravlje i sigurnost na radnom mjestu. Briga o sigurnosnim uvjetima rada u posljednjih godina je vrlo izražena, a utjecaj na to nije samo u internom opredjeljenju Viktora Lenca u cilju povećanja brige za zdravlje i zaštitu osoba koje sudjeluju u poslovnim aktivnostima, već i od strane samih klijenata čiji su zahtjevi za sigurnosnim uvjetima rada važan element za odabir brodogradilišta u kojima će obaviti remonte svojih brodova. Takvi zahtjevi još su izraženiji kod klijenata sa specifičnim i vrjednijim projektima, poput modernizacija ili prenamjena brodova, jer rad na takvim projektima iziskuje duže vrijeme nego standardni remont, pa su i opasnosti i rizici po pitanju sigurnosti veći.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

U Viktoru Lencu je uređen cjelovit sustav sigurnosti i zaštite na radu kojim se upravlja putem nadležnih službi Viktora Lenca koje djeluju u različitim područjima i to: zaštita na radu, zaštita od požara, zaštita okoliša i sigurnosno tehnička zaštita.

Dio sustava sigurnosti i zaštite na radu također čine i Odbor zaštite na radu te povjerenici zaštite na radu, izabrani i imenovani od strane sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu.

Sigurnost i zaštita na radu također se uređuje i provodi kroz obveze ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu, koji su kao neposredni rukovoditelji radnika uključeni kako u proizvodne, tako i u neproizvodne dijelove procesa rada Viktora Lenca. Ukupno je tijekom 2018. godine bilo zaposleno 150 ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.

Ključna pitanja sigurnosti i zaštite na radu uključena su u Kolektivnom ugovoru i Pravilniku o radu, te su predmet komunikacije između socijalnih partnera – Uprave i sindikalnih organizacija, odnosno Uprave i Radničkog vijeća.

Kod projekata osnovne djelatnosti, posebno onih koji duže traju ili imaju specifične uvjete rada, temeljem specifikacija radova izrađuju se planovi postupanja s obzirom na zahtijevane sigurnosne uvjete s obzirom na vrstu radova

predviđenih za rad na brodovima. Projektima se pristupa selektivno, uvažavajući posebne opasnosti koje proizlaze iz vrsta radova koje se obavljaju.

Posebni zahtjevi za sigurnosnim uvjetima rada postoje kod tzv. toplih radova, kod kojih je obavezan pregled mjesta rada prije početka radova rezanja, brušenja, zavarivanja i sličnih radova, kako bi opasnosti od eksplozija, zapaljenja i drugi rizici bili svedeni na minimum.

Neposredni rukovoditelji, kao povjerenici zaštite na radu dužni su educirati i širiti svijest među radnicima o sigurnosnim uvjetima rada, pregledu i osiguranju mjesta izvođenja radova, te brizi za zaštitu zdravlja radnika te imovine Društva i klijenata. Izrazita pažnja pridaje se distribuciji i korištenju osobnih zaštitnih sredstava, a osim radnih odijela, kaciga i obuće prilagođene za proizvodne radne uvjete, u posljednjih godinu dana u Viktoru Lencu je tijekom izvođenja radnih operacija obavezna zaštita vida upotrebom zaštitnih naočala.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Aktivnosti koje se poduzimaju s ciljem propisivanja, planiranja, nadzora i kontrole sigurnih uvjeta rada, ocjenjuju se putem internih prosudbi sustava kvalitete u kojem je uključen i sustav sigurnosti, kao i vanjskih prosudbi sigurnosnih sustava, koje ponekad provode i klijenti Viktora Lenca. Nadzor nad provedbom propisa iz sigurnosti i zaštite na radu provodi se i od strane inspekcijskih službi. Najbolji pokazatelj i ocjena pristupa upravljanju ovom temom jest analiza rizika i ozljeda na radu, slijedom kojih se analiziraju uzroci ozljeda te provode preventivne i korektivne radnje. Sustavni pristup upravljanju sigurnosti i zaštiti zdravlja zaposlenika rezultira smanjenjem broja i težine ozljeda na radu.

GRI 403-1 Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću

Viktor Lenac koristi sustav upravljanja kvalitetom po standardu ISO 9001:2015 kao okvir za upravljanje rizicima i prilikama zdravlja i sigurnosti na radu, sa ciljem smanjenja, sprečavanja ozljeda na radu i/ili oboljenja radnika i osiguravanje sigurnih i zdravih mjesta rada. Putem službe zaštite na radu u kojoj je zaposleno 3 samostalna stručnjaka zaštite na radu 1 pripravnik te voditelj službe u suradnji sa ostalim organizacijskim jedinicama konstantno se revidiraju s obzirom na promjene u proizvodnom procesu, usklađuju sa zakonima i propisima te prema zahtjevu klijenata procedure i radne upute koje definiraju sustav upravljanja zaštitom na radu. Konkretno, revidirana je i djelomično izmijenjena radna uputa RU2121 Rad u ograničenim prostorima.

Pravila ponašanja koje je Viktor Lenac propisao radi ponašanja u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti svih osoba, odnose se na sve koji na bilo koji način sudjeluju u proizvodnom procesu Viktora Lenca, od samih vlastitih radnika, preko radnika podugovarača, do klijenata, uključujući i posjetitelje, pri čemu, opseg pravila ponašanja varira po skupinama, u ovisnosti o procijenjenim rizicima.

GRI 403-9 Ozljede na radu

Sustavna evidencija o ozljedama, pokazateljima i incidentima u Viktoru Lencu vodi se dugi niz godina i njome su u cijelosti obuhvaćeni svi vlastiti radnici Viktora Lenca.

Tijekom 2018. godine došlo je do porasta broja ozljeda na radu. Ukupno je bilo 15 ozljeda na radu uz ukupnih 413 izgubljenih radnih dana radnika Viktora Lenca. Iako je zabilježen pad u broju izgubljenih radnih dana u odnosu na prethodnu godinu, s obzirom na smanjenje ukupnog broja sati rada, to je rezultiralo i rastom indeksa frekvencije ozljeđivanja i indeksa težine ozljeda. Od ukupnog broja ozljeda na radu zadobivenih tijekom 2018. godine, šest je ozljeda (ili jedna više nego u prethodnoj godini) okarakterizirano kao teže ozljede, kod kojih je najčešće riječ o frakturama u području ekstremiteta. Preostalih devet ozljeda nastalih u 2018. godini su lakše ozljede, uglavnom

uganuća, površinske rane i posjekotine. Sve ozljede na radu događale su se unutar proizvodnog procesa, u kojem sudjeluje vrlo mali broj žena pa se sve ozljede odnose na muškarce.

	Broj ozljeda	Broj profesionalnih bolesti	Broj smrtnih slučajeva	Broj izgubljenih dana
2013	23	-	-	738
2014	18	-	-	556
2015	17	-	-	354
2016	18	-	-	416
2017	10	-	-	424
2018	15	-	-	413

Jedna ozljeda na radu (pad radnika s visine) rezultirala je s čak 175 izgubljenih radnih dana, što je značajno pogoršalo ukupni indeks težine, koji bi, da nije bilo te ozljede iznosio 30,2 te bi trend smanjenja težine i učestalosti ozljeda na radu bio još brži.

Prema načinu ozljeđivanja, najveći broj ozljeda nastao je zbog pada radnika, a prema uzroku ozljeda na radu, od ukupnih 15 ozljeda na radu u 2018. godini čak 13 ih je nastalo uslijed rada protivno pravilima zaštite na radu, što ukazuje na potrebu daljnje edukacije radnika za rad na siguran način.

Težina i učestalost ozljeda na radu

Niti jedna ozljeda na radu nije završila sa značajnim i visokim posljedicama po radnikovo zdravlje ili utvrđenim većim stupnjem invalidnosti radnika.

Način ozljeđivanja	Broj ozljeda	Broj izgubljenih dana
Pad radnika (s visine ili u dubinu ili u istoj ravnini)	9	265
Sudar s predmetom ili alatom s kojim se rukuje	3	51
Uklještenje tijela	1	13
Utjecaj topline, hladnoće, buke ili vibracija	1	6
Prekomjerna tjelesna naprezanja ili pogrešni pokreti	1	78
Ukupno	15	413

Zbog porasta frekvencije i težine ozljeđivanja, te uzroka ozljeda na radu, Viktor Lenac je poduzeo dodatne mjere za osposobljavanje radnika za rad na siguran način, poput dnevnih kratkotrajnih „safety toolbox“ sastanaka koje provode

neposredni rukovoditelji sa svojim radnicima s fokusom na provedbu sigurnosnih postupaka vezanih uz određeni konkretni posao.

Pokazatelji ozljeda na radu:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Efektivni sati rada	925.669	957.147	937.020	864.292	883.716	792.694
Broj ozljeda	23	18	17	18	10	15
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	738	556	354	416	424	413
Indeks frekvencije*	24,85	18,81	18,14	20,83	11,32	18,92
Broj ozljeda u odnosu na sate rada						
Indeks težine*						
Izgubljeni dani rada zbog bolovanja u odnosu na ukupno efektivno vrijeme rada	79,73	58,10	37,78	48,13	47,98	52,10
Broj ozljeda u odnosu na broj radnika	4,44	3,58	3,45	3,64	2,04	3,24

* Napomena: izračuni se temelje na 1.000.000 sati rada

Rizici povezani s proizvodnim radom koji nose povećani rizik od ozljeđivanja, a slijedom toga i rizik nastanka ozljeda s značajnim posljedicama po zdravlje radnika, opisani su u Procjeni opasnosti koju je za Viktor Lenac izradila ovlaštena ustanova za sigurnost na radu. Temeljem Procjene opasnosti propisane su mjere zaštite, edukacije, prevencije i kontrole nad provedbom tih mjera u cilju smanjenja rizika od ozljeđivanja. Najvažnije aktivnosti u cilju smanjenja ozljeda na radu koje Viktor Lenac provodi odnose se na direktne preglede mjesta rada od strane stručnjaka zaštite na radu i izdavanje dozvola za početak radova. Dežurstva stručnjaka zaštite na radu organiziraju se i izvan redovnog radnog vremena, s obzirom na potrebe proizvodnog procesa.

U 2018. godini uveden je sustav osposobljavanja i upoznavanja svih posjetitelja sa osnovama sigurnosti za vrijeme boravka u Viktoru Lencu i to putem reprodukcije video materijala na glavnom ulazu u Brodogradilište.

Svi radnici koji se zapošljavaju u Viktoru Lencu, kao i osobe na učeničkoj ili studentskoj praksi, prije početka rada u proizvodnim aktivnostima u obvezi su proći edukaciju o zaštiti na radu i sustavu sigurnosti te položiti ispit kao dokaz o osposobljenosti. Radnici podugovarača moraju prije početka rada podnijeti dokaz o osposobljenosti za rad na siguran način u brodogradnji, te preuzeti i upoznati se sa cjelokupnom dokumentacijom sustava sigurnosti i zaštite na radu koju je u sklopu sustava upravljanja kvalitetom propisao Viktor Lenac.

U 2018. godini u sklopu CRM sustava izrađeno je sučelje za unos svih nesukladnosti iz područja sigurnosti, čime je stvoren preduvjet za kontinuirano praćenje i izvještavanje o svim događajima, koji su prepoznati kao nesigurne radnje ili potencijalno opasni događaj. Analiza svih nesukladnosti predstavlja temelj za izmjenu internih propisa i procedura radi daljnjeg minimiziranja opasnih događaja.

Kako je u Viktoru Lencu od značaja i rad podugovarača, prate se i ozljede koje zadobivaju radnici podugovarača. No, kako su podugovarači u najvećem broju aktivnosti samostalni u proizvodnom operativnom radu, evidencija nije potpuna, pa se iskazani podaci odnose samo na vlastite radnike.

Cilj Viktora Lenca je u narednom razdoblju uspostaviti potpunu evidenciju o svim incidentima povezanim uz zaštitu svih radnika unutar Brodogradilišta.

GRI 404 Obuka i obrazovanje

GRI 103-1 Objašnjenje materijalne teme i njezine granice

Obuka i obrazovanje predstavlja temu znatnog materijalnog značaja za Viktor Lenac koja uključuje osposobljavanje vlastitih radnika te suradnju s obrazovnim institucijama. Osposobljavanje vlastitih radnika ima direktan utjecaj na učinkovitost i stručnost radnika te samim time utječe na produktivnost kao i na kvalitetu izvođenja radova. Na ovaj način utječe se direktno na poslovni rezultat ali i na zadovoljstvo klijenta.

Suradnja s obrazovnim institucijama stvara pozitivan imidž prema posloprimcima i tako olakšava privlačenje kvalitetnih kadrova, a također omogućava direktan utjecaj na formiranje budućih kadrova. Suradnja s obrazovnim institucijama stvara i značajan utjecaj na lokalnu zajednicu jer omogućava kvalitetno praktično osposobljavanje učenika i studenta koji se tako brže i lakše integriraju u poslovnu zajednicu i efikasnije doprinose gospodarskom razvoju lokalne zajednice.

Organizacija direktno utječe na ovu temu odabirom ulaganjem u određene vrste obuke i obrazovanja za vlastite radnike, kao i određivanjem prioriteta i modaliteta u suradnji s vanjskim obrazovnim institucijama.

GRI 103-2 Pristup upravljanju i njegove komponente

Viktor Lenac konstantno ulaže u obrazovanje i stručno osposobljavanje svojih radnika i tako osigurava kvalitetu svojih proizvoda i konkurentnost svojih radnika. U 2018. godini naglašeno je ulaganje u opće primjenjiva znanja koja omogućavaju lakše upravljanje poslovnim procesima te ulaganje u osposobljavanje iz područja zdravlja i zaštite na radu.

Viktor Lenac je u 2018. godini osigurao „in-house“ edukacije koje provodi odjel zadužen za poslove informatike i kontrole kvalitete, a koje su obuhvatile 191 radnika. Isti odjel je podršku u stjecanju novih znanja pružio i podugovaračima Viktora Lenca, a sve kako bi se olakšala i ubrzala njihova suradnja s Viktorom Lencem, a Viktoru Lencu omogućila bolja analiza poslovnih procesa u cilju unapređenja učinkovitosti rada. Odjel ljudskih resursa je proveo radionice za poslovođe radi razvoja vještina vođenja, a služba zaštite na radu radionice iz sigurnosti na radu. Također su provedene i razne edukacije putem različitih obrazovnih ustanova i stručnih udruženja.

Tijekom 2018. nastavljen je i proces intenziviranja suradnje s različitim obrazovnim ustanovama što je dovelo i do formalizacije suradnje s istima. Na taj način Viktor Lenac daje potporu lokalnoj zajednici u razvoju obrazovnih programa. Tako su potpisani Ugovor o suradnji s Pomorskim fakultetom u Rijeci kojim je Viktor Lenac dobio status Stručne baze za osposobljavanje kadrova a s istim Fakultetom je ostvarena suradnja kojom se uspješno apliciralo na EU sredstva za program MEDUSA za financiranje razvoja i unapređenja pomorskog obrazovnog standarda u brodarstvu i brodskom menadžmentu.

U suradnji sa Strojarskom školom za industrijska i obrtnička zanimanja iz Rijeke s kojom je potpisan Ugovor o suradnji u provođenju stručne prakse stvoreni su preduvjeti za osposobljavanje zavarivača, a potpisan je i Ugovor o suradnji s Tehničkom školom iz Karlovca koja je dobila status Centra za kompetentnost za podsektore strojarstvo, elektrotehnika i računalstvo. Na temelju ranijih ugovora s Obrazovnom institucijom IVORA i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje osposobljeno je više nezaposlenih osoba za postupke zavarivanja.

Sve poduzete mjere imaju za cilj najbolje iskorištenje radnog kapaciteta, povećanje kvalitete rada, motiviranje radnika, smanjenje troškova izazvanih neželjenim fluktuacijama, ali i pomoć razvoju pozitivne gospodarske klime kroz poticanje suradnje znanstvene zajednice te obrazovnih institucija s gospodarstvom, s osnova čega se ostvaruje korist ne samo za radnike, već i za klijente, lokalnu zajednicu i sindikate.

GRI 103-3 Ocjena pristupa upravljanju

Kvalitete provedenih obrazovnih programa pruženih od strane vanjskih obrazovnih partnera se ocjenjuje od strane samih korisnika obrazovanja. Praćenjem predmetnih ocjena usmjerava se suradnja prema bolje ocijenjenim institucijama. Interni programi se prate kroz primjenu usvojenih znanja te se po potrebi rade korekcije istih. Vanjsko vrednovanje se očituje u vrednovanju povećanja učinkovitosti rada ili primjeni novih tehnologija i znanja u svim procesima u brodogradilištu.

Rezultati suradnje s obrazovnim institucijama će biti vidljivi kroz duži period prvenstveno kroz analizu ostvarenja programskih zadataka iz ugovora o međusobnoj suradnji.

GRI 404-1 Prosječan godišnji broj sati obuke prema zaposleniku, spolu i kategoriji zaposlenika

Spol	Broj radnika uključenih u edukaciju	Ukupan broj sati edukacije	Prosječan broj sati edukacije po radniku
M	66	1464	22,2
Ž	9	248	27,5
Ukupno	75	1712	22,8

Pored podatak navedenih u tablici odjel zadužen za poslove informatike i kontrole kvalitete proveo je in house radionice koje su obuhvatile 191 radnika Viktora Lenca.

	Ukupan broj sati edukacije	Broj radnika uključenih u edukaciju	Prosječan broj sati edukacije po radniku
rukovoditelji svih razina	408	12	34
službenici i administrativni službenici	528	13	40,6
direktni i indirektni radnici u proizvodnji	776	50	15,5
Ukupno	1712	75	22,8

Nakon što je u 2017. naglasak u obrazovnim aktivnostima Viktor Lenac je stavio na razvoj upravljačkih vještina rukovoditelja svih razina, u 2018. naglasak je bio na obrazovanju direktnih i indirektnih radnika u proizvodnji.